

**ΔΡΑΣΗ «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΥΠΗΚΟΩΝ ΤΡΙΤΩΝ
ΧΩΡΩΝ ΑΠΟ ΤΟΠΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ»**

ΕΚΘΕΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2013

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
1. Το αντικείμενο της Έκθεσης	5
2. Το μεθοδολογικό πλαίσιο της αξιολόγησης	7
3. Η φύση του συστήματος εξωτερικής αξιολόγησης.....	7
4. Οι δείκτες και τα κριτήρια αξιολόγησης	8
5. Η διαδικασία εφαρμογής του συστήματος εξωτερικής αξιολόγησης.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α. ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	13
1. Η πορεία υλοποίησης της Δράσης	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β. ΤΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	20
1. Ο σχεδιασμός και η πορεία υλοποίησης της Δράσης.....	20
2. Η αξιολόγηση των υλοποιούμενων Δράσεων από επωφελούμενους ΥΤΧ και Υπεύθυνους Δράσεων	26
2.1. Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας παιδιών και γονέων στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας	27
2.2. Πρόγραμμα κατάρτισης και προσανατολισμού στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας	31
2.3. Πρόγραμμα κατάρτισης και προσανατολισμού στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Δήμου Αγίου Δομετίου	38
2.4. Πρόγραμμα κατάρτισης και προσανατολισμού στο ΚΙΣΑ.....	44
2.5. Πρόγραμμα κατάρτισης και προσανατολισμού στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού	49
2.6. Συνολικά αποτελέσματα της αξιολόγησης του Προγράμματος Κατάρτισης και Προσανατολισμού	53
2.7. Άλλες δραστηριότητες στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου, στο ΚΙΣΑ και στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού.....	66
2.8. Αξιολόγηση του πιλοτικού Κέντρου Πληροφόρησης και Υποστήριξης Μεταναστών (ΚΕΠΛΥΜ).....	70
4. Οι καινοτομικές διαστάσεις της Δράσης.....	77
5. Η Διαχείριση της Δράσης	80
6. Η λειτουργία της Εταιρικής Σύμπραξης	80
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ	81
2. Εισηγήσεις επιχειρησιακής φύσης.....	83
2. Εισηγήσεις στρατηγικής φύσης.....	83

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μετανάστευση αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις και προτεραιότητες των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Το υψηλό βιοτικό επίπεδο που προσφέρει η πλειοψηφία των χωρών μελών της ΕΕ, οι περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες και η μεταναστευτική πολιτική ορισμένων χωρών για αντιμετώπιση της γήρανσης του πληθυσμού τους, καθιστούν αυτές τις χώρες συνεχείς πόλους έλξης για μετανάστες και ιδιαίτερα τους μετανάστες υπηκόους τρίτων χωρών (ΥΤΧ).

Όμως η ένταξη των μεταναστών ΥΤΧ σε αυτές τις κοινωνίες παραμένει προβληματική και ελλιπής, ενώ οι πολιτικές ένταξης τους δεν αποτελούν μόνο ευθύνη των εθνικών κρατών, αλλά λόγω του υπερεθνικού χαρακτήρα του φαινομένου αποτελεί και ευθύνη της ΕΕ. Έτσι η ανάγκη για την ίση κατανομή του οικονομικού βάρους για τη διαχείριση της μετανάστευσης μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, είχε ως αποτέλεσμα την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για δημιουργία των Ταμείων Αλληλεγγύης, εντός του προγράμματος-πλαισίου «Αλληλεγγύη και Διαχείριση των Μεταναστευτικών Ροών», από το οποίο χρηματοδοτήθηκε και η παρούσα Δράση.

Η ένταξη των μεταναστών στις χώρες υποδοχής εξαρτάται από μια σειρά πολύπλοκων παραγόντων όπως: τις κρατικές δομές, τα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας, τις σχέσεις κράτους και πολιτών, καθώς και τη διαφορετική μεταναστευτική ιστορία κάθε χώρας. Οι πληθυσμοί των μεταναστών ποικίλλουν όχι μόνο από χώρα σε χώρα, αλλά και τοπικά. Ο οικογενειακός βίος, η εκπαίδευση, τα πολιτικά κόμματα, τα συνδικάτα, η οργανωμένη θρησκεία, ο κοινωνικός διάλογος η εθελοντική εργασία και άλλοι μηχανισμοί και θεσμοί αλλάζουν μορφή υπό την επίδραση της ταχείας κοινωνικής και οικονομικής αλλαγής. Έτσι η ένταξη των μεταναστών είναι μια δυναμική διαδικασία, μια διαδικασία κοινωνικο-πολιτισμικών μεταβολών, και ως εκ τούτου οι μετανάστες και οι πρόσφυγες δεν εντάσσονται σε στατική κοινωνία, αλλά ακολουθούν τη ρευστότητα των κοινωνικών εξελίξεων που τους περιβάλλουν.

Αν και η Κύπρος παραδοσιακά υπήρξε χώρα προέλευσης μεταναστών, σήμερα ως χώρα υποδοχής σημαντικού αριθμού μεταναστών την τελευταία εικοσαετία, βρίσκεται αντιμέτωπη με πολύπλοκα ζητήματα όπως η διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, ιδιαίτερα των υπηκόων τρίτων χωρών, η κοινωνική ένταξη των μεταναστών, η καταπολέμηση των ξενοφοβικών αντιλήψεων και η αποδοχή της διαφορετικότητας.

Η απογραφή πληθυσμού του 2011 κατέγραψε τον συνολικό πληθυσμό της Κύπρου σε 840.407 κατοίκους εκ των οποίων οι Κύπριοι υπήκοοι ανέρχονται σε 667.398 άτομα ή 79% του συνολικού πληθυσμού και οι ξένοι υπήκοοι σε 173.009 άτομα ή 20,6% του πληθυσμού. Εκ των ξένων υπηκόων οι πολίτες της ΕΕ ανέρχονται σε 106.270 ή 12,6% του πληθυσμού και **οι υπήκοοι τρίτων χωρών σε 64.113 άτομα, ή 7,6% του πληθυσμού**. Δεν δήλωσαν υπηκοότητα 2.626 άτομα ή το 0,3% της καταγραφής.

Με την οικονομική και κοινωνική κρίση να επηρεάζουν πλέον και την Κυπριακή πραγματικότητα τα τελευταία 3 χρόνια, και με μεγαλύτερη ένταση από φέτος, η συζήτηση περί κοινωνικής ένταξης των μεταναστών λαμβάνει σήμερα μια σχεδόν προκλητική διάσταση. Σε περιόδους βαθιάς οικονομικής κρίσης δοκιμάζεται πάντα η κοινωνική συνοχή και η κοινωνική αλληλεγγύη κάθε κοινωνίας, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε τοπικό. Η εμπειρία άλλων χωρών από τη μακρόχρονη παραμονή μεγάλων τμημάτων ΥΤΧ στο κοινωνικό περιθώριο, αλλά και οι ανησυχητικές εκδηλώσεις των συνεπειών τέτοιας περιθωριοποίησης και στην Κύπρο – ιδιαίτερα σε συνθήκες βαθιάς κοινωνικοοικονομικής κρίσης - καθιστούν σαφές ότι η προώθηση της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών αποτελεί πλέον ένα νέο και επείγον πεδίο παρέμβασης των Αρχών Τοπικών αρχών.

1. Το αντικείμενο της Έκθεσης

Η παρούσα Έκθεση παρουσιάζει τα κύρια πορίσματα της εξωτερικής αξιολόγησης της Δράσης «Προγράμματα Ένταξης Μεταναστών από Τοπικές Αρχές» που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 1 «Υλοποίηση δράσεων για την πρακτική εφαρμογή των Κοινών Βασικών Αρχών για την πολιτική ένταξης των μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση» του Ετήσιου Προγράμματος 2011 του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ένταξης Υπηκόων Τρίτων Χωρών. Η συγκεκριμένη Δράση επικεντρώθηκε στη δημιουργία στοχευμένων προγραμμάτων κοινωνικής στήριξης και επιμόρφωσης **μόνο** προς Υπηκόους Τρίτων Χωρών (ΥΤΧ) προκειμένου να διευκολυνθεί η διαδικασία ένταξης τους στην κυπριακή κοινωνία.

Με βάση την επικέντρωση της Δράσης στην παροχή στοχευμένων προγραμμάτων κοινωνικής στήριξης και επιμόρφωσης προς την ομάδα στόχο των ΥΤΧ, το σύστημα εξωτερικής αξιολόγησης αξιοποιεί ένα θεωρητικό υπόδειγμα αξιολόγησης αυτών των

παρεμβάσεων, που σχεδιάστηκε από τον εξωτερικό αξιολογητή ως ένα εργαλείο ανάλυσης με βάση τις ακόλουθες γενικές αρχές:

- ⇒ η αξιολόγηση αποτελεί μηχανισμό άμεσης συνάφειας με την συγκεκριμένη Δράση και όχι αυτοσκοπό
- ⇒ η αξιολόγηση προωθείται μέσω της εφαρμογής τεκμηριωμένων ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών και κριτηρίων που αναφέρονται στο Δελτίο Υποβολής Πρότασης και που συζητήθηκαν αναλυτικά με τα στελέχη των φορέων υλοποίησης της Δράσης
- ⇒ η αξιολόγηση επιδιώκει να καταγράψει τόσο αρνητικά όσο και θετικά στοιχεία που προκύπτουν από την υλοποίηση της Δράσης, τα οποία πρέπει να ληφθούν υπόψη από τους φορείς υλοποίησης και από τους φορείς χρηματοδότησης
- ⇒ η αξιολόγηση αποβλέπει να αναδείξει τα κύρια αποτελέσματα συγκεκριμένων παρεμβάσεων σε επίπεδο σχεδιασμού, διαδικασιών υλοποίησης και αντίκτυπου της Δράσης
- ⇒ η αξιολόγηση επιδιώκει να εντοπίσει καλές πρακτικές που μπορεί να αξιοποιηθούν ευρύτερα από τους σχεδιαστές πολιτικής στο αντίστοιχο πεδίο παρεμβάσεων.

Υπό το πρίσμα αυτό, το πλαίσιο εξωτερικής αξιολόγησης της Δράσης περιλαμβάνει:

- ⇒ το σύστημα αξιολόγησης
- ⇒ τα εργαλεία αξιολόγησης (ερωτηματολόγια)
- ⇒ τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που αποτυπώνονται στην παρούσα Τελική Έκθεση Αξιολόγησης (το βασικό Παραδοτέο της διαδικασίας αξιολόγησης).

Επομένως, το παρόν Παραδοτέο αποτελεί για τους αρμόδιους φορείς σχεδιασμού, υλοποίησης και παρακολούθησης της Δράσης (Αναθέτουσα Αρχή, Τελικός Δικαιούχος) ένα κρίσιμο εργαλείο παροχής κωδικοποιημένων και κατάλληλα επεξεργασμένων δεδομένων, ώστε να είναι δυνατή η διεξαγωγή συμπερασμάτων και εκτιμήσεων σχετικά με την ορθότητα της στρατηγικής, την επιτευξιμότητα των στόχων, καθώς και την αποτελεσματικότητα των υλοποιούμενων παρεμβάσεων.

2. Το μεθοδολογικό πλαίσιο της αξιολόγησης

Η βασική μεθοδολογία της αξιολόγησης περιλαμβάνει την συλλογή καταγραφή και ανάλυση των στοιχείων που περιγράφουν τα επικρατέστερα χαρακτηριστικά, εκτιμούν τα κύρια αποτελέσματα και εντοπίζουν τα βασικά προβλήματα και δυνατότητες των συντελεστών των προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν. Για τη συλλογή των στοιχείων αυτών χρησιμοποιήθηκαν συγκεκριμένα ερωτηματολόγια διερεύνησης υποκειμενικών απόψεων και εκτιμήσεων σε ένα μεγάλο ποσοστό του συνόλου των επωφελούμενων και των Συμβούλων, Εκπαιδευτών και Υπεύθυνων των Προγραμμάτων. Τα αποτελέσματα της διερεύνησης κωδικογραφήθηκαν με την εισαγωγή των στοιχείων σε βάση δεδομένων SPSS που αναπτύχθηκε από τον Αξιολογητή. Η συγκεκριμένη διαδικασία επέτρεψε την μετατροπή των απαντήσεων σε μορφή κατάλληλη για στατιστική επεξεργασία και παρουσίαση, καθώς οι απαντήσεις ομαδοποιήθηκαν κατά κατηγορίες. Με τον τρόπο αυτό καθορίστηκαν οι σχετικοί παράμετροι και δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάλυση των τελικών ευρημάτων και συμπερασμάτων της τελικής αξιολόγησης.

3. Η φύση του συστήματος εξωτερικής αξιολόγησης

Το σύστημα εξωτερικής αξιολόγησης της Δράσης «Προγράμματα Ένταξης Μεταναστών από Τοπικές Αρχές» υιοθετεί την τεχνική της συνολικής αξιολόγησης, η οποία σχεδιάστηκε με τρόπο που επιτρέπει την προσαρμογή στις ιδιαιτερότητες του έργου αναφοράς. Πρόκειται για μία τεχνική που εφαρμόστηκε στο τέλος του Προγράμματος, επικεντρώνοντας το πεδίο ανάλυσης στα αποτελέσματα και τις συνέπειες των παρεμβάσεων. Τα πορίσματα που προέκυψαν από τη σχετική διαδικασία έχουν τεθεί υπόψη των φορέων υλοποίησης, ώστε να συμβάλουν στη βελτίωση των τεχνικών οργάνωσης και προγραμματισμού τους σε σχέση με μελλοντικά σχέδια ή αντίστοιχες ενέργειες στο πεδίο των υπηρεσιών ένταξης ΥΤΧ σε τοπικό επίπεδο (πρόκειται για την τεχνική αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης από τα στελέχη των φορέων υλοποίησης ενεργειών κοινωνικής φροντίδας και ένταξης).

Τα αποτελέσματα της διαδικασίας αξιολόγησης ενσωματώνονται στην παρούσα έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης, με βάση τις ακόλουθες ενότητες:

- ⇒ αξιολόγηση της καταλληλότητας του σχεδιασμού και της μεθοδολογίας υλοποίησης της Δράσης (τρόπος προσδιορισμού των στόχων, συνάφεια τους με τις ανάγκες των δυνητικών ωφελουμένων ατόμων, ανάλυση των παραγόντων που επέδρασαν στην πορεία υλοποίησης των ενεργειών, τήρηση του χρονοδιαγράμματος, λειτουργία των απαιτούμενων μέσων / πόρων για την υλοποίηση και επίτευξη των στόχων)
- ⇒ αξιολόγηση εφαρμογής και ανάπτυξης λειτουργιών και ενεργειών (διαδικασίες και αποτελέσματα ανάπτυξης των επιμέρους παρεμβάσεων, ενεργειών και δράσεων που σχετίζονται με τους κύριους στόχους της Δράσης, εκτιμώντας το βαθμό συνάφειας και συμβατότητας με αυτούς)
- ⇒ αξιολόγηση χρησιμότητας και αποδοχής των αποτελεσμάτων (συμβολή των υλοποιούμενων παρεμβάσεων στην αξιοποίηση πολιτικών / μηχανισμών κοινωνικής ένταξης ΥΤΧ σε τοπικό επίπεδο).

4. Οι δείκτες και τα κριτήρια αξιολόγησης

Η αξιολόγηση των παρεμβάσεων των φορέων υλοποίησης για την επίτευξη των στόχων της συγκεκριμένης Δράσης επικεντρώθηκε στην εκπλήρωση των δεικτών εκροών και αποτελέσματος που είχαν οριστεί από το Δελτίο Υποβολής της Πρότασης, ως ακολούθως:

Δείκτες Εκροών ανά τιμή στόχου επίτευξης

Όνομασία Δεικτών	Μονάδα μέτρησης	Τιμή στόχου Δελτίου Υποβολής Πρότασης
Αριθμός πηγών πληροφόρησης (πηγών – sources) που θα χρησιμοποιηθούν για την έρευνα μεταναστευτικών πληθυσμών στην Κύπρο	Αριθμός	5
Αριθμός προγραμμάτων ψυχοκοινωνικής στήριξης	Αριθμός	5
Αριθμός σεμιναρίων / εργαστηρίων / μαθημάτων	Εργαστήρια / σεμινάρια / μαθήματα	9
Αριθμός συμμετεχόντων ΥΤΧ ανά δραστηριότητα (συνολικά από τους εταίρους της σύμπραξης) – Προγράμματα ψυχοκοινωνικής στήριξης, σεμινάρια, εργαστήρια, μαθήματα, Κέντρο Πληροφόρησης και υποστήριξης	Αριθμός	Περίπου 20 άτομα

Δείκτες αποτελεσμάτων ανά τιμή στόχου επίτευξης

Όνομασία Δεικτών	Μονάδα μέτρησης	Τιμή στόχου Δελτίου Υποβολής Πρότασης
Βαθμός ικανοποίησης των συμμετεχόντων από την ποιότητα των προσφερομένων υπηρεσιών	Κλίμακα Lickert (1-5)	Τουλάχιστον 4 (τουλάχιστον 70% των συμμετεχόντων)
Βαθμός επιτυχίας συμμετεχόντων στα μαθήματα	Βαθμός εξέτασης	70% πάνω από την βάση

5. Η διαδικασία εφαρμογής του συστήματος εξωτερικής αξιολόγησης

Η διαδικασία αξιολόγησης αναπτύχθηκε με βάση τα ακόλουθα στάδια:

1^ο Στάδιο

Ο εξωτερικός αξιολογητής σχεδίασε ένα μοντέλο αξιολόγησης (περιλάμβανε το θεωρητικό υπόδειγμα του συστήματος αξιολόγησης και τη μεθοδολογία εφαρμογής του) και συζήτησε με τους εκπροσώπους του συντονιστή εταιρού τις βασικές διαστάσεις εφαρμογής του. Οι εκπρόσωποι του φορέα κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους για τις προτεινόμενες διαδικασίες αξιολόγησης και διαμορφώθηκε το τελικό πλαίσιο του συστήματος αξιολόγησης.

2^ο Στάδιο

Στη συνέχεια, ο εξωτερικός αξιολογητής προχώρησε στην κατασκευή πρότυπων εργαλείων αξιολόγησης των ακόλουθων βασικών παρεμβάσεων της Δράσης:

- ⇒ Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας παιδιών και γονέων ΥΤΧ στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας – ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ /ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
- ⇒ Σύσταση και πιλοτική λειτουργία Κέντρου Πληροφόρησης και Υποστήριξης Μεταναστών ΥΤΧ (ΚΕΠΛΥΜ) με έδρα στο Πολυδύναμο Κέντρο Δήμου Λευκωσίας και στο Δήμο Αγίου Δομετίου με στόχο την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, συμβουλευτική, πληροφόρηση, πληροφορίες για δικτύωση με οργανώσεις

⇒ Προγράμματα κατάρτισης και προσανατολισμού στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας, στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου, στα γραφεία της ΚΙΣΑ (Κίνηση για Ισότητα Στήριξη και Αντιρατσισμό) και στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού - ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΥΣ/ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

3^ο Στάδιο

Μετά την αποδοχή των δεικτών και των εργαλείων αξιολόγησης από τους εκπροσώπους του φορέα, ξεκίνησε η διαδικασία επικοινωνίας με τα στελέχη των φορέων υλοποίησης για τη συμπλήρωση των αντίστοιχων ερωτηματολογίων.

4^ο Στάδιο

Εκτός όμως από το πρωτογενές υλικό των ερωτηματολογίων, ο εξωτερικός αξιολογητής διεύρυνε το πεδίο αξιολόγησης μέσω της ανάλυσης και εκτίμησης των συμπερασμάτων της εσωτερικής αξιολόγησης και της επεξεργασίας των δελτίων παρακολούθησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου (τριμηνιαία και τελική έκθεση αναφοράς των αποτελεσμάτων φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της Δράσης). Δημιουργήθηκε, έτσι, ένας κρίσιμος όγκος πληροφοριών και δεδομένων, η επεξεργασία του οποίου αποτέλεσε τη βάση της τελικής έκθεσης εξωτερικής αξιολόγησης.

5^ο Στάδιο

Το 5^ο στάδιο αφορά την επεξεργασία των πρωτογενών και δευτερογενών δεδομένων και την παρουσίαση τους με τη μορφή της Τελικής Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης της Δράσης που αποτελεί το κύριο παραδοτέο της διαδικασίας αξιολόγησης. Για την ανάλυση των δεδομένων κατασκευάσθηκαν τέσσερις (4) βάσεις δεδομένων SPSS, οι οποίες χωρίζονται σε δύο κατηγορίες:

- ⇒ 2 βάσεις για την αξιολόγηση των προγραμμάτων από επωφελούμενους
- ⇒ 2 βάσεις για την αξιολόγηση των υπεύθυνων των προγραμμάτων και των εκπαιδευτών.

Παράλληλα χρησιμοποιήθηκαν και επιμέρους εφαρμογές επεξεργασίας δεδομένων με την χρήση λογισμικού λογιστικών φύλλων. Καταβλήθηκε κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να αποφευχθούν να εισαχθούν στο κείμενο της τελικής Αξιολόγησης της Δράσης πολύπλοκοι στατιστικοί έλεγχοι που θα καθιστούσαν το κείμενο δυσνόητο και θα αποσπούσαν την προσοχή του αναγνώστη από τα ουσιαστικά.

Η αξιολόγηση των επωφελομένων σε δομές κοινωνικής στήριξης επικεντρώθηκε στα ακόλουθα θέματα:

- ⇒ Βαθμός ικανοποίησης των παρεχόμενων υπηρεσιών
- ⇒ οργάνωση και δομή των προσφερόμενων υπηρεσιών
- ⇒ καταλληλότητα και επάρκεια των χώρων που προσφέρθηκαν οι υπηρεσίες
- ⇒ ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών
- ⇒ βαθμός ικανοποίησης των αναγκών τους
- ⇒ πρόθεση των επωφελομένων ΥΤΧ να συστήσουν το πρόγραμμα σε φίλους και γνωστούς
- ⇒ περιστατικά ή καταστάσεις που δυσαρέστησαν τους επωφελομένους ΥΤΧ.

Από την άλλη πλευρά, η αξιολόγηση των επωφελομένων σε προγράμματα κατάρτισης και προσανατολισμού επικεντρώθηκε στα ακόλουθα θέματα:

- ⇒ περιεχόμενο και χρησιμότητα του προγράμματος
- ⇒ διάρκεια του προγράμματος
- ⇒ ευχέρεια / δυσκολία παρακολούθησης του προγράμματος
- ⇒ καταλληλότητα / επίπεδο των εκπαιδευτών
- ⇒ καταλληλότητα των εκπαιδευτικών μεθόδων/τεχνικών
- ⇒ περιστατικά ή καταστάσεις που δυσαρέστησαν τους επωφελομένους ΥΤΧ.

Η αξιολόγηση των υπεύθυνων των προγραμμάτων κατάρτισης και προσανατολισμού επικεντρώθηκε στα ακόλουθα θέματα:

- ⇒ οργάνωση του προγράμματος
- ⇒ περιεχόμενο και χρησιμότητα του προγράμματος

- ⇒ καταλληλότητα και επάρκεια των χώρων που προσφέρθηκαν οι υπηρεσίες
- ⇒ διάρκεια του προγράμματος
- ⇒ ευχέρεια / δυσκολία παρακολούθησης του προγράμματος
- ⇒ καταλληλότητα / επίπεδο των εκπαιδευτών
- ⇒ καταλληλότητα των εκπαιδευτικών μεθόδων/τεχνικών
- ⇒ περιστατικά ή καταστάσεις που δυσαρέστησαν τους επωφελούμενους ΥΤΧ.

6. Η διάρθρωση της Έκθεσης

Η Έκθεση διαρθρώνεται σε τρία θεματικά Κεφάλαια που συμπυκνώνουν τα βασικά πορίσματα των αντίστοιχων πεδίων αξιολόγησης.

Το **Κεφάλαιο Α** συστηματοποιεί τα πορίσματα της έρευνας σχετικά με το προφίλ της Δράσης «Προγράμματα Ένταξης Μεταναστών από Τοπικές Αρχές» και τη λειτουργία των προβλεπομένων παρεμβάσεων.

Το **Κεφάλαιο Β** παρουσιάζει τα αποτελέσματα της εξωτερικής αξιολόγησης σε σχέση με τα ακόλουθα πεδία:

- ⇒ Σχεδιασμός και πορεία υλοποίησης της Δράσης
- ⇒ Παρακολούθηση και συμμετοχή επωφελουμένων
- ⇒ Συμμετοχή υπευθύνων δράσης υλοποίησης
- ⇒ Καινοτομία της Δράσης
- ⇒ Διαχείριση της Δράσης
- ⇒ Εταιρική Σύμπραξη.

Το **Κεφάλαιο Γ** συστηματοποιεί τα βασικά πορίσματα της εξωτερικής αξιολόγησης και παρουσιάζει ένα πλέγμα εισηγήσεων για την ενδυνάμωση και προώθηση νέων δράσεων ένταξης ΥΤΧ σε τοπικό επίπεδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α. ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η Δράση «Προγράμματα Ένταξης από Τοπικές Αρχές» αποτέλεσε επέκταση της Δράσης 4 «Προγράμματα ένταξης από Τοπικές Αρχές» της Προτεραιότητας 1 του Ετήσιου Προγράμματος 2011, και ο αιτούμενος φορέας της Δράσης ήταν ο Δήμος Λευκωσίας. Η Δράση αφορούσε την δημιουργία στοχευμένων προγραμμάτων κοινωνικής στήριξης, κατάρτισης και προσανατολισμού προς Υπηκόους Τρίτων Χωρών (ΥΤΧ) προκειμένου να διευκολυνθεί η διαδικασία ένταξης τους στην Κυπριακή κοινωνία. Επεδίωκε την προώθηση της ενεργητικής συμμετοχής και δραστηριοποίησης των τοπικών αρχών στη διαδικασία ενσωμάτωσης των ΥΤΧ στην Κυπριακή κοινωνία, προσφέροντας ευκαιρίες κοινωνικοποίησης και αλληλεπίδρασης με τις τοπικές κοινότητες με βάση έναν κεντρικό άξονα δραστηριοτήτων που επικεντρώθηκε στην παροχή ενός πλέγματος συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών προς ΥΤΧ, που περιλαμβάνει:

1. Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας παιδιών και γονέων ΥΤΧ –
  - για τα παιδιά ολόχρονη παροχή υπηρεσιών προσαρμοσμένη σύμφωνα με το πρόγραμμα των δημόσιων δημοτικών σχολείων
  - μαθήματα Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (Η/Υ) για τους γονείς παράλληλα με τη φύλαξη των παιδιών),
  - παροχή ψυχολογικής στήριξης
  - συμμετοχή σε σειρά βιωματικών εργαστηρίων.
2. Σύσταση και πιλοτική λειτουργία Κέντρου Πληροφόρησης και Υποστήριξης Μεταναστών ΥΤΧ (ΚΕΠΛΥΜ) με έδρα στο Πολυδύναμο Κέντρο Δήμου Λευκωσίας στην Παλιουριώτισσα με στόχο την παροχή πληροφόρησης και εξυπηρέτησης ειδικά για μετανάστες στο οποίο προσφέρθηκαν:
  - κοινωνικές υπηρεσίες
  - συμβουλευτική
  - πληροφόρηση
  - πληροφορίες για δικτύωση με οργανώσεις μεταναστών και άλλους ΜΚΟ

- πληροφορίες για συμμετοχή εθελοντών σε τοπικές δράσεις ένταξης ΥΤΧ.

Τα στελέχη του κέντρου υποστηρίχτηκαν από έμπειρους εξωτερικούς Συμβούλους για την τεχνική υποστήριξη στην οργάνωση της λειτουργίας του Κέντρου και την επιστημονική υποστήριξη σχετικά με την νομοθεσία που διέπει την διαμονή και εργασία ΥΤΧ στην Κύπρο.

3. Προγράμματα κατάρτισης και προσανατολισμού στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου, στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού και στα γραφεία της ΚΙΣΑ (Κίνηση για Ισότητα Στήριξη και Αντιρατσισμό). Αυτά ήταν:

- Πρώτες βοήθειες
- Ενδυνάμωση/Αποφόρτιση
- Μαθήματα Ελληνικής γλώσσας
- Κατάρτιση στη χρήση των Η/Υ και των πολυμέσων
- Ιστορία
- Μαθήματα Αγγλικής γλώσσας
- Θεσμοί της Κυπριακής Δημοκρατίας και της ΕΕ

Ως βασικά εργαλεία επίτευξης των στόχων της Δράσης είχαν προσδιορισθεί:

- ⇒ Ο σχεδιασμός και παροχή προγραμμάτων κοινωνικής στήριξης ΥΤΧ
- ⇒ Ο σχεδιασμός και παροχή προγραμμάτων κατάρτισης και προσανατολισμού
- ⇒ Η δημιουργία Κέντρου Πληροφόρησης και Υποστήριξης Μεταναστών ΥΤΧ
- ⇒ Η δημιουργία δικτύου με οργανώσεις μεταναστών, άλλους ΜΚΟ και των τοπικών αρχών
- ⇒ η διάχυση των ενεργειών και των αποτελεσμάτων της Δράσης.

Επιπλέον, η Δράση περιελάμβανε την διενέργεια έρευνας / μελέτης για την καταγραφή πληθυσμών μεταναστών ΥΤΧ ανά Δήμο και Επαρχία καθώς και την έκδοση σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή οδηγού μεταναστευτικών οργανώσεων και ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στο πεδίο ένταξης των μεταναστών.

1. Η πορεία υλοποίησης της Δράσης

Η Δράση υλοποιήθηκε την προβλεπόμενη περίοδο αναφοράς (29.01.2013 – 30.6.2013), εξασφαλίζοντας την ορθολογική επίτευξη των στόχων σε επίπεδο φυσικού αντικειμένου με βάση την ακόλουθη διάρθρωση.

(α) Σχεδιασμός και υλοποίηση υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας παιδιών και γονέων ΥΤΧ

Στο **Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας** οργανώθηκαν τα ακόλουθα προγράμματα κοινωνικής στήριξης:

Τίτλος προγράμματος	Αριθμός εξυπηρετούμενων	Σχόλια
Πρόγραμμα φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης παιδιών	19 παιδιά	29/01-30/06/2013 Ημέρες λειτουργίας: Καθημερινά από Δευτέρα έως Παρασκευή εκτός των δημόσιων αργιών). Ωράριο λειτουργίας: Σχολική Περίοδος 13:05-18:00, Σχολικές Διακοπές: 7:00-18:00. Υπηρεσίες: Καθημερινή φύλαξη παιδιών ηλικίας 5-12 ετών μετά τη λήξη του σχολικού προγράμματος και κατά τη διάρκεια των σχολικών διακοπών. Μεταφορά των παιδιών από τα σχολεία προς το Κέντρο, δωρεάν γεύμα και απογευματινού σνακ, καθοδήγηση από διπλωματούχο δασκάλα για τις σχολικές εργασίες των παιδιών, δημιουργική απασχόληση, εκδρομές, επιμορφωτικές επισκέψεις κλπ. Στα παιδιά δόθηκε η ευκαιρία συμμετοχής σε δραστηριότητες όπως: πρόγραμμα φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης, ενισχυτική διδασκαλία, μάθημα μουσικής και μάθημα αγγλικής γλώσσας.

(β) Σύσταση και Πιλοτική Λειτουργία Κέντρου Πληροφόρησης και Υποστήριξης Μεταναστών ΥΤΧ (ΚΕΠΛΥΜ)

Το ΚΕΠΛΥΜ είχε την έδρα του στο **Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας στην Παλλιουριώτισσα** και λειτούργησε και οργάνωσε τα ακόλουθα προγράμματα:

Τίτλος προγράμματος	Αριθμός εξυπηρετούμενων	Σχόλια
Κέντρο Πληροφόρησης και Υποστήριξης Μεταναστών ΥΤΧ (ΚΕΠΛΥΜ)	Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας - 50 εξυπηρετούμενοι	<p>Διάρκεια: 15/03/2012-29/06/2012.</p> <p>Ημέρες λειτουργίας: Καθημερινά από Δευτέρα έως Παρασκευή εκτός των δημόσιων αργιών).</p> <p>Υπηρεσίες: παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, συμβουλευτική, πληροφόρηση, πληροφορίες για δικτύωση με οργανώσεις μεταναστών και άλλους ΜΚΟ και άλλες πληροφορίες</p> <p>Αριθμός επωφελούμενων:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 34 που παρουσίασαν pink/yellow slip ή renewal application - 6 που δεν παρουσίασαν pink/yellow slip - 10 που δεν εμπίπτουν στον καταμετρήσιμο πληθυσμό

(γ) Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου

Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου οργάνωσε τα ακόλουθα προγράμματα:

Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου	Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου - 16 εξυπηρετούμενοι	<p>Διάρκεια: 10/04/2013 έως 09/06/2013</p> <p>Υπηρεσίες: παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, συμβουλευτική, πληροφόρηση, πληροφορίες για δικτύωση με οργανώσεις μεταναστών και άλλους ΜΚΟ και άλλες πληροφορίες</p> <p>Αριθμός επωφελούμενων: Τα άτομα που εξυπηρετήθηκαν από τον Κοινωνικό Λειτουργό στο σύνολο ήταν 25. Από τα 25 άτομα που εξυπηρετήθηκαν μόνο τρία (3) άτομα είχαν καθεστώς νόμιμης διαμονής.</p> <p>7 σεμινάρια από 2 ώρες βιωματικών εργαστηρίων τέχνης, γευσιγνωσίας και εκδηλώσεων.</p> <p>Αριθμός επωφελούμενων: 13</p>
---	--	---

(δ) Προγράμματα κατάρτισης και προσανατολισμού

Το **Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας** οργάνωσε τα ακόλουθα προγράμματα κατάρτισης και προσανατολισμού που συμμετείχαν 37 άτομα:

Τίτλος προγράμματος	Αριθμός εξυπηρετούμενων	Σχόλια
Μάθημα Αγγλικής Γλώσσας	8 ενήλικες	Είχε πολύ περισσότερες συμμετοχές ΥΤΧ, αλλά δυστυχώς μη δικαιούχων (ιδιαίτερα με απόδειξη για ανανέωση της άδειας). Επίσης υπήρξε συνεχές ενδιαφέρον για συμμετοχές, ακόμα και τις τελευταίες βδομάδες.
Μάθημα Αγγλικής Γλώσσας	19 ενήλικες	Ως άνω.
Μάθημα Ηλεκτρονικών Υπολογιστών	10 ενήλικες	Ως άνω.

Το **Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου** οργάνωσε τα ακόλουθα προγράμματα κατάρτισης και προσανατολισμού που συμμετείχαν 52 άτομα:

Τίτλος προγράμματος	Αριθμός εξυπηρετούμενων	Σχόλια
Μάθημα Πρώτων Βοηθειών	8 ενήλικες	3 Σεμινάρια από 2 ώρες Διάρκεια: Ημερομηνίες 12/05/2013,19/05/2013/,02/06/2013
Μάθημα Ελληνικής Γλώσσας	10 ενήλικες	Σεμινάρια 16 από 2 ώρες Διάρκεια: Από 08/03/2013 έως 30/06/2013
Μάθημα Ηλεκτρονικών Υπολογιστών	14 ενήλικες	Σεμινάρια 47 από 2 ώρες Διάρκεια: Ημερομηνίες από 15/02/2013 έως 30/06/2013
Μάθημα Αγγλικής Γλώσσας	15 ενήλικες	Σεμινάρια 47 από 2 ώρες Διάρκεια: Ημερομηνίες 15/02/2013 από έως 30/06/2013
Μάθημα ιστορίας και πολιτισμού της Κύπρου	5 ενήλικες	15 σεμινάρια από μια ώρα το κάθε ένα Διάρκεια: από 05/03/2013 έως 25/06/2013 Πέραν από τις προκαθορισμένες συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν επί τόπου επισκέψεις στα

	πολιτιστικά προγράμματα του Δήμου και σε αξιοθέατα της περιοχής.
--	--

Η ΚΙΣΑ οργάνωσε τα ακόλουθα προγράμματα κατάρτισης και προσανατολισμού που συμμετείχαν 29 άτομα:

Τίτλος προγράμματος	Αριθμός εξυπηρετούμενων	Σχόλια
Διαδραστικά εκπαιδευτικά προγράμματα για την ιστορία και τον πολιτισμό της Κύπρου	8 ενήλικες	Διοργάνωση ενός προγράμματος διάρκειας 12 ωρών σε τρεις συναντήσεις
Ενημερωτικά σεμινάρια για τους θεσμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας και της ΕΕ	19 ενήλικες	Διοργάνωση δύο 3ωρων σεμιναρίων

Το **Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού** οργάνωσε τα ακόλουθα προγράμματα κατάρτισης και προσανατολισμού που συμμετείχαν 108 άτομα:

Τίτλος προγράμματος	Αριθμός εξυπηρετούμενων	Σχόλια
Μάθημα Πρώτων Βοηθειών	58 ενήλικες	Σε συνοδούς ηλικιωμένων και χρόνια πασχόντων. Τα μαθήματα πρώτων βοηθειών έγιναν σε τρεις φάσεις και έλαβαν μέρος στο σύνολο 58 άτομα τους δόθηκε βεβαίωση παρακολούθησης αναμνηστική πλακέτα βαλιτσάκι πρώτων βοηθειών καθώς και οδηγός πρώτων βοηθειών στα αγγλικά.
Ενδυνάμωση/Αποφόρτιση	33 ενήλικες	Το εργαστήριο ήταν πολύ χρήσιμο για αυτούς γιατί ενημερώθηκαν για πράγματα που ίσως δεν τους ξαναμίλησε ποτέ κανένας και τώρα είναι σε θέση να γνωρίζουν πώς να προστατέψουν τον εαυτό τους αλλά και τους άλλους.
Μάθημα Ελληνικής Γλώσσας	37 ενήλικες	Τα μαθήματα ολοκληρώθηκαν με επιτυχία αφού τα 37 άτομα που δήλωσαν συμμετοχή πολλοί από αυτούς παρακολουθούσαν και το πρωινό αλλά και το απογευματινό μάθημα.

Συνολικά συμμετείχαν στα προγράμματα κατάρτισης 224 άτομα.

(ε) Άλλες δραστηριότητες στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου, στην ΚΙΣΑ και στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού

Το Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου παρείχε κοινωνικές υπηρεσίες και μια σειρά βιωματικών δραστηριοτήτων ενώ η ΚΙΣΑ και το Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης. Οι δραστηριότητες αυτές εντάσσονται στο συνολικό πλαίσιο των Δράσεων του έργου. Εκτενέστερη αναφορά γίνεται στην Ενότητα 2.7. Περιληπτικά:

- ⇒ **Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου, Βιωματικές δραστηριότητες** - Το Κέντρο διοργάνωσε τις περισσότερες βιωματικές δραστηριότητες, έξι (6) όπου συμμετείχαν συνολικά 85 άτομα.
- ⇒ **ΚΙΣΑ (Υπεργολάβος της G&D Social Lab) - Υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης** - Η ΚΙΣΑ παρείχε προγράμματα ψυχοκοινωνικής στήριξης όπου συμμετείχαν συνολικά 25 ΥΤΧ.
- ⇒ Άννα Πηλαβάκη **(Υπεργολάβος της G&D Social Lab) Υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης και ενημέρωσης** όπου συμμετείχαν συνολικά 75 ΥΤΧ.
- ⇒ **Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού** – Πρόγραμμα παρέμβασης στο Δρόμο: Κοινωνική στήριξη – Εξυπηρετήθηκαν 63 άτομα, κυρίως οικιακοί βοηθοί ΥΤΧ.
- ⇒ **Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού** – 150 άτομα έτυχαν ενημέρωσης πληροφόρησης αλλά και που είχαν εξατομικευμένο χειρισμό από τους λειτουργούς του προγράμματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β. ΤΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Τα αποτελέσματα της εξωτερικής αξιολόγησης διαρθρώνονται σε έξι θεματικές ενότητες που αφορούν τα ακόλουθα πεδία:

- ⇒ Σχεδιασμός και πορεία υλοποίησης της Δράσης
- ⇒ Αξιολόγηση των υλοποιούμενων Δράσεων από τους επωφελούμενους ΥΤΧ και Υπεύθυνους Δράσεων
- ⇒ Καινοτομικές διαστάσεις της Δράσης
- ⇒ Διαχείριση της Δράσης
- ⇒ Λειτουργία της Εταιρικής σχέσης.

1. Ο σχεδιασμός και η πορεία υλοποίησης της Δράσης

Η συνολική αξιολόγηση της τήρησης των βασικών προϋποθέσεων υλοποίησης της Δράσης «Προγράμματα Ένταξης Μεταναστών από Τοπικές Αρχές» επικεντρώθηκε σε δύο άξονες:

- ⇒ Ο πρώτος άξονας αφορά την τήρηση των προδιαγραφών σχεδιασμού και υλοποίησης που περιλαμβάνονται στη σχετική Απόφαση Έγκρισης της Δράσης από την Αναθέτουσα Αρχή (ενέργειες σχεδιασμού, χαρακτηριστικά και κριτήρια επιλογής των ωφελουμένων, κατάλληλη επιλογή και υλοποίηση μεθόδων προσέγγισης σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο, κατάλληλες ενέργειες δικτύωσης, ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης).
- ⇒ Ο δεύτερος άξονας αφορά την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων σε σχέση με το γενικό στόχο των ενεργειών της Δράσης που είναι η *ενεργός συμμετοχή στη δραστηριοποίηση των τοπικών αρχών και άλλων τοπικών ιδρυμάτων στη διαδικασία ενσωμάτωσης των ΥΤΧ στην κυπριακή κοινωνία προσφέροντας ευκαιρίες κοινωνικοποίησης και αλληλοεπίδρασης με τις τοπικές κοινότητες* και τους ειδικότερους στόχους του συγκεκριμένου έργου.

α) Όσον αφορά τον πρώτο άξονα, η φιλοσοφία της Δράσης αφορούσε με βάση το εγκεκριμένο δελτίο τριών κατηγορίες ενεργειών:

- ⇒ **Στην πρώτη κατηγορία** ανήκουν οι δράσεις που έχουν άμεση σχέση με τις παρεχόμενες υπηρεσίες σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο και στοχεύουν στην ενδυνάμωση των ΥΤΧ.
- ⇒ **Στη δεύτερη κατηγορία** ανήκουν συμπληρωματικές, ως προς την πρώτη δέσμη ενεργειών, δράσεις που στοχεύουν στην ανάπτυξη δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης σε τοπικό επίπεδο, στην ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου και στη δημοσιότητα της Δράσης.

Με βάση αυτές τις προϋποθέσεις, **οι παρεμβάσεις της πρώτης δέσμης ενεργειών** υλοποιήθηκαν **σε ατομικό** (ατομικές συνεδρίες) και **ομαδικό επίπεδο** (ομαδικές συνεδρίες/μαθήματα κατάρτισης), στοχεύοντας στην ενδυνάμωση των επωφελουμένων ΥΤΧ. Ειδικότερα, **η πρώτη δέσμη ενεργειών** περιλάμβανε τις ακόλουθες δράσεις:

- A1. Προσέγγιση – ενημέρωση – ευαισθητοποίηση
- A2. Ατομική ψυχοκοινωνική και ψυχολογική στήριξη
- A3. Ατομική συμβουλευτική με στόχο την διευκόλυνση της ένταξης
- A4. Πληροφόρηση για θεσμικά και εργασιακά ζητήματα
- A5. Ομαδική στήριξη
- A6. Προγράμματα κατάρτισης
- A7. Σύσταση και πιλοτική λειτουργία του Κέντρου Πληροφόρησης και Υποστήριξης Μεταναστών (ΚΕΠΛΥΜ)

Πρόκειται για ένα πλέγμα δράσεων που προσαρμόζονται στον σκληρό πυρήνα των συνοδευτικών υπηρεσιών προς ενήλικους ΥΤΧ και τα εξαρτώμενα ανήλικα μέλη των οικογενειών τους, καθώς:

- ⇒ εξασφαλίζουν την αυτοπεποίθηση και την αυτενέργεια των ατόμων / μελών της ομάδας στόχου
- ⇒ επιτυγχάνουν την ανάπτυξη αλληλεπιδράσεων μεταξύ των μελών της ομάδας στόχου, των υπευθύνων δραστηριοτήτων και των μελών της τοπικής κοινότητας

- ⇒ ανταποκρίνονται στην τήρηση επιστημονικών προδιαγραφών εγκυρότητας και αξιοπιστίας σε σχέση με τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των προγραμμάτων της Δράσης
- ⇒ ανταποκρίνονται στην κοινωνικοποίηση, αποδοχή και συγχρωτισμό ΥΤΧ με την τοπική κοινωνία
- ⇒ ανταποκρίνονται στην πρόληψη περιθωριοποίησης νέων (μέσω της παρέμβασης των κοινωνικών λειτουργιών και των προγραμμάτων κατάρτισης)
- ⇒ συνδυάζουν την εξατομικευμένη προσέγγιση του χρήστη και την ευελιξία στην αντιμετώπιση των αναγκών του με την "ενιαιοποίηση" των παρεχομένων υπηρεσιών και τη διαμόρφωση προτύπων /υποδειγμάτων ευρύτερης εφαρμογής .

Η υλοποίηση των δράσεων αυτών ανταποκρίνεται τόσο στις γενικές μεθοδολογικές αρχές προώθησης δράσεων ένταξης όσο και στις ειδικές απαιτήσεις ενδυνάμωσης ΥΤΧ, που περιλαμβάνουν:

- ⇒ εξατομικευμένη προσέγγιση του ωφελούμενου
- ⇒ ενεργοποίηση και συμμετοχή του ωφελούμενου στις δράσεις που τον αφορούν
- ⇒ σεβασμός της προσωπικότητας του ωφελούμενου και ενίσχυση των διαδικασιών αυτο-καθορισμού του
- ⇒ εφαρμογή θεωρητικών, βιωματικών και συνεργατικών/συμμετοχικών μεθόδων μάθησης
- ⇒ διαμόρφωση σχέσεων ισοτιμίας μεταξύ του επωφελομένου και του συμβούλων / εκπαιδευτών της Δράσης.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες συγκροτούν, έτσι, ένα ολοκληρωμένο σύστημα, που παρουσιάζει τα εξής χαρακτηριστικά:

- ⇒ λειτουργεί αυτοτελώς ή με συνδυασμό κοινωνικών υπηρεσιών ως προς το επωφελούμενο άτομο
- ⇒ είναι ανοικτό προς όλες τις τοπικές υπηρεσίες κοινωνικής στήριξης, κατάρτισης και πληροφόρησης

⇒ στηρίζεται πρωταρχικά στην εξατομικευμένη σχέση του κοινωνικού λειτουργού / συμβούλου με τον επωφελούμενο ΥΤΧ.

Στην τρίτη κατηγορία ανήκει η δράση της δημιουργίας του Δικτύου Μεταναστευτικών Οργανώσεων και ΜΚΟ που έχει άμεση σχέση με τη δημιουργία **συλλογικής προσέγγισης** μεταναστευτικών οργανώσεων και ΜΚΟ προς τις ανάγκες ενσωμάτωσης των ΥΤΧ καθώς:

- ⇒ εξασφαλίζει την συμμετοχή μεταναστευτικών οργανισμών ΥΤΧ και κυπριακών ΜΚΟ σε ένα κοινό στόχο και πρόγραμμα δράσης
- ⇒ επιτυγχάνει την ανάπτυξη αλληλεπιδράσεων μεταξύ των συμμετεχόντων
- ⇒ αναπτύσσει στρατηγική για την αντιμετώπιση θεμάτων κοινωνικής ενσωμάτωσης σε μεταναστευτικές κοινότητες.
- ⇒ αποβλέπει στην ευαισθητοποίηση και επικοινωνία των αναγκών ενσωμάτωσης των ΥΤΧ σε επίπεδο μεταναστευτικών κοινοτήτων και όλου του πληθυσμού μέσω τοπικών και διεθνών μέσων μαζικής επικοινωνίας
- ⇒ διαθέτει τη δυνατότητα ευαισθητοποίησης και σταδιακής πρακτικής αντιμετώπισης της πρόσβασης και αντιμετώπισης των αναγκών ενσωμάτωσης των ΥΤΧ σε επίπεδο τοπικών αρχών
- ⇒ διαθέτει τη δυνατότητα μέσω των τοπικών αρχών της επίτευξης ευαισθητοποίησης και σταδιακής πρακτικής αντιμετώπισης της πρόσβασης και αντιμετώπισης των αναγκών ενσωμάτωσης των ΥΤΧ σε επίπεδο Κεντρικής Κυβέρνησης.

Η **τρίτη κατηγορία ενεργειών** περιλάμβανε τις ακόλουθες δράσεις:

- ⇒ Δημιουργία φόρουμ δημόσιας συζήτησης και ενημέρωσης μεταξύ μεταναστευτικών οργανώσεων ΥΤΧ, ΜΚΟ και τοπικών αρχών
- ⇒ Αυτοοργάνωση των συμμετεχόντων φορέων
- ⇒ Ενέργειες προγραμματισμού ενημέρωσης του κοινού και στρατηγική.

β) Όσον αφορά το δεύτερο άξονα, τεκμηριώνεται η πλήρωση των αναμενόμενων αποτελεσμάτων, όπως αυτά περιγράφονται στο Δελτίο Υποβολής Πρότασης:

1. Αναβάθμιση προσεγγίσεων για την κοινωνική ενσωμάτωση ΥΤΧ.
2. Απόκτηση πληροφόρησης και γνώσεων από ΥΤΧ για την λειτουργική και κοινωνική ενσωμάτωση τους στην τοπική κοινωνία.
3. Ενδυνάμωση του ρόλου των τοπικών αρχών για την παροχή υπηρεσιών ενσωμάτωσης ΥΤΧ.
4. Αποδοχή και κατανόηση της τοπικής κοινωνίας για την διαφορετικότητα των ΥΤΧ.
5. Δημιουργία δικτύου συνεργασίας με οργανώσεις μεταναστών ΥΤΧ και άλλους ΜΚΟ και τοπικές αρχές για την αντιμετώπιση των αναγκών ενσωμάτωσης ΥΤΧ .

Όπως φαίνεται στον ακόλουθο Πίνακα 3, οι δείκτες εκροών του Έργου για κάθε δραστηριότητα επιτεύχθηκαν και ήταν πολλαπλάσιοι της βάσης (20) που αναφέρονται στο Δελτίο Υποβολής Πρότασης και **συνολικά επωφελήθηκαν 725 ΥΤΧ από το Έργο**. Το αποτέλεσμα αυτό αποτελεί εξαιρετική επιτυχία του Έργου. Επιπλέον στο πλαίσιο συναντήσεων του Δικτύου Μεταναστευτικών Οργανώσεων συμμετείχαν πάνω από 45 άτομα εκπροσωπώντας 19 οργανώσεις μεταναστών και ΜΚΟ. Οι δείκτες Εκροών είναι οι εξής:

Πίνακας 3: Δείκτες Εκροών ανά τιμή στόχου επίτευξης

Ονομασία Δεικτών	Μονάδα μέτρησης	Τιμή στόχου Δελτίου Υποβολής Πρότασης	Δραστηριότητα / Πρόγραμμα	Συνολική τιμή στόχου που επιτεύχθηκε
Αριθμός πηγών πληροφόρησης (πηγών – sources) που θα χρησιμοποιηθούν για την έρευνα μεταναστευτικών πληθυσμών στην Κύπρο	Αριθμός	5		7
Αριθμός προγραμμάτων ψυχοκοινωνικής στήριξης	Αριθμός	5		5
Αριθμός σεμιναρίων / εργαστηρίων / μαθημάτων	Εργαστήρια / σεμινάρια / μαθήματα	9		19
Αριθμός συμμετεχόντων ΥΤΧ ανά δραστηριότητα (συνολικά από τους	Αριθμός	Περίπου 20 άτομα	- Ψυχοκοινωνική στήριξη ¹ - ΚΕΠΛΥΜ ²	335 50

¹ Περιλαμβάνει: Πολυδύναμο 19 παιδιά, ΚΙΣΑ 25 άτομα, Αγ. Δομέτιος 3, Λεμεσός 213, Πηλαβακη 75.

² Περιλαμβάνει: Πολυδύναμο 50 και Αγ. Δομέτιος 3 (εξυπηρετήθηκαν άλλα 22 άτομα αλλά δεν είχαν μόνιμη άδεια παραμονής).

εταίρους της σύμπραξης) – Προγράμματα ψυχοκοινωνικής στήριξης, σεμινάρια, εργαστήρια, μαθήματα, Κέντρο Πληροφόρησης και υποστήριξης			- Προγράμματα κατάρτισης και προσανατολισμού - Εργαστήρια και βιωματικές δραστηριότητες ³ ΣΥΝΟΛΟ	224 126 725
---	--	--	--	--------------------------

Οι δείκτες αποτελεσμάτων με βάση το Δελτίο Υποβολής Πρότασης είναι οι εξής:

Πίνακας 4: Δείκτες αποτελεσμάτων ανά τιμή στόχου επίτευξης

Όνομασία Δεικτών	Μονάδα μέτρησης	Τιμή στόχου Δελτίου Υποβολής Πρότασης	Τιμή στόχου που επιτεύχθηκε
Βαθμός ικανοποίησης των συμμετεχόντων από την ποιότητα των προσφερομένων υπηρεσιών	Κλίμακα Lickert (1-5)	Τουλάχιστον 4 (τουλάχιστον 70% των συμμετεχόντων)	- Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας παιδιών και γονέων= 5 βαθμοί 85,7% των συμμετεχόντων - Πρόγραμμα κατάρτισης 5 βαθμοί 89,5% των συμμετεχόντων (αξία περιεχομένου & χρησιμότητα)
Βαθμός επιτυχίας συμμετεχόντων στα μαθήματα	Βαθμός εξέτασης	70% πάνω από την βάση	90% σε μαθήματα ελληνικής – Λεμεσός 50% μαθήματα ελληνικής Λευκωσία 100% μαθήματα Η/Υ Λευκωσία 100% μαθήματα Αγγλικής – Λευκωσία 100% Αγγλικής Αγ. Δομέτιος 100% Ελληνικής Αγ. Δομέτιος 100% Η/Υ Αγ. Δομέτιος

Η εφαρμογή των δεικτών αξιολόγησης στο επίπεδο και των δύο αξόνων οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η συγκεκριμένη Δράση ανταποκρίνεται απόλυτα στις προϋποθέσεις υλοποίησης των προγραμμάτων ένταξης ΥΤΧ από τις τοπικές αρχές. Η Σύμπραξη ανέπτυξε όλες τις απαραίτητες παρεμβάσεις για το τελικό χρονικό

³ Περιλαμβάνει όλες τις άλλες δραστηριότητες που δεν καλύπτονται από το πρόγραμμα κατάρτισης και προσανατολισμού: Πολυδύναμο 16, Αγ. Δομέτιος 85.

πλαίσιο αναφοράς της Δράσης (Ιανουάριος – Ιούνιος 2013), ενσωματώνοντας σε διοικητικό, επιχειρησιακό και επιστημονικό επίπεδο τις βασικές αρχές προσέγγισης ενδυνάμωσης και υποστήριξης των επωφελουμένων ατόμων.

2. Η αξιολόγηση των υλοποιούμενων Δράσεων από επωφελούμενους ΥΤΧ και Υπεύθυνους Δράσεων

Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των υλοποιούμενων δράσεων για τους επωφελούμενους ΥΤΧ έγινε κυρίως βάσει απαντήσεων σε ερωτηματολόγια για κάθε μια από τις τρεις δράσεις. Παράλληλα έγινε και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των τριών δράσεων από τους υπεύθυνους δράσεων ώστε να αποτυπωθούν ευρήματα σε επίπεδο προβλημάτων και δυνατοτήτων της υλοποίησής τους. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης τόσο των επωφελουμένων ΥΤΧ, όσο και των υπευθύνων δράσεων, παρουσιάζονται μαζί όπου είναι διαθέσιμα ώστε να υπάρχει μια συνολική αποτύπωση και κατανόηση των ευρημάτων.

Τα ευρήματα της αξιολόγησης παρουσιάζονται σε επτά ενότητες:

1. Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας παιδιών και γονέων
2. Πρόγραμμα κατάρτισης και προσανατολισμού σε: Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας, Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου, ΚΙΣΑ και Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού.
3. Τα συνολικά αποτελέσματα της αξιολόγησης του Προγράμματος Κατάρτισης και Προσανατολισμού στα τέσσερα εκπαιδευτικά κέντρα της Δράσης.
4. Κέντρο Πληροφόρησης και Υποστήριξης Μεταναστών (ΚΕΠΛΥΜ).

Το Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας της είχε και το μεγαλύτερο εύρος των δράσεων: (α) Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας παιδιών και γονέων, (β) μαθήματα γλώσσας και πολιτισμού της χώρας καταγωγής για παιδιά ΥΤΧ, (γ) μαθήματα Η/Υ, (δ) μαθήματα ελληνικής γλώσσας, (ε) μαθήματα αγγλικής γλώσσας και (στ) σύσταση και πιλοτική λειτουργία του Κέντρου Πληροφόρησης και Υποστήριξης Μεταναστών (ΚΕΠΛΥΜ).

Το Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου συμμετείχε στο πρόγραμμα κατάρτισης και στην παροχή υπηρεσιών από το Κέντρο Πληροφόρησης και Υποστήριξης Μεταναστών (ΚΕΠΛΥΜ).

Η ΚΙΣΑ και το Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού οργάνωσαν πρόγραμμα κατάρτισης και προσανατολισμού.

Τέλος, τα αποτελέσματα παρουσιάζονται σε ποσοστά και βάσει της κλίμακας Lickert (1-5) όπως απαιτείται από τους Όρους Εντολής.

2.1. Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας παιδιών και γονέων στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας

Η συγκεκριμένη δράση παρείχε υπηρεσίες καθημερινής φύλαξης 19 παιδιών ΥΤΧ ηλικίας 5-12 ετών μετά τη λήξη του σχολικού προγράμματος και κατά τη διάρκεια των σχολικών διακοπών. Επιπλέον, εξασφάλισε τη μεταφορά των παιδιών από τα σχολεία προς το Κέντρο, δωρεάν γεύμα και απογευματινό σνακ, δημιουργική απασχόληση, εκδρομές, επιμορφωτικές επισκέψεις κ.λπ.

Στα παιδιά δόθηκε η ευκαιρία συμμετοχής σε δραστηριότητες στην οποίες πιθανόν να μην είχαν πρόσβαση, λόγω χαμηλών οικονομικών πόρων της οικογένειας και λόγω πιθανού κοινωνικού αποκλεισμού. Επιπλέον, τους δόθηκε η ευκαιρία αλληλεπίδρασης με παιδιά κυπριακής και άλλης καταγωγής.

Τα παιδιά των ΥΤΧ συμμετείχαν στις ακόλουθες τέσσερις υποστηρικτικές δραστηριότητες, ενώ οι γονείς έλαβαν ψυχοκοινωνική στήριξη και συμμετοχή σε διάφορες δραστηριότητες (Πίνακας 3):

Πίνακας 1: Δραστηριότητες παιδιών και γονέων, αριθμός και σχόλια στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας

Τίτλος προγράμματος	Αριθμός εξυπηρετούμενων	Σχόλια
<p>Πρόγραμμα φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης παιδιών</p>	<p>19 παιδιά</p>	<p>Ημέρες λειτουργίας: Καθημερινά από Δευτέρα έως Παρασκευή εκτός των δημόσιων αργιών). Ωράριο λειτουργίας: Σχολική Περίοδος 13:05-18:00, Σχολικές Διακοπές: 7:00-18:00.</p> <p>Υπηρεσίες: Καθημερινή φύλαξη παιδιών ηλικίας 5-12 ετών μετά τη λήξη του σχολικού προγράμματος και κατά τη διάρκεια των σχολικών διακοπών. Μεταφορά των παιδιών από τα σχολεία προς το Κέντρο, δωρεάν γεύμα και απογευματινού σνακ, καθοδήγηση από διπλωματούχο δασκάλα για τις σχολικές εργασίες των παιδιών, δημιουργική απασχόληση, εκδρομές, επιμορφωτικές επισκέψεις κλπ.</p> <p>Στα παιδιά δόθηκε η ευκαιρία συμμετοχής σε δραστηριότητες όπως: πρόγραμμα φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης, ενισχυτική διδασκαλία, μάθημα μουσικής και μάθημα αγγλικής γλώσσας.</p>
Δραστηριότητες		
<p>Πρόγραμμα φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης παιδιών.</p>	<p>19</p>	<p>Εξυπηρετήθηκαν επιπρόσθετα 6 παιδιά προσφύγων (μη δικαιούχους) Δεν έμεναν όλα τα παιδιά πάντα στις δραστηριότητες.</p>
<p>Ενισχυτική Διδασκαλία</p>	<p>19</p>	<p>Εξυπηρετήθηκαν επιπρόσθετα 6 παιδιά προσφύγων (μη δικαιούχους) Δεν έμεναν όλα τα παιδιά πάντα στις δραστηριότητες.</p>
<p>Μάθημα Μουσικής</p>	<p>19</p>	<p>Εξυπηρετήθηκαν επιπρόσθετα 6 παιδιά προσφύγων (μη δικαιούχους) Στις δραστηριότητες συμμετείχαν όλα τα παιδιά, αλλά δε έμεναν πάντα.</p>
<p>Μάθημα Αγγλικής Γλώσσας Παιδιά</p>	<p>19</p>	<p>Εξυπηρετήθηκαν επιπρόσθετα 6 παιδιά προσφύγων (μη δικαιούχους) Στις δραστηριότητες συμμετείχαν όλα τα παιδιά, αλλά δε έμεναν πάντα.</p>
Δραστηριότητες		

Μάθημα Κινέζικης Γλώσσας	16	Είχε περισσότερες συμμετοχές Κινέζων ΥΤΧ, αλλά δυστυχώς μη δικαιούχων (ιδιαίτερα με απόδειξη για ανανέωση της άδειας)
Κινέζικη Τέχνη και Καλλιγραφία	16	Ως άνω.
Διδασκαλία Παραδοσιακού Κινέζικου Παιχνιδιού "GO"	16	Ως άνω.
Επιτραπέζια Αντισφαίριση	16	Ως άνω.

Αξιολόγηση ερωτώμενων

Στο πλαίσιο αξιολόγησης της δράσης συμμετείχαν επτά (7) ερωτώμενοι, εκ των οποίων δεκατέσσερις (14) γυναίκες (ποσοστό 73,7%) και πέντε (5) άνδρες (ποσοστό 26,3%). Οι ερωτώμενοι ήταν γονείς των παιδιών (άμεσα ωφελούμενων) της δράσης.

Οργάνωση, παρεχόμενες υπηρεσίες, επάρκεια και καταλληλότητα χώρου και ποιότητα παροχής υπηρεσιών, εξυπηρέτηση, κατανόηση, ανταπόκριση, ευγένεια - Οι ερωτώμενοι γονείς αξιολόγησαν όλα αυτά στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5) σε ποσοστό 85,7%, και σε μια χαμηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (4) σε ποσοστό 14,3% (Πίνακας 3).

Πίνακας 2: Αξιολόγηση οργάνωσης υπηρεσιών και παρεχόμενες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας παιδιών και γονέων στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας από τους γονείς ΥΤΧ

N=7	Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας παιδιών και γονέων	
	Βαθμολογία 5	Βαθμολογία 4
Οργάνωση υπηρεσιών	85,7% - (4,86)	14,3%
Παρεχόμενες υπηρεσίες	85,7% - (4,86)	14,3%
Επάρκεια χώρου	85,7% - (4,86)	14,3%
Καταλληλότητα χώρου	85,7% - (4,86)	14,3%
Εξυπηρέτηση	85,7% - (4,86)	14,3%
Κατανόηση	85,7% - (4,86)	14,3%
Ανταπόκριση	85,7% - (4,86)	14,3%
Ευγένεια	85,7% - (4,86)	14,3%

Επιπλέον, οι γονείς αξιολόγησαν στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5) σε ποσοστό 100% την ικανοποίηση των αναγκών τους και ότι δεν είχαν καμία επιφύλαξη να συστήσουν αυτή την υπηρεσία στους φίλους και την οικογένειά τους αν είχαν παρόμοιες ανάγκες φύλαξης παιδιών.

Στους γονείς δόθηκε η ευκαιρία να συμμετάσχουν σε διάφορα μαθήματα, που αναφέρονται αναλυτικά στη επόμενη ενότητα, ενώ παράλληλα γνώριζαν ότι τα παιδιά τους απασχολούνται σε ένα ασφαλές και υγιές περιβάλλον κατά τις απογευματινές ώρες. Με αυτό τον τρόπο μπορέσουν απρόσκοπτα να συμμετάσχουν στις προσφερόμενες υπηρεσίες. Παράλληλα, είχαν ευκαιρίες κοινωνικοποίησης με άλλους γονείς Κυπριακής και μη καταγωγής στο πλαίσιο των προγραμμάτων που υλοποιούνται από το Πολυδύναμο Κέντρο.

Συμπέρασμα: Οι ερωτώμενοι γονείς δήλωσαν σε πάρα πολύ υψηλά ποσοστά ικανοποίησης με όλες τις προσφερόμενες υπηρεσίες της κοινωνικής φροντίδας παιδιών και γονέων και με την αποτελεσματικότητά τους.

Αξιολόγηση Υπεύθυνων Δράσης

Στις ερωτήσεις για την οργάνωση, παρεχόμενες υπηρεσίες, επάρκεια και καταλληλότητα χώρου και ποιότητα παροχής υπηρεσιών οι δυο Υπεύθυνοι Δράσης τις αξιολόγησαν στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5) σε ποσοστό 100%.

Όσον αφορά την εξυπηρέτηση, κατανόηση, ανταπόκριση και ευγένεια οι δυο Υπεύθυνοι Δράσης αξιολόγησαν στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5) σε ποσοστό 100% τη διαθεσιμότητα και την ευγένεια του προσωπικού και σε ποσοστό 50% την κατανόηση, και σε μια χαμηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (4) σε ποσοστό 100% την ανταπόκριση και σε ποσοστό 50% την κατανόηση.

Το βασικό πρόβλημα λειτουργίας της υπηρεσίας ήταν ο σημαντικός αριθμός ΥΤΧ που δεν είχαν απόδειξη ανανέωσης άδειας μόνιμης παραμονής. Σε αρκετές περιπτώσεις και αυτοί οι ΥΤΧ εξυπηρετούνταν, ιδιαίτερα στις βιωματικές δραστηριότητες.

Συμπέρασμα: Οι Υπεύθυνοι Δράσης ήταν ικανοποιημένοι σε παρόμοια υψηλά ποσοστά ικανοποίησης που δήλωσαν και οι ερωτώμενοι στη δράση. Σημαντικός αριθμός ΥΤΧ δεν

είχαν απόδειξη ανανέωσης άδειας μόνιμης παραμονής, αλλά συμμετείχαν σε ορισμένες δραστηριότητες όπως στις βιωματικές δραστηριότητες.

Σχόλια υπευθύνων για τη χρηματοδότηση και τις δραστηριότητες των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας παιδιών και γονέων

Για τη χρηματοδότηση των υπηρεσιών της κοινωνικής φροντίδας παιδιών και γονέων οι υπεύθυνοι εντόπισαν δυο βασικά προβλήματα: ασυνέπεια στη ροή της χρηματοδότησης και υπερβολική γραφειοκρατία. Ως προτεινόμενες ενέργειες για την χρηματοδότηση μελλοντικής ίδιας ενέργειας οι υπεύθυνοι προτείνουν επάρκεια πόρων, συνεργασία με άλλους φορείς και στόχευση συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού για καλύτερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση.

Αναφορικά με τις **δραστηριότητες του προγράμματος** οι υπεύθυνοι δράσης εντόπισαν ένα κύριο πρόβλημα, αυτό της έλλειψης των κατάλληλων εγγράφων από τους ΥΤΧ που πιστοποιούσαν τη νόμιμη παραμονή τους στην Κυπριακή Δημοκρατία. Οι μισοί ΥΤΧ που αποτάθηκαν στην υπηρεσία ήταν πρακτικά μη δικαιούχοι καθώς, για παράδειγμα, είτε είχαν υποβάλει αίτηση για ανανέωση άδειας παραμονής (pink ή yellow slip) αλλά δεν την είχαν λάβει ακόμη, είτε ήταν πρόσφυγες και είχαν επικουρική προστασία. Ως εκ τούτου οι υπεύθυνοι εισηγούνται την επανεξέταση των εντύπων που πιστοποιούν τους δικαιούχους.

Συμπέρασμα: Οι Υπεύθυνοι Δράσης αναγνώρισαν μεγάλες δυνατότητες ενίσχυσης των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας παιδιών και γονέων ΥΤΧ όπως συμμετοχή οικονομικά μη προνομιούχων παιδιών, τη δυνατότητα αξιοποίησης εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων και άλλες αξιόλογες δράσεις.

2.2. Πρόγραμμα κατάρτισης στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας

Το **Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας** οργάνωσε τα ακόλουθα προγράμματα κατάρτισης και προσανατολισμού που συμμετείχαν 37 άτομα:

Τίτλος προγράμματος	Αριθμός εξυπηρετούμενων	Σχόλια
Μάθημα Αγγλικής Γλώσσας	8 ενήλικες	Είχε πολύ περισσότερες συμμετοχές ΥΤΧ, αλλά δυστυχώς μη δικαιούχων (ιδιαίτερα με απόδειξη για ανανέωση της άδειας). Επίσης υπήρξε συνεχές ενδιαφέρον για συμμετοχές, ακόμα και τις τελευταίες βδομάδες.
Μάθημα Αγγλικής Γλώσσας	19 ενήλικες	Ως άνω.
Μάθημα Ηλεκτρονικών Υπολογιστών	10 ενήλικες	Ως άνω.

Αξιολόγηση ερωτώμενων

Στο πλαίσιο αξιολόγησης της δράσης συμμετείχαν έντεκα (11) ερωτώμενοι, δύο (2) άνδρες και εννέα (9) γυναίκες ή το 29,7% των συμμετεχόντων. Η κύρια ηλικιακή ομάδα ήταν 30-44 ετών, επτά (7) άτομα. Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι αυτός ο μικρός αριθμός ερωτώμενων επηρεάζει πολύ εύκολα τα αναλυτικά ποσοστά, αφού κάθε άτομο εκπροσωπεί 9% του συνόλου, οπότε δημιουργούνται εύκολα ποσοστιαίες στρεβλώσεις. Τα πιο αξιόπιστα αποτελέσματα από το Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας αφορούν αυτά του συνόλου των ερωτώμενων.

Αξία του περιεχομένου και της χρησιμότητας - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν αμφότερα την αξία του περιεχομένου των μαθημάτων και την χρησιμότητά τους σε κλίμακα ικανοποίησης 4,73 βαθμών (από 5) (Πίνακας 4), λίγο χαμηλότερα από το μέσο όρο του συνολικού δείγματος 4,90 και 4,88 αντίστοιχα.

Πίνακας 3: Αξιολόγηση αξίας του περιεχομένου και της χρησιμότητας των μαθημάτων στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας

N=11	Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Αξία περιεχομένου	4,73	4,90
Χρησιμότητα	4,73	4,88

Γενική διάρκεια μαθημάτων - Οι ερωτώμενοι σε πολύ υψηλό ποσοστό (72,2%) θεώρησαν ότι η διάρκεια των μαθημάτων ήταν «Απαραίτητη», ενώ ο μέσος όρος του συνολικού δείγματος είναι μόλις 14,2% (Πίνακας 5). **Η αξιολόγηση σε ποσοστό 72,2% ως η «Απαραίτητη» διάρκεια των μαθημάτων, είναι η υψηλότερη από όλα τα άλλα τρία εκπαιδευτικά κέντρα.** Σε ποσοστό μόνο 18,2% οι ερωτώμενοι θεώρησαν ότι η διάρκεια των μαθημάτων ήταν «Περισσότερη από ότι θα έπρεπε» και αυτό είναι το χαμηλότερο ποσοστό του μέσου όρου του συνολικού δείγματος.

Πίνακας 4: Αξιολόγηση διάρκειας των μαθημάτων στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας

N=11	Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Περισσότερη από ότι θα έπρεπε	18,2%	76,1%
Απαραίτητη	72,7%	14,2%
Λιγότερη από ότι θα έπρεπε	9,1%	9,7%

Δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν ότι στην παρακολούθηση των μαθημάτων στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας δεν είχαν «Καμία δυσκολία» σε ποσοστό 45%, αρκετά χαμηλότερο του μέσου όρου του συνολικού δείγματος για τον ίδιο βαθμό δυσκολίας, 74,4% (Πίνακας 6). Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν ως «Λίγο δύσκολο» και «Μέτρια δύσκολο» σε ποσοστό 54,6% την παρακολούθηση των μαθημάτων, που είναι υπερδιπλάσιο του μέσου όρου του συνολικού δείγματος για τον ίδιο βαθμό δυσκολίας, 23,3%.

Πίνακας 5: Αξιολόγηση δυσκολίας παρακολούθησης των μαθημάτων στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας

N=11	Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Καμία δυσκολία	45,5%	74,4%
Λίγο δύσκολο	27,3%	19,3%
Μέτρια δύσκολο	27,3%	4,0%
Πολύ δύσκολο	0%	2,3%

Αναλυτική αξιολόγηση των Εκπαιδευτών του Προγράμματος - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τους εκπαιδευτές του προγράμματος στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο

Λευκωσίας και στις τέσσερις κατηγορίες γνώσεων και δεξιοτήτων που αναφέρονται στον ακόλουθο Πίνακα 7 ως «Εξαιρετικούς» σε ποσοστό από 46,2% (γνώση θέματος και οργάνωση, μεθοδολογία) ως 53,8% (μεταδοτικότητα και παρακίνηση συμμετοχής) στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5). Επίσης οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τους εκπαιδευτές του προγράμματος ως «Πολύ καλούς» σε ποσοστό από 30,8% (γνώση θέματος, μεταδοτικότητα και παρακίνηση συμμετοχής) ως 38,5% (οργάνωση, μεθοδολογία) στην κλίμακα ικανοποίησης (4). Η συνολική μέση βαθμολόγηση για «Εξαιρετική» και Πολύ καλή» είναι 78.9%.

Πίνακας 6: Αναλυτική αξιολόγηση των εκπαιδευτών που δίδαξαν στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας (3=καλή, 4= πολύ καλή, 5=εξαιρετική)

N=11		Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Γνώση θέματος	Εξαιρετική	46,2%	89,7%
	Πολύ καλή	30,8%	9,1%
	Καλή	23,1%	1,1%
Οργάνωση, μεθοδολογία & προετοιμασία για την παράδοση της εκπαιδευτικής συνεδρίας	Εξαιρετική	46,2%	89,2%
	Πολύ καλή	38,5%	9,1%
	Καλή	15,4%	1,7%
Μεταδοτικότητα – κατανόηση του εκπαιδευτικού περιεχομένου	Εξαιρετική	53,8%	90,6%
	Πολύ καλή	15,4%	6,6%
	Καλή	30,8	2,8%
Παρακίνηση συμμετοχής των εκπαιδευόμενων	Εξαιρετική	53,8%	91,2%
	Πολύ καλή	30,8%	7,1%
	Καλή	15,4%	1,7%

Μέσος όρος αξιολόγησης των Εκπαιδευτών του Προγράμματος – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τους εκπαιδευτές του προγράμματος και στις τέσσερις κατηγορίες γνώσεων και δεξιοτήτων που αναφέρονται στον ακόλουθο Πίνακα 8 από 4,18 ως 4,36 στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5), δηλαδή πάνω από «Πολύ καλή», με μέσο όρο 4,26, που υπολείπεται του μέσου όρου του συνολικού δείγματος του 4,85.

Πίνακας 7: Μέσος όρος αξιολόγησης των εκπαιδευτών που δίδαξαν στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας (4= πολύ καλή, 5=εξαιρετική)

N=11	Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
------	--	--------------------------------------

Γνώση θέματος	4,18	4,85
Οργάνωση, μεθοδολογία & προετοιμασία για την παράδοση της εκπαιδευτικής συνεδρίας	4,27	4,84
Μεταδοτικότητα – κατανόηση του εκπαιδευτικού περιεχομένου	4,23	4,84
Παρακίνηση συμμετοχής των εκπαιδευόμενων	4,36	4,87

Αξιολόγηση εκπαιδευτικών των μεθόδων και τεχνικών – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τις εκπαιδευτικές μεθόδους και τεχνικές των εκπαιδευτών ως «Πολύ καλές» σε ποσοστό 36,4% και ως «Καλές» σε ποσοστό 54,5% στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5) (Πίνακας 9). Το συνολικό ποσοστό των αξιολογήσεων «Καλές» και «Πολύ καλές» του Πολυδύναμου Δημοτικού Κέντρου Λευκωσίας είναι 90,9%, που είναι πάρα πολύ υψηλό και υπολείπεται μόνο σε ποσοστό 8,5% από αυτό του μέσου όρου (99,4%).

Πίνακας 8: Αξιολόγηση εκπαιδευτικών των μεθόδων και τεχνικών στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας

N=11	Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Πολύ καλές	36,4%	85,2%
Καλές	54,5%	14,2%
Ικανοποιητικές	9,1%	0,6%

Συμπέρασμα: Γενικά οι ερωτώμενοι ήταν πάρα πολύ ικανοποιημένοι με όλες τις πτυχές του προγράμματος αφού ο μέσος όρος των απαντήσεων κυμάνθηκε κατά μέσο όρο πάνω από την κλίμακα ικανοποίησης (4) «Πολύ καλά», ή πάνω από 80%.

Αξιολόγηση Υπευθύνων Δράσης

Στο πλαίσιο της εξωτερικής αξιολόγησης των παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν από το Πολυδύναμο Κέντρο του Δήμου Λευκωσίας συμμετείχαν τέσσερις υπεύθυνοι προγραμμάτων. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησής τους είναι:

Οργάνωση και λειτουργία του προγράμματος – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν σε ποσοστό 100% ως «Ικανοποιημένοι» με την οργάνωση και λειτουργία του εκπαιδευτικού προγράμματος, ενώ ο μέσος όρος του συνολικού δείγματος είναι 89,5%.

Ικανοποίηση για την οργάνωση και λειτουργία του προγράμματος – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν την επάρκεια του χώρου, την καταλληλότητα του χώρου διεξαγωγής των μαθημάτων και τον εξοπλισμό και τα εκπαιδευτικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν σε ποσοστό 75% ως «Ικανοποιητικά», και ως «Καθόλου ικανοποιητικά» σε ποσοστό 25% στην κάθε κατηγορία στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5) (Πίνακας 10). Το ποσοστό «Ικανοποιητικά» υπολείπεται σημαντικά από το μέσο όρο του συνολικού δείγματος κατά 19,7%.

Πίνακας 9: Ικανοποίηση για την οργάνωση και του λειτουργία του προγράμματος (Υπεύθυνοι Δράσης)

N=4		Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Επάρκεια χώρου	Ικανοποιητική	75%	89,5%
	Καθόλου ικανοποιητική	25%	5,3%
Καταλληλότητα χώρου	Ικανοποιητική	75%	94,7%
	Καθόλου ικανοποιητική	25%	5,3%
Εξοπλισμός και εκπαιδευτικά μέσα	Ικανοποιητική	75%	94,7%
	Καθόλου ικανοποιητική	25%	5,3%

Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προγράμματος - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν το ενδιαφέρον του περιεχομένου των μαθημάτων και την χρησιμότητά τους στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5), που είναι και ο μέσος όρος του συνολικού δείγματος.

Διάρκεια του εκπαιδευτικού προγράμματος - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν σε ποσοστό 50% ότι η διάρκεια του προγράμματος ήταν η «Απαιτούμενη», ενώ ο μέσος όρος του συνολικού δείγματος είναι 42,1% (Πίνακας 11). Σε ποσοστό 25% οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν ότι η διάρκεια των μαθημάτων ήταν «Μεγαλύτερη από ότι θα έπρεπε», χαμηλότερη του μέσου όρου 42,1%, και σε ποσοστό πάλι 25% θεώρησαν ότι η διάρκεια των μαθημάτων ήταν «Μικρότερη από ότι θα έπρεπε», υψηλότερη του μέσου όρου 15,8%.

Πίνακας 10: Αξιολόγηση της διάρκειας του εκπαιδευτικού προγράμματος στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας (Υπεύθυνοι Δράσης)

N=4	Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Μεγαλύτερη από ότι θα έπρεπε	25%	42,1%
Απαιτούμενη	50%	42,1%
Μικρότερη από ότι θα έπρεπε	25%	15,8%

Δυσκολία ερωτώμενων στην παρακολούθηση του προγράμματος – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν ότι η παρακολούθηση του προγράμματος από τους ερωτώμενοι δεν ήταν «Καθόλου δύσκολη» σε ποσοστό 75%, χαμηλότερο του μέσου όρου του συνολικού δείγματος 89,5% και «Λίγο δύσκολη» σε ποσοστό 25%, χαμηλότερο του μέσου όρου 10,5%.

Αξιολόγηση εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τις εκπαιδευτικές μεθόδους και τεχνικές των εκπαιδευτών στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5) ως «Πολύ καλές» σε ποσοστό 100% που είναι και ανώτερο κατά 5,3% του μέσου όρου του συνολικού δείγματος.

Συμπέρασμα: Γενικά οι Υπεύθυνοι Δράσης ήταν πάρα πολύ ικανοποιημένοι με όλες τις πτυχές του προγράμματος μαθημάτων Η/Υ αφού ο μέσος όρος των απαντήσεων κυμάνθηκε κατά μέσο όρο πάνω από την κλίμακα ικανοποίησης (4) «Πολύ καλά», ή πάνω από 80%. Τουλάχιστον σε δυο περιπτώσεις η αξιολόγηση των υπευθύνων ήταν αρκετά υψηλότερη από αυτή των ερωτώμενων, σε ότι αφορά το βαθμό δυσκολίας παρακολούθησης του προγράμματος οι ερωτώμενοι τον αξιολόγησαν ως «Καθόλου δύσκολη» σε ποσοστό 45,5% έναντι 75% των υπευθύνων, και σε ότι αφορά τις εκπαιδευτικές μεθόδους και τεχνικές των εκπαιδευτών οι ερωτώμενοι την αξιολόγησαν ως «Πολύ καλές» μόνο σε ποσοστό 36,4% (54,5% «Καλές») έναντι 100% των υπευθύνων. Η αξιολόγηση των υπευθύνων του προγράμματος στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας ότι η διάρκεια του προγράμματος ήταν η «Απαιτούμενη» σε ποσοστό 50% υπολείπεται αρκετά αυτής των ερωτώμενων, που την αξιολόγησαν ως «Απαιτούμενη» υψηλότερα σε ποσοστό 72,7%. **Παρόλο που υπάρχει αυτή η ποσοστιαία διαφορά μεταξύ των δυο μερών, αποτελεί τη μοναδική περίπτωση του μέσου όρου του συνολικού δείγματος που οι υπεύθυνοι και οι ερωτώμενοι**

συμφωνούν στην πλειοψηφία τους ότι η διάρκεια του προγράμματος ήταν η «Απαιτούμενη».

2.3. Πρόγραμμα κατάρτισης και προσανατολισμού στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Δήμου Αγίου Δομετίου

Το Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου οργάνωσε τα ακόλουθα προγράμματα κατάρτισης και προσανατολισμού που συμμετείχαν 52 άτομα:

Τίτλος προγράμματος	Αριθμός εξυπηρετούμενων	Σχόλια
Μάθημα Πρώτων Βοηθειών	8 ενήλικες	3 Σεμινάρια από 2 ώρες Διάρκεια: Ημερομηνίες 12/05/2013,19/05/2013/,02/06/2013
Μάθημα Ελληνικής Γλώσσας	10 ενήλικες	Σεμινάρια 16 από 2 ώρες Διάρκεια: Από 08/03/2013 έως 30/06/2013
Μάθημα Ηλεκτρονικών Υπολογιστών	14 ενήλικες	Σεμινάρια 47 από 2 ώρες Διάρκεια: Ημερομηνίες από 15/02/2013 έως 30/06/2013
Μάθημα Αγγλικής Γλώσσας	15 ενήλικες	Σεμινάρια 47 από 2 ώρες Διάρκεια: Ημερομηνίες 15/02/2013 από έως 30/06/2013
Μάθημα ιστορίας και πολιτισμού της Κύπρου	5 ενήλικες	15 σεμινάρια από μια ώρα το κάθε ένα Διάρκεια: από 05/03/2013 έως 25/06/2013 Πέραν από τις προκαθορισμένες συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν επί τόπου επισκέψεις στα πολιτιστικά προγράμματα του Δήμου και σε αξιοθέατα της περιοχής.

Στο πλαίσιο αξιολόγησης της δράσης στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου συμμετείχαν είκοσι επτά (27) ερωτώμενοι, τέσσερεις (4) άνδρες και είκοσι τρεις (23) γυναίκες . Υπήρχαν δυο κύριες ηλικιακές ομάδες, δεκαπέντε άτομα ηλικίας 30-44 ετών και δέκα άτομα ηλικίας 45-64 ετών. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου είναι τα εξής:

Αξία του περιεχομένου και της χρησιμότητας - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν την αξία του περιεχομένου των μαθημάτων σε 4,81 βαθμούς και την χρησιμότητά τους σε

4,67 (Πίνακας 12) στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5), και λίγο χαμηλότερο από το μέσο όρο των τεσσάρων εκπαιδευτικών κέντρων – 4,90 και 4,88 αντίστοιχα.

Πίνακας 11: Αξία του περιεχομένου και της χρησιμότητας των μαθημάτων στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου

N=27	Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Αγίου Δομετίου	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Αξία περιεχομένου	4,73	4,90
Χρησιμότητα	4,73	4,88

Γενική διάρκεια μαθημάτων – Η πλειοψηφία των ερωτώμενων σε ποσοστό 44,4% θεώρησαν ότι η διάρκεια των μαθημάτων ήταν «Λιγότερη από ότι θα έπρεπε», που είναι το υψηλότερο ποσοστό σε σύγκριση με το συνολικό μέσο όρο που είναι μόλις 9,7% (Πίνακας 13). Η διάρκεια των μαθημάτων αξιολογήθηκε ως «Απαραίτητη» σε ποσοστό 25,9%, που είναι το τρίτο υψηλότερο του συνόλου, ενώ η διάρκεια των μαθημάτων που αξιολογήθηκε ως «Περισσότερη από ότι θα έπρεπε» σε ποσοστό 29,6% είναι η τρίτη χαμηλότερη του συνόλου.

Πίνακας 12: Αξιολόγηση της διάρκειας των μαθημάτων στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου

N=27	Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Αγίου Δομετίου	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Περισσότερη από ότι θα έπρεπε	29,6%	76,1%
Απαραίτητη	25,9%	14,2%
Λιγότερη από ότι θα έπρεπε	44,4%	9,7%

Δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν ότι η παρακολούθηση των μαθημάτων στο δεν είχε «Καμία δυσκολία» σε ποσοστό 51,9%, αρκετά χαμηλότερο του μέσου όρου του συνολικού δείγματος για τον ίδιο βαθμό δυσκολίας, 74,4% (Πίνακας 14). Αυτό το είναι το τρίτο χαμηλότερο ποσοστό. Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν ως «Λίγο δύσκολο» και «Μέτρια δύσκολο» σε ποσοστό 44,4% την παρακολούθηση των μαθημάτων, που είναι σχεδόν υπερδιπλάσιο του μέσου όρου του συνολικού δείγματος για τον ίδιο βαθμό δυσκολίας, 23,3%.

Πίνακας 13: Αξιολόγηση της δυσκολίας παρακολούθησης των μαθημάτων στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου

N=27	Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Αγίου Δομετίου	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Καμία δυσκολία	51,9%	74,4%
Λίγο δύσκολο	33,3%	19,3%
Μέτρια δύσκολο	11,1%	4,0%
Πολύ δύσκολο	3,7%	2,3%

Αναλυτική αξιολόγηση των Εκπαιδευτών του Προγράμματος - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τους εκπαιδευτές του προγράμματος και στις τέσσερις κατηγορίες γνώσεων και δεξιοτήτων που αναφέρονται στον ακόλουθο Πίνακα 15 ως «Εξαιρετικούς» στην οργάνωση και μεθοδολογία σε ποσοστό 79,3%, στη γνώση θέματος σε ποσοστό 81,5% και σε αμφότερα τη μεταδοτικότητα και την παρακίνηση συμμετοχής σε ποσοστό 83,7%, που στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5). **Η συνολική μέση βαθμολόγηση για «Εξαιρετική» και Πολύ καλή» είναι 93,2%.**

Πίνακας 14: Αναλυτική αξιολόγηση των εκπαιδευτών που διδάξαν στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου (3=καλή, 4= πολύ καλή, 5=εξαιρετική)

N=27		Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Γνώση θέματος	Εξαιρετική	81,5%	89,7%
	Πολύ καλή	17,4%	9,1%
	Καλή	1,1%	1,1%
Οργάνωση, μεθοδολογία & προετοιμασία για την παράδοση της εκπαιδευτικής συνεδρίας	Εξαιρετική	79,3%	89,2%
	Πολύ καλή	16,3%	9,1%
	Καλή	4,3%	1,7%
Μεταδοτικότητα – κατανόηση του εκπαιδευτικού περιεχομένου	Εξαιρετική	83,7%	90,6%
	Πολύ καλή	10,7%	6,6%
	Καλή	5,4%	2,8%
Παρακίνηση συμμετοχής των εκπαιδευόμενων	Εξαιρετική	83,7%	91,2%
	Πολύ καλή	12%	7,1%
	Καλή	4,3%	1,7%

Μέσος όρος αξιολόγησης των Εκπαιδευτών του Προγράμματος – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τους εκπαιδευτές του προγράμματος και στις τέσσερις κατηγορίες γνώσεων και δεξιοτήτων που αναφέρονται στον ακόλουθο Πίνακα 16 από 4,70 ως 4,79 μονάδες, δηλαδή πάνω από «Πολύ καλή», με μέσο όρο 4,76, που υπολείπεται λίγο του μέσου όρου του συνολικού δείγματος του 4,85.

Πίνακας 15: Μέσος όρος αξιολόγησης των εκπαιδευτών που δίδαξαν στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου (4= πολύ καλή, 5=εξαιρετική)

N=27	Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Γνώση θέματος	4,79	4,85
Οργάνωση, μεθοδολογία & προετοιμασία για την παράδοση της εκπαιδευτικής συνεδρίας	4,70	4,84
Μεταδοτικότητα – κατανόηση του εκπαιδευτικού περιεχομένου	4,77	4,84
Παρακίνηση συμμετοχής των εκπαιδευόμενων	4,79	4,87

Αξιολόγηση εκπαιδευτικών των μεθόδων και τεχνικών – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τις εκπαιδευτικές μεθόδους και τεχνικές των εκπαιδευτών μόνο σε δύο κατηγορίες, ως «Πολύ καλές» σε ποσοστό 66,7% και ως «Καλές» σε ποσοστό 33,3% (Πίνακας 17). Το ποσοστό της αξιολόγησης «Πολύ καλές» του Κέντρου Πληροφόρησης Νέων Αγίου Δομετίου είναι 18,5% χαμηλότερο του μέσου όρου του συνολικού δείγματος 85,2%.

Πίνακας 16: Αξιολόγηση εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου

N=27	Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Αγίου Δομετίου	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Πολύ καλές	66,7%	85,2%
Καλές	33,3%	14,2%
Ικανοποιητικές	0%	0,6%

Συμπέρασμα: Γενικά οι ερωτώμενοι ήταν πάρα πολύ ικανοποιημένοι με όλες τις πτυχές του προγράμματος μαθημάτων αφού ο μέσος όρος των απαντήσεων κυμάνθηκε κατά μέσο όρο πάνω από την κλίμακα ικανοποίησης (4) «Πολύ καλά», ή πάνω από 80%.

Αξιολόγηση Υπευθύνων Δράσης

Στο πλαίσιο της εξωτερικής αξιολόγησης των παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν από το Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου συμμετείχαν εννέα υπεύθυνοι προγραμμάτων. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησής τους είναι:

Οργάνωση και λειτουργία του προγράμματος – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν σε ποσοστό 77,8% ως «Ικανοποιημένοι» την οργάνωση και λειτουργία του εκπαιδευτικού προγράμματος, χαμηλότερα του μέσου όρου του συνολικού δείγματος 89,5%.

Ικανοποίηση για την οργάνωση και λειτουργία του προγράμματος - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν την επάρκεια του χώρου σε ποσοστό 89,9% ως «Ικανοποιητική», **που είναι σχεδόν ίδιο του μέσου όρου του συνολικού δείγματος 89,5%** (Πίνακας 18). Σε ποσοστό 100% οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν αμφότερα την καταλληλότητα του χώρου διεξαγωγής των μαθημάτων και τον εξοπλισμό και τα εκπαιδευτικά μέσα ως «Ικανοποιητικά», **που είναι ανώτερη του συνολικού μέσου όρου 94,7%**.

Πίνακας 17: Ικανοποίηση για την οργάνωση και του λειτουργία του προγράμματος (Υπεύθυνοι Δράσης)

N=9		Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Επάρκεια χώρου	Ικανοποιητική	88,9%	89,5%
	Καθόλου ικανοποιητική	11,1%	5,3%
Καταλληλότητα χώρου	Ικανοποιητική	100%	94,7%
	Καθόλου ικανοποιητική	0%	5,3%
Εξοπλισμός και εκπαιδευτικά μέσα	Ικανοποιητική	100%	94,7%
	Καθόλου ικανοποιητική	0%	5,3%

Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προγράμματος - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν το ενδιαφέρον του περιεχομένου των μαθημάτων και την χρησιμότητά τους στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5).

Διάρκεια του εκπαιδευτικού προγράμματος - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν σε ποσοστό 77,8% ότι η διάρκεια του προγράμματος ήταν «Μεγαλύτερη από ότι θα έπρεπε», ενώ ο μέσος όρος του συνολικού δείγματος είναι 42,1% (Πίνακας 19). Σε ποσοστό 22,2% οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν ότι η διάρκεια των μαθημάτων ήταν «Μικρότερη από ότι θα έπρεπε», υψηλότερη του μέσου όρου 15,8%.

Πίνακας 18: Αξιολόγηση της διάρκειας του εκπαιδευτικού προγράμματος στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου (Υπεύθυνοι Δράσης)

N=9	Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Μεγαλύτερη από ότι θα έπρεπε	77,8%	42,1%
Απαιτούμενη	0%	42,1%
Μικρότερη από ότι θα έπρεπε	22,2%	15,8%

Δυσκολία ερωτώμενων στην παρακολούθηση του προγράμματος – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν ότι η παρακολούθηση του προγράμματος από τους ερωτώμενοι δεν ήταν «Καθόλου δύσκολη» σε ποσοστό 88,9%, σχεδόν το ίδιο με αυτό του μέσου όρου του συνολικού δείγματος 89,5%, και «Λίγο δύσκολη» σε ποσοστό 11,1%, σχεδόν το ίδιο του μέσου όρου 10,5%.

Αξιολόγηση εκπαιδευτικών των μεθόδων και τεχνικών – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τις εκπαιδευτικές μεθόδους και τεχνικές των εκπαιδευτών ως «Πολύ καλές» σε ποσοστό 88,9%, που υπολείπεται μόνο κατά 5,2% του μέσου όρου του συνολικού δείγματος.

Συμπέρασμα: Γενικά οι Υπεύθυνοι Δράσης ήταν πάρα πολύ ικανοποιημένοι με όλες τις πτυχές του προγράμματος αφού ο μέσος όρος των απαντήσεων κυμάνθηκε κατά μέσο όρο πάνω από την κλίμακα ικανοποίησης (4) «Πολύ καλά», ή πάνω από 80%. Οι υπεύθυνοι ήταν επίσης και περισσότερο ικανοποιημένοι από τους ερωτώμενοι όσο αφορά το βαθμό δυσκολίας παρακολούθησης του προγράμματος και την αξιολόγηση των

μεθόδων και των τεχνικών, αφού τα βαθμολόγησαν αμφότερα σε ποσοστό 88,9% «Καθόλου δύσκολα», ενώ οι ερωτώμενοι τα βαθμολόγησαν σε ποσοστό 51,9% και 66,7% αντίστοιχα. Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τη διάρκεια των μαθημάτων ως η «Απαραίτητη» σε ποσοστό 25,9%, ενώ οι υπεύθυνοι θεώρησαν ότι η διάρκεια δεν ήταν καθόλου η απαραίτητη. **Όμως κανένας από τους ερωτώμενους Υπεύθυνους Δράσης δεν αξιολόγησε τη διάρκεια του εκπαιδευτικού προγράμματος ως η «Απαιτούμενη», που αποτελεί και τη μοναδική εξαίρεση.**

2.4. Πρόγραμμα κατάρτισης και προσανατολισμού στο ΚΙΣΑ

Η ΚΙΣΑ οργάνωσε τα ακόλουθα προγράμματα κατάρτισης και προσανατολισμού που συμμετείχαν 29 άτομα:

Τίτλος προγράμματος	Αριθμός εξυπηρετούμενων	Σχόλια
Διαδραστικά εκπαιδευτικά προγράμματα για την ιστορία και τον πολιτισμό της Κύπρου	10 ενήλικες	Διοργάνωση ενός προγράμματος διάρκειας 12 ωρών σε τρεις συναντήσεις
Ενημερωτικά σεμινάρια για τους θεσμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας και της ΕΕ	19 ενήλικες	Διοργάνωση δύο 3ωρων σεμιναρίων

Στο πλαίσιο αξιολόγησης της δράσης στο ΚΙΣΑ συμμετείχαν είκοσι επτά (29) ερωτώμενοι, δέκα τέσσερις (14) άνδρες και δεκαπέντε (15) γυναίκες, δηλαδή όλοι οι συμμετέχοντες. Υπήρχαν δυο κύριες ηλικιακές ομάδες, δέκα τέσσερα άτομα ηλικίας 30-44 ετών και εννέα άτομα ηλικίας 25-29 ετών. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης στο ΚΙΣΑ είναι τα εξής:

Αξία του περιεχομένου και της χρησιμότητας - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν την αξία του περιεχομένου των μαθημάτων σε 4,76 και την χρησιμότητά τους σε 4,69 (Πίνακας 20), λίγο χαμηλότερο από το μέσο όρο των τεσσάρων εκπαιδευτικών κέντρων – 4,90 και 4,88 αντίστοιχα στην η υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5).

Πίνακας 19: Αξία του περιεχομένου και της χρησιμότητας των μαθημάτων στο ΚΙΣΑ

N=29	ΚΙΣΑ	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
------	------	--------------------------------

Αξία περιεχομένου	4,76	4,90
Χρησιμότητα	4,69	4,88

Γενική διάρκεια μαθημάτων – Η πλειοψηφία των ερωτώμενων σε ποσοστό 58,6% θεώρησαν ότι η διάρκεια των μαθημάτων ήταν «Περισσότερη από ότι θα έπρεπε», που είναι το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό σε σύγκριση με το μέσο όρο συνολικού δείγματος 76,1% (Πίνακας 21). Η διάρκεια των μαθημάτων αξιολογήθηκε ως «Απαραίτητη» σε ποσοστό 31%, που είναι το τρίτο υψηλότερο του μέσου όρου, ενώ η διάρκεια των μαθημάτων που αξιολογήθηκε ως «Λιγότερο από ότι θα έπρεπε» σε ποσοστό 10,3% είναι το δεύτερο χαμηλότερο του συνόλου, αλλά πολύ κοντά στο μέσο όρο 9,7%.

Πίνακας 20: Αξιολόγηση της διάρκειας των μαθημάτων στο ΚΙΣΑ

N=29	ΚΙΣΑ	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Περισσότερη από ότι θα έπρεπε	58,6%	76,1%
Απαραίτητη	31%	14,2%
Λιγότερη από ότι θα έπρεπε	10,3%	9,7%

Δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν ότι η παρακολούθηση των μαθημάτων στο ΚΙΣΑ δεν είχε «Καμία δυσκολία» σε ποσοστό 86,2%, που είναι το υψηλότερο από το κάθε ένα από τα άλλα τρία εκπαιδευτικά κέντρα και το υψηλότερο από το μέσο όρο του συνολικού δείγματος του 74,4% (Πίνακας 22). Μόνο ένα ποσοστό 13,8% των ερωτώμενων είχαν «Λίγο δυσκολία» στη παρακολούθηση των μαθημάτων.

Πίνακας 21: Αξιολόγηση της δυσκολίας παρακολούθησης των μαθημάτων στο ΚΙΣΑ

N=29	ΚΙΣΑ	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Καμία δυσκολία	86,2%	74,4%
Λίγο δύσκολο	13,8%	19,3%
Μέτρια δύσκολο	0%	4,0%
Πολύ δύσκολο	0%	2,3%

Αναλυτική αξιολόγηση των Εκπαιδευτών του Προγράμματος – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τους εκπαιδευτές του προγράμματος στο ΚΙΣΑ και στις τέσσερις

κατηγορίες γνώσεων και δεξιοτήτων που αναφέρονται στον ακόλουθο Πίνακα 23 ως «Εξαιρετικούς» στην παρακίνηση συμμετοχής σε ποσοστό 75,9%, στην γνώση θέματος σε ποσοστό 65,5% και σε αμφότερα την οργάνωση και μεθοδολογία και τη μεταδοτικότητα σε ποσοστό 62,1%. Όμως ο μέσος όρος αξιολόγησης των εκπαιδευτών ως «Εξαιρετική» και ως «Πολύ καλή» ήταν 99,1%, υψηλότερος από το μέσο όρο του συνολικού δείγματος 93,6%.

Πίνακας 22: Αναλυτική αξιολόγηση των εκπαιδευτών που δίδαξαν στο ΚΙΣΑ (3=καλή, 4= πολύ καλή, 5=εξαιρετική)

N=29		ΚΙΣΑ	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Γνώση θέματος	Εξαιρετική	65,5%	89,7%
	Πολύ καλή	34,5%	9,1%
	Καλή	0%	1,1%
Οργάνωση, μεθοδολογία & προετοιμασία για την παράδοση της εκπαιδευτικής συνεδρίας	Εξαιρετική	62,1%	89,2%
	Πολύ καλή	37,9%	9,1%
	Καλή	0%	1,7%
Μεταδοτικότητα – κατανόηση του εκπαιδευτικού περιεχομένου	Εξαιρετική	62,1%	90,6%
	Πολύ καλή	34,5%	6,6%
	Καλή	3,4%	2,8%
Παρακίνηση συμμετοχής των εκπαιδευόμενων	Εξαιρετική	75,9%	91,2%
	Πολύ καλή	24,1%	7,1%
	Καλή	0%	1,7%

Μέσος όρος των Εκπαιδευτών του Προγράμματος– Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τους εκπαιδευτές του προγράμματος στο ΚΙΣΑ και στις τέσσερις κατηγορίες γνώσεων και δεξιοτήτων που αναφέρονται στον ακόλουθο Πίνακα 24 από 4.59 ως 4.76 μονάδες. Αυτή η βαθμολόγηση είναι πολύ κοντά στο μέσο όρο του συνολικού δείγματος του 4,85.

Πίνακας 23: Γενική αξιολόγηση των εκπαιδευτών που δίδαξαν στο ΚΙΣΑ (4= πολύ καλή, 5=εξαιρετική)

N=29	ΚΙΣΑ	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Γνώση θέματος	4,66	4,85
Οργάνωση, μεθοδολογία & προετοιμασία για την παράδοση της εκπαιδευτικής συνεδρίας	4,62	4,84
Μεταδοτικότητα – κατανόηση του εκπαιδευτικού περιεχομένου	4,59	4,84

Παρακίνηση συμμετοχής των εκπαιδευόμενων	4,76	4,87
--	------	-------------

Αξιολόγηση εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τις εκπαιδευτικές μεθόδους και τεχνικές των εκπαιδευτών μόνο σε δύο κατηγορίες, ως «Καλές» σε ποσοστό 31% και ως «Πολύ καλές» σε ποσοστό 69%, που αποτελεί εξαιρετικό αποτέλεσμα (Πίνακας 25).

Πίνακας 24: Αξιολόγηση εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών στο ΚΙΣΑ

N=29	ΚΙΣΑ	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Πολύ καλές	69%	85,2%
Καλές	31%	14,2%
Ικανοποιητικές	0%	0,6%

Συμπέρασμα: Γενικά οι ερωτώμενοι ήταν πάρα πολύ ικανοποιημένοι με όλες τις πτυχές του προγράμματος μαθημάτων αφού ο μέσος όρος των απαντήσεων κυμάνθηκε κατά μέσο όρο πάνω από την κλίμακα ικανοποίησης (4) «Πολύ καλά», ή πάνω από 80%.

Αξιολόγηση Υπευθύνων Δράσης

Στο πλαίσιο της εξωτερικής αξιολόγησης των παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν από το ΚΙΣΑ συμμετείχαν έξι υπεύθυνοι προγραμμάτων. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησής τους είναι:

Οργάνωση και λειτουργία του προγράμματος – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν σε ποσοστό 100% ως «Ικανοποιημένοι» με την οργάνωση και λειτουργία του εκπαιδευτικού προγράμματος, υψηλότερα του συνολικού μέσου όρου 89,5%.

Ικανοποίηση για την οργάνωση και λειτουργία του προγράμματος - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν την επάρκεια του χώρου, την καταλληλότητα του χώρου διεξαγωγής των μαθημάτων και τον εξοπλισμό και τα εκπαιδευτικά μέσα ως «Ικανοποιητικά» σε ποσοστό 100% στην κάθε κατηγορία, που είναι ανώτερη του μέσου όρου του συνολικού δείγματος 89,5%.

Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προγράμματος - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν την αξία του περιεχομένου των μαθημάτων και την χρησιμότητά τους στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5).

Διάρκεια του εκπαιδευτικού προγράμματος - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν σε ποσοστό 100% ότι η διάρκεια του προγράμματος ήταν η «Απαιτούμενη», ενώ ο μέσος όρος του συνολικού δείγματος είναι 42,1% και αποτελεί τη μοναδική τέτοια αξιολόγηση του δείγματος (Πίνακας 26).

Πίνακας 25: Αξιολόγηση της διάρκειας του εκπαιδευτικού προγράμματος στο ΚΙΣΑ

N=6	ΚΙΣΑ	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Μεγαλύτερη από ότι θα έπρεπε	0%	42,1%
Απαιτούμενη	100%	42,1%
Μικρότερη από ότι θα έπρεπε	0%	15,8%

Δυσκολία ερωτώμενων στην παρακολούθηση του προγράμματος – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν ότι η παρακολούθηση του προγράμματος από τους ερωτώμενοι δεν ήταν «Καθόλου δύσκολη» σε ποσοστό 100%, ανώτερο αυτού του μέσου όρου 89,5%.

Αξιολόγηση εκπαιδευτικών των μεθόδων και τεχνικών – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τις εκπαιδευτικές μεθόδους και τεχνικές των εκπαιδευτών ως «Πολύ καλές» σε ποσοστό 100%, που είναι ανώτερο κατά 5,3% του μέσου όρου.

Συμπέρασμα: Γενικά οι Υπεύθυνοι Δράσης του ΚΙΣΑ ήταν οι πιο ικανοποιημένοι με όλες τις πτυχές του προγράμματος από το υπόλοιπο δείγμα αφού αξιολόγησαν τα πάντα σε ποσοστό 100% και στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5). Οι ερωτώμενοι δεν συμφώνησαν με τους υπεύθυνους της δράσης κυρίως σε τρία ερωτήματα. Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν την διάρκεια των μαθημάτων ως «Απαιτούμενη» σε ποσοστό μόνο 31%, ενώ η πλειοψηφία τους αξιολόγησε ότι η διάρκεια του προγράμματος ήταν «Μεγαλύτερη από ότι θα έπρεπε» (58,6%), αξιολόγησαν την παρακολούθηση του προγράμματος ως «Καθόλου δύσκολη» μόνο σε ποσοστό 51,9%, ενώ αξιολόγησαν τις

εκπαιδευτικές μεθόδους και τεχνικές των εκπαιδευτών ως «Πολύ καλές» σε ποσοστό 69%.

2.5. Πρόγραμμα κατάρτισης και προσανατολισμού στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού

Το **Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού** οργάνωσε τα ακόλουθα προγράμματα κατάρτισης και προσανατολισμού που συμμετείχαν 108 άτομα:

Τίτλος προγράμματος	Αριθμός εξυπηρετούμενων	Σχόλια
Μάθημα Πρώτων Βοηθειών	58 ενήλικες	Η ιδέα για τα μαθήματα πρώτων βοηθειών προέκυψε από τις ανάγκες των ιδίων των ΥΤΧ γιατί όλοι γνωρίζουμε πόσο δύσκολο είναι το έργο τους από την στιγμή που έρχονται στην Κύπρο και μπαίνουν στην διαδικασία να φροντίζουν ευάλωτες ομάδες πληθυσμού όπως είναι οι ηλικιωμένοι αλλά και τα παιδιά. Τα μαθήματα πρώτων βοηθειών έγιναν σε τρεις φάσεις και έλαβαν μέρος στο σύνολο 58 άτομα τους δόθηκε βεβαίωση παρακολούθησης αναμνηστική πλακέτα βαλιτσάκι πρώτων βοηθειών καθώς και οδηγός πρώτων βοηθειών στα αγγλικά.
Βιωματικό εργαστήριο για εκπαίδευση και πρόληψη σε θέματα σεξουαλικών μεταδιδόμενων νοσημάτων	33 ενήλικες	Το βιωματικό εργαστήριο πραγματοποιήθηκε την τελευταία μέρα του προγράμματος παρ όλα αυτά με μεγάλη επιτυχία αφού από τα 20 άτομα που δήλωσαν εξαρχής το σεμινάριο έγινε με 33. Το εργαστήριο ήταν πολύ χρήσιμο για αυτούς γιατί ενημερώθηκαν για πράγματα που ίσως δεν τους ξαναμίλησε ποτέ κανένας και τώρα είναι σε θέση να γνωρίζουν πώς να προστατέψουν τον εαυτό τους αλλά και τους άλλους. Στους συμμετέχοντες δόθηκε ενημερωτικό υλικό και στο τέλος ένα αναμνηστικό usb.
Μάθημα Ελληνικής Γλώσσας	37 ενήλικες	Ένα από τα προγράμματα που παρείχαμε στην ομάδα στόχου μετά από δικό τους αίτημα ήταν και το μάθημα των Ελληνικών. Τα μαθήματα ολοκληρώθηκαν με επιτυχία αφού τα 37 άτομα που δήλωσαν συμμετοχή πολλοί από αυτούς παρακολουθούσαν και το πρωινό αλλά και το απογευματινό μάθημα. Στο τέλος του προγράμματος οι μαθητές των νέων ελληνικών από τους 50 παρακάθισαν σε εξέταση οι 37 από όλη την

	<p>ύλη που τους διδάχτηκε και τους δόθηκε αναμνηστική πλακέτα και αγγλοελληνικό λεξικό καθώς και βεβαίωση παρακολούθησης.</p>
--	---

Στο πλαίσιο αξιολόγησης της δράσης συμμετείχαν είκοσι εκατόν εννέα (108) ερωτώμενοι από το Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού, εκατόν οκτώ (108) γυναίκες και ένας άνδρας, που αποτελεί και το μεγαλύτερο αριθμό ερωτώμενων από το σύνολο των 176 ή το 62% του συνόλου των ερωτώμενων. Υπήρχαν τρεις κύριες ηλικιακές ομάδες, σαράντα οκτώ άτομα ηλικίας 30-44 ετών και είκοσι τέσσερα άτομα ηλικίας στην κάθε μια από τις ηλικιακές ομάδες των 25-29 και 45-64 ετών.

Μια άλλη σημαντική παράμετρος με το δείγμα του Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού είναι ότι οι ερωτώμενοι ήταν οικιακοί βοηθοί, κυρίως Φιλιππινέζες και από τη Σρι Λάνκα. Οι γυναίκες αυτές έχουν πολύ σπάνια την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε τέτοιου είδους δραστηριότητες, καθώς επίσης λόγω της πολιτισμικής τους κοινωνικοποίησης έχουν ανεπτυγμένο το αίσθημα της ευγνωμοσύνης. Για αυτούς τους λόγους η βαθμολογία στα ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν θεωρείται ως ιδιαίτερα γενναιόδωρη. Αυτό το γεγονός, σε συνδυασμό ότι αυτοί οι ερωτώμενοι αποτελούν το 62% του συνόλου, σημαίνει ότι οι απαντήσεις των ερωτώμενων του Κέντρου Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού διαμορφώνουν σε πάρα πολύ σημαντικό βαθμό όλα τα αποτελέσματα του δείγματος.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού είναι τα εξής:

Αξία του περιεχομένου και της χρησιμότητας - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν την αξία του περιεχομένου των μαθημάτων σε 4,98 και την χρησιμότητά τους σε 4,99, που είναι λίγο υψηλότερα από το μέσο όρο των τεσσάρων εκπαιδευτικών κέντρων – 4,90 και 4,88 αντίστοιχα στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5) .

Γενική διάρκεια μαθημάτων – Σχεδόν το σύνολο των ερωτώμενων (98,2%) θεώρησαν ότι η διάρκεια των μαθημάτων ήταν «Περισσότερη από ότι θα έπρεπε», που είναι και το υψηλότερο ποσοστό σε σύγκριση με το μέσο όρο του συνολικού δείγματος 76,1% (Πίνακας 27).

Πίνακας 26: Αξιολόγηση της διάρκειας των μαθημάτων στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού

N=108	Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Περισσότερη από ότι θα έπρεπε	98,2%	76,1%
Απαραίτητη	0,9%	14,2%
Λιγότερη από ότι θα έπρεπε	0,9%	9,7%

Δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν ότι η παρακολούθηση των μαθημάτων δεν είχε «Καμία δυσκολία» σε ποσοστό 79,8% στην υψηλότερη κλίματα ικανοποίησης (5), που είναι το δεύτερο υψηλότερο από τα άλλα τρία εκπαιδευτικά κέντρα και υψηλότερο από το μέσο όρο του συνολικού δείγματος του 74,4% (Πίνακας 28). Ένα ποσοστό 19,3% των ερωτώμενων είχαν «Λίγο δυσκολία» στη παρακολούθηση των μαθημάτων.

Πίνακας 27: Αξιολόγηση της δυσκολίας παρακολούθησης των μαθημάτων στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού

N=108	Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Καμία δυσκολία	79,8%	74,4%
Λίγο δύσκολο	16,5%	19,3%
Μέτρια δύσκολο	0,9%	4,0%
Πολύ δύσκολο	2,8%	2,3%

Αναλυτική αξιολόγηση των Εκπαιδευτών του Προγράμματος – Το κύριο χαρακτηριστικό της αξιολόγησης των εκπαιδευτών των μαθημάτων είναι ότι και στις τέσσερις κατηγορίες αξιολογήθηκαν ως «Εξαιρετική» σε ποσοστό 99,2% ως μέσος όρος και των τεσσάρων κατηγοριών και στην υψηλότερη κλίματα ικανοποίησης (5) (Πίνακα 29).

Πίνακας 28: Αναλυτική αξιολόγηση των εκπαιδευτών που διδάξαν στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού (3=καλή, 4= πολύ καλή, 5=εξαιρετική)

N=108		Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Γνώση θέματος	Εξαιρετική	99,1%	89,7%
	Πολύ καλή	0,9%	9,1%
	Καλή	0%	1,1%
Οργάνωση, μεθοδολογία & προετοιμασία για την	Εξαιρετική	99,5%	89,2%
	Πολύ	0,5%	9,1%

παράδοση της εκπαιδευτικής συνεδρίας	καλή		
	Καλή	0%	1,7%
Μεταδοτικότητα – κατανόηση του εκπαιδευτικού περιεχομένου	Εξαιρετική	99,5%	90,6%
	Πολύ καλή	0,5%	6,6%
	Καλή	0%	2,8%
Παρακίνηση συμμετοχής των εκπαιδευόμενων	Εξαιρετική	98,6%	91,2%
	Πολύ καλή	1,4%	7,1%
	Καλή	0%	1,7%

Μέσος όρος αξιολόγησης των Εκπαιδευτών του Προγράμματος ανά μάθημα –

Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τους εκπαιδευτές του προγράμματος και στις τέσσερις κατηγορίες γνώσεων και δεξιοτήτων που αναφέρονται στον ακόλουθο Πίνακα 30 από 4,97 ως 4,99 μονάδες στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5). Αυτή η βαθμολόγηση είναι πάνω από το μέσο όρο του συνολικού δείγματος του 4,85.

Πίνακας 29: Μέσος όρος αξιολόγησης των εκπαιδευτών που δίδαξαν στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού (4= πολύ καλή, 5=εξαιρετική)

N=108	Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Γνώση θέματος	4,98	4,85
Οργάνωση, μεθοδολογία & προετοιμασία για την παράδοση της εκπαιδευτικής συνεδρίας	4,99	4,84
Μεταδοτικότητα – κατανόηση του εκπαιδευτικού περιεχομένου	4,99	4,84
Παρακίνηση συμμετοχής των εκπαιδευόμενων	4,97	4,87

Αξιολόγηση εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών – Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τις εκπαιδευτικές μεθόδους και τεχνικές των εκπαιδευτών «Πολύ καλές» σε ποσοστό 99,1%, που είναι υψηλότερο του συνολικού μέσου όρου του 85,2% (Πίνακας 31).

Πίνακας 30: Αξιολόγηση εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού

N=108	Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού	Μέσος όρος συνολικού δείγματος
Πολύ καλές	99,1%	85,2%

Καλές	0,9 %	14,2%
Ικανοποιητικές	0%	0,6%

Συμπέρασμα: Γενικά οι ερωτώμενοι ήταν σχεδόν απόλυτα ικανοποιημένοι με όλες τις πτυχές του προγράμματος μαθημάτων αφού ο μέσος όρος των απαντήσεων κυμάνθηκε κατά μέσο όρο κοντά στην κλίμακα ικανοποίησης (5) «Πολύ καλά», ή πάνω από 95%. Υπήρχαν μόνο δύο εξαιρέσεις, ότι η παρακολούθηση των μαθημάτων δεν είχε «Καμία δυσκολία» σε ποσοστό 79,8%, και ότι σχεδόν το σύνολο των ερωτώμενων (98,2%) θεώρησαν ότι η διάρκεια των μαθημάτων ήταν «Περισσότερη από ότι θα έπρεπε».

2.6. Συνολικά αποτελέσματα της αξιολόγησης του Προγράμματος Κατάρτισης και Προσανατολισμού

Στο παρόν Κεφάλαιο συνοψίζουμε τα συνολικά αποτελέσματα της αξιολόγησης του Προγράμματος Κατάρτισης και Προσανατολισμού στα τέσσερα εκπαιδευτικά κέντρα της Δράσης.

Τα κύρια δημογραφικά στοιχεία των ερωτώμενων στη δράση του Προγράμματος Κατάρτισης και Προσανατολισμού είναι τα εξής:

- ⇒ Σύνολο ερωτώμενων 176 άτομα, εκ των οποίων 155 γυναίκες (88,1%) και 21 άνδρες (11,9%).
- ⇒ Η πλειοψηφία των ερωτώμενων, 84 άτομα (47,7%), ανήκε στην ηλικιακή ομάδα 30-44, η δεύτερη μεγαλύτερη ηλικιακή ομάδα με 40 άτομα (22,7%) ήταν αυτή των 45-64 ετών και η τρίτη μεγαλύτερη ηλικιακή ομάδα με 35 άτομα (19,9%) ήταν αυτή των 25-29 ετών (Πίνακας 32). Συνολικά οι ερωτώμενοι ήταν σε πολύ υψηλό ποσοστό (70,4%) ηλικίας 30-64 ετών.

Πίνακας 31: Ηλικία και φύλο ερωτώμενων στα Προγράμματα Κατάρτισης και Προσανατολισμού

Ηλικία	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Μέχρι 19	0	2 (1,3%)	2 (1,1%)
20-24	1 (4,8%)	13 (8,4%)	14 (8%)
25-29	7 (33%)	28 (18,1%)	35 (19,9%)
30-44	9 (42,9%)	75 (48,4%)	84 (47,7%)

45-64	4 (19%)	36 (23,2)	40 (22,7%)
65 και άνω	0	1 (0,6)	1 (0,6%)
Σύνολο	21 (11,9%)	155 (88,1%)	176 (100%)

- ⇒ Το μορφωτικό επίπεδο των ερωτώμενων ήταν αρκετά υψηλό. Σε ποσοστό 51,1% (78 γυναίκες και 12 άνδρες) είχαν δευτεροβάθμια εκπαίδευση και σε ποσοστό 29% (44 γυναίκες και 7 άνδρες) τριτοβάθμια, συνολικά το 81,1% των ερωτώμενων. Χωρίς καθόλου μόρφωση ήταν μόνο 2 άτομα.
- ⇒ Η κατανομή των ερωτώμενων ανά εκπαιδευτικό κέντρο ήταν (Πίνακας 33): 108 άτομα στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού, που αποτελούσε και το 62% του συνόλου, 29 άτομα (16,5%) στο ΚΙΣΑ, 27 άτομα (15,3%) στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου και 11 άτομα (6,2%) στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας.
- ⇒ Οι ερωτώμενοι στη συντριπτική πλειοψηφία τους είχαν πλήρη απασχόληση σε ποσοστό 84,7% (141 γυναίκες και 7 άνδρες) και μόνο σε ποσοστό 12,5% (13 άνδρες και 9 γυναίκες) ήταν άνεργοι.

Πίνακας 32: Αριθμός ερωτηθέντων ανά Εκπαιδευτικό Κέντρο

Εκπαιδευτικό Κέντρο	Αριθμός ερωτηθέντων	Ποσοστό επί του συνόλου
Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού	108	62%
ΚΙΣΑ	29	16,5%
Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου	27	15,3%
Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας	11	5,2%
Σύνολο	176	100%

Στους ερωτώμενοι δόθηκε η ευκαιρία συμμετοχής σε επτά εκπαιδευτικά προγράμματα/μαθήματα στα οποία πιθανόν να μη είχαν ποτέ πριν πρόσβαση λόγω εργασίας, χαμηλών οικονομικών πόρων ή να μην γνώριζαν πιθανή παροχή τους από άλλους οργανισμούς (Πίνακας 34). Τα πρώτα προγράμματα με την υψηλότερη συμμετοχή ήταν αυτά της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας (41,5%), των πρώτων βοηθειών (30,7%) και των θεσμών (9,7%), που παρακολούθησαν συνολικά το 81,9% των ερωτώμενων (144 άτομα).

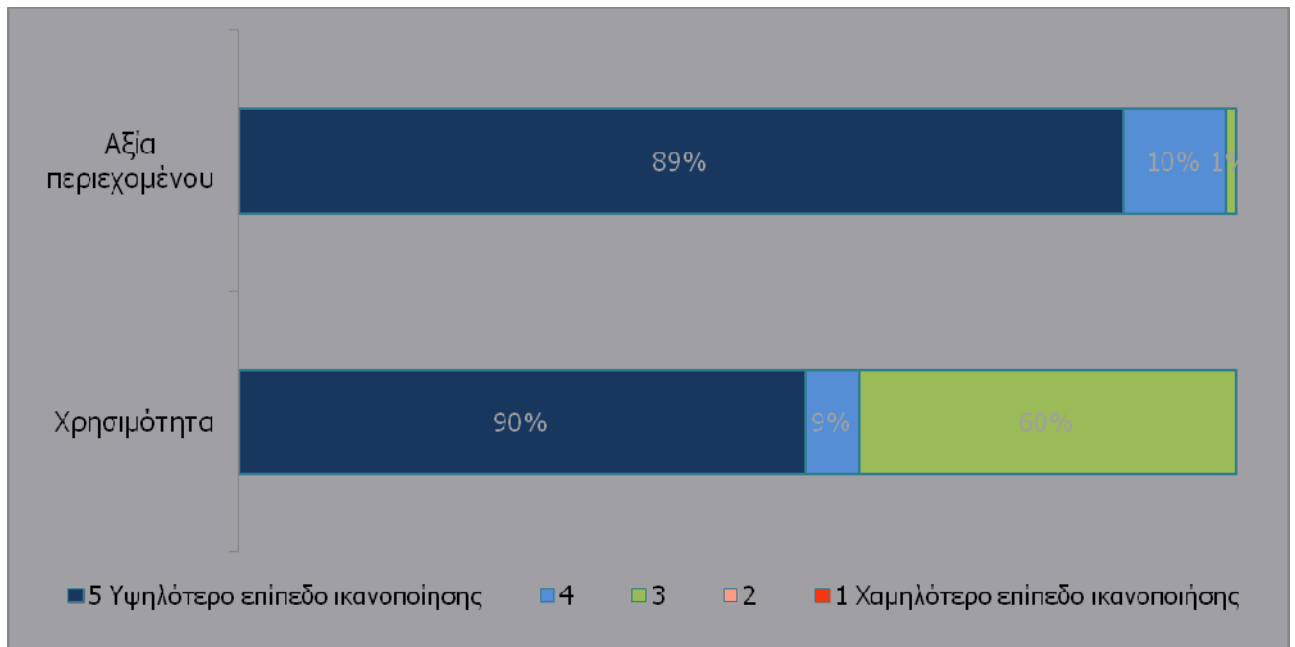
Η κατανομή των ερωτώμενων ανά μάθημα ήταν η εξής:

Πίνακας 33: Ηλικία και φύλο ερωτώμενων στα Προγράμματα Κατάρτισης και Προσανατολισμού ανά Μάθημα

Πρόγραμμα/Μάθημα	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
1. Εκμάθηση Ελληνικής γλώσσας	2 (9,5%)	71 (45,8%)	73 (41,5%)
2. Πρώτες βοήθειες	1 (4,8%)	53 (34,2%)	54 (30,7%)
3. Θεσμοί	5 (23,8%)	12 (7,7%)	17 (9,7%)
4. Ιστορία	9 (42,9%)	3 (1,9%)	12 (6,8%)
5. Εκμάθηση Αγγλικής γλώσσας	0	9 (5,8%)	9 (5,1%)
6. Ενδυνάμωση/Αποφόρτιση	3 (14,3%)	4 (2,6%)	7 (4,0%)
7. Μαθήματα Η/Υ	1 (4,8%)	3 (1,9%)	4 (2,3%)
Σύνολο	21 (11,9%)	155 (88,1%)	176 (100%)

Η συνολική αξιολόγηση του προγράμματος ως προς την αξία του περιεχομένου και τη χρησιμότητα του ήταν εξαιρετικά υψηλή (Γράφημα 1). Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν σε ποσοστό 90% στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5) την χρησιμότητα των μαθημάτων, ενώ σε ποσοστό 9% στην δεύτερη υψηλότερη κλίμακα (4). Παρόμοια ήταν και η αξιολόγηση για την αξία του περιεχομένου όπου οι ερωτώμενοι την αξιολόγησαν σε ποσοστό 89% στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5), ενώ σε ποσοστό 10% στην δεύτερη υψηλότερη κλίμακα (4).

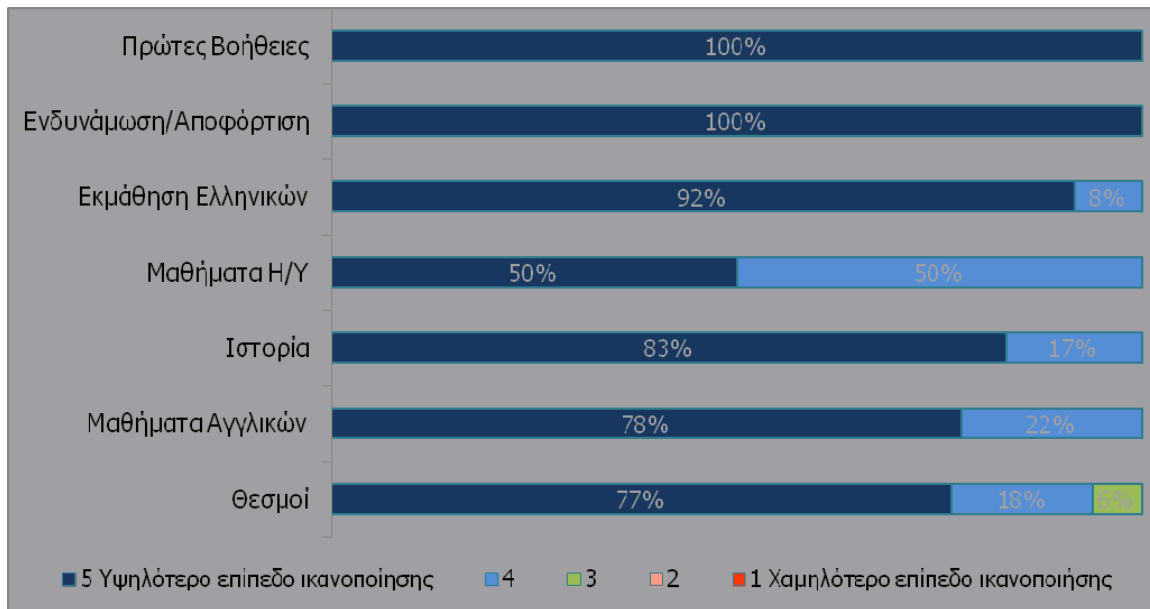
Γράφημα 1: Συνολικό ποσοστό αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Προγράμματος

Αξία Περιεχομένου - Σύμφωνα με το ακόλουθο Γράφημα 2 από τις επτά θεματικές ενότητες που διδάχθηκαν, οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν σε ποσοστά μεταξύ 77% ως 100% στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5) έξι μαθήματα. Το χαμηλότερο ποσοστό ικανοποίησης αφορούσε τα μαθήματα Η/Υ σε ποσοστό 50% στην υψηλότερη κλίμακα (5) και 50% στην κλίμακα (4). Σε δύο μαθήματα, αυτά των πρώτων βοηθειών και της ενδυνάμωσης/αποφόρτισης, υπήρξε 100% ικανοποίηση. Μετά ακολουθούν τα μαθήματα της ελληνικής γλώσσας σε ποσοστό (92%) στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5), της ιστορίας (83%), της αγγλικής γλώσσας (78%) και των θεσμών (77%). Κανένας από τους ερωτώμενους δε βαθμολόγησε τα μαθήματα κάτω από τη μέση της κλίμακας (δηλ. 1 ή 2).

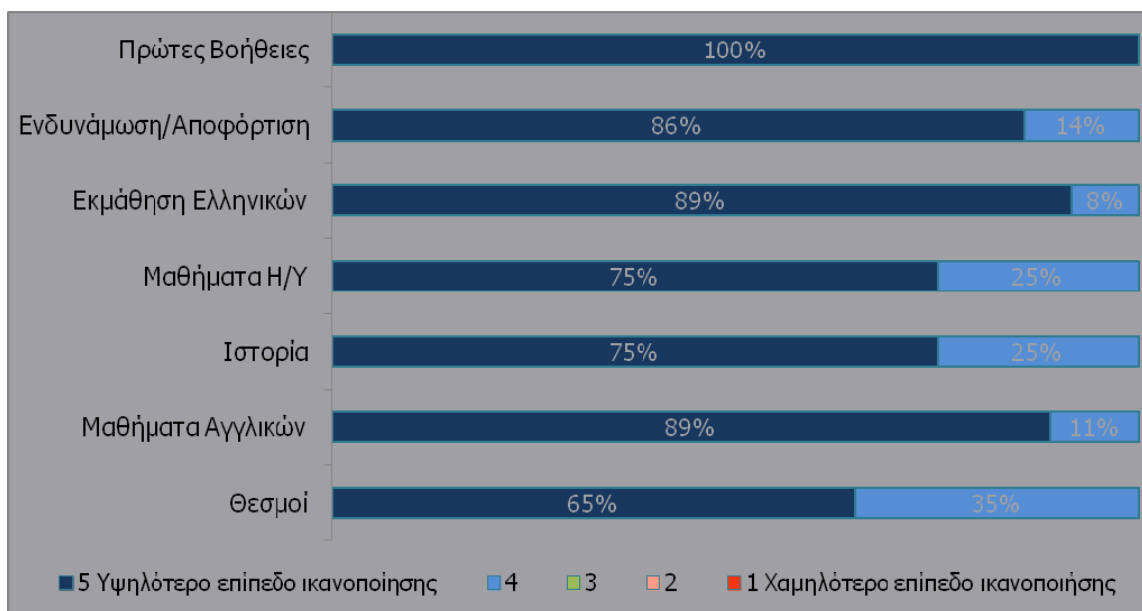
Γράφημα 2: Συνολική αξιολόγηση αξίας Περιεχομένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος

Χρησιμότητα - Σύμφωνα με το ακόλουθο Γράφημα 3 από τα επτά μαθήματα που διδάχτηκαν, οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν σε ποσοστά μεταξύ 75% ως 100% στην υψηλότερη κλίμακα (5) έξι μαθήματα, εκ των οποίων τρία πάνω από 92%. Το χαμηλότερο ποσοστό ικανοποίησης αφορούσε το μάθημα των θεσμών σε ποσοστό 65% στην υψηλότερη κλίμακα (5) και 35% στην κλίμακα (4). Μόνο η χρησιμότητα του μαθήματος των πρώτων βοηθειών αξιολογήθηκε ως 100%. Μετά ακολουθούν τα μαθήματα της ελληνικής και αγγλικής γλώσσας σε ποσοστό (89%) στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5), της ενδυνάμωσης/αποφόρτισης (86%), της ιστορίας και Η/Υ (75%), και των θεσμών (65%). Κανένας από τους ερωτώμενους δε βαθμολόγησε τα μαθήματα κάτω από τη μέση της κλίμακας (δηλ. 1 ή 2).

Γράφημα 3: Συνολική αξιολόγηση χρησιμότητας Εκπαιδευτικού Προγράμματος

Ο μέσος όρος της αξίας του περιεχομένου των μαθημάτων και της χρησιμότητάς τους μας δείχνει ότι έξι από τα επτά μαθήματα αξιολογήθηκαν από 71% ως 100% στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5) (Πίνακας 35). Αυτό αποτελεί εξαιρετικό αποτέλεσμα. Μια αξιοσημείωτη παρατήρηση είναι ότι η αξία του περιεχομένου πέντε εκ των επτά μαθημάτων αξιολογήθηκε υψηλότερα από αυτή της χρησιμότητάς τους, σε ποσοστό ως 12% (ιστορία και θεσμοί). Σε αντίθεση, ενώ η αξία του περιεχομένου των μαθημάτων Η/Υ θεωρήθηκε εξαιρετική μόνο σε ποσοστό 50%, η χρησιμότητα των μαθημάτων θεωρήθηκε εξαιρετική σε ποσοστό 75%, δηλαδή 25% επιπλέον. Το συμπέρασμα είναι ότι θα πρέπει να γίνεται κάθε δυνατή προσπάθεια εξισορρόπησης της αξίας του περιεχομένου και της χρησιμότητας των μαθημάτων που διδάσκονται.

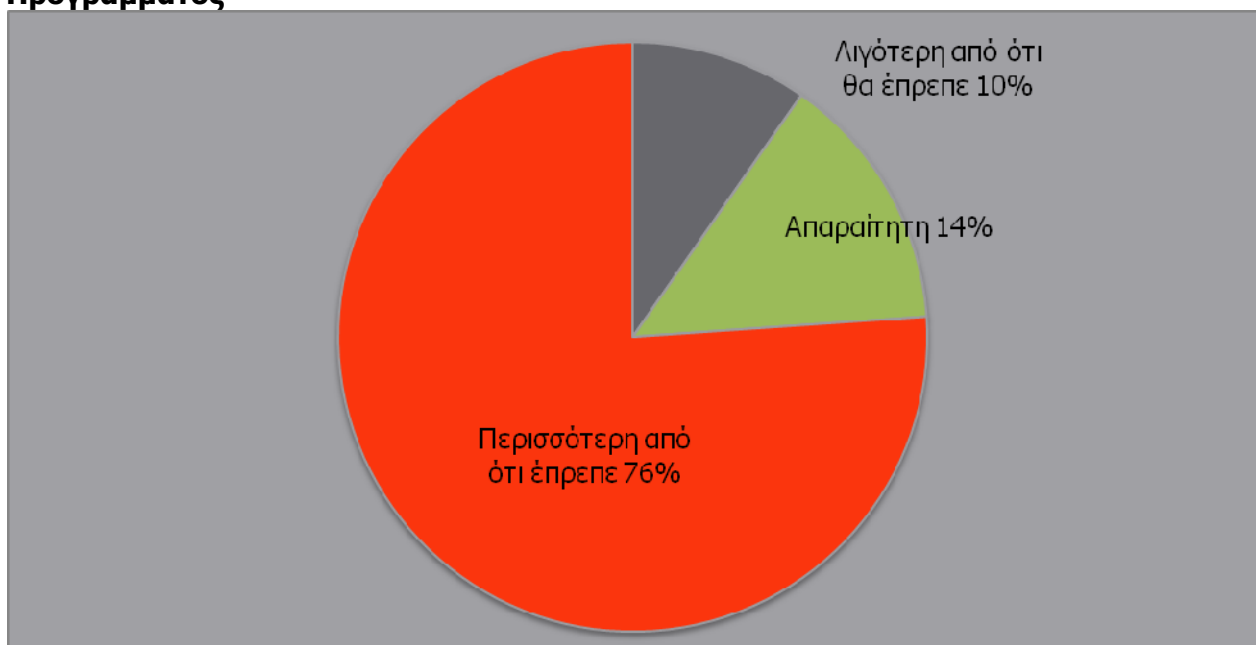
Πίνακας 34: Συνολικός μέσος όρος αξιολόγησης μαθημάτων ανά αξία περιεχομένου και χρησιμότητας

Μάθημα	Αξία Περιεχομένου	Χρησιμότητα	Μέσος όρος
1. Πρώτες Βοήθειες	100%	100%	100%
2. Ενδυνάμωση/Αποφόρτιση	100%	86%	93%
3. Μαθήματα ελληνικής γλώσσας	92%	89%	90,5%
4. Μαθήματα αγγλικής γλώσσας	78%	89%	83,5%
5. Ιστορία	83%	75%	79%
6. Θεσμοί	77%	65%	71%

7. Μαθήματα Η/Υ	50%	75%	62,5%
-----------------	-----	-----	--------------

Διάρκεια μαθημάτων - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν σε ποσοστό 76% ότι η συνολική διάρκεια του εκπαιδευτικού προγράμματος ήταν «Περισσότερη από ότι θα έπρεπε», μόνο 14% θεώρησαν ότι η διάρκεια του ήταν η «Απαραίτητη» και 10% θεώρησαν τη διάρκεια του προγράμματος «Λιγότερη από ότι θα έπρεπε» (Γράφημα 4). Το πολύ υψηλό ποσοστό (76%) των ερωτώμενων που θεώρησαν περισσότερη από ότι θα έπρεπε τη διάρκεια μαθημάτων αποτελεί ένα προβληματικό σημείο προγράμματος κατάρτισης και προσανατολισμού και αποτελεί μία σημαντική παρατήρηση που πρέπει να ληφθεί υπόψη σε μελλοντικό σχεδιασμό του εκπαιδευτικού προγράμματος.

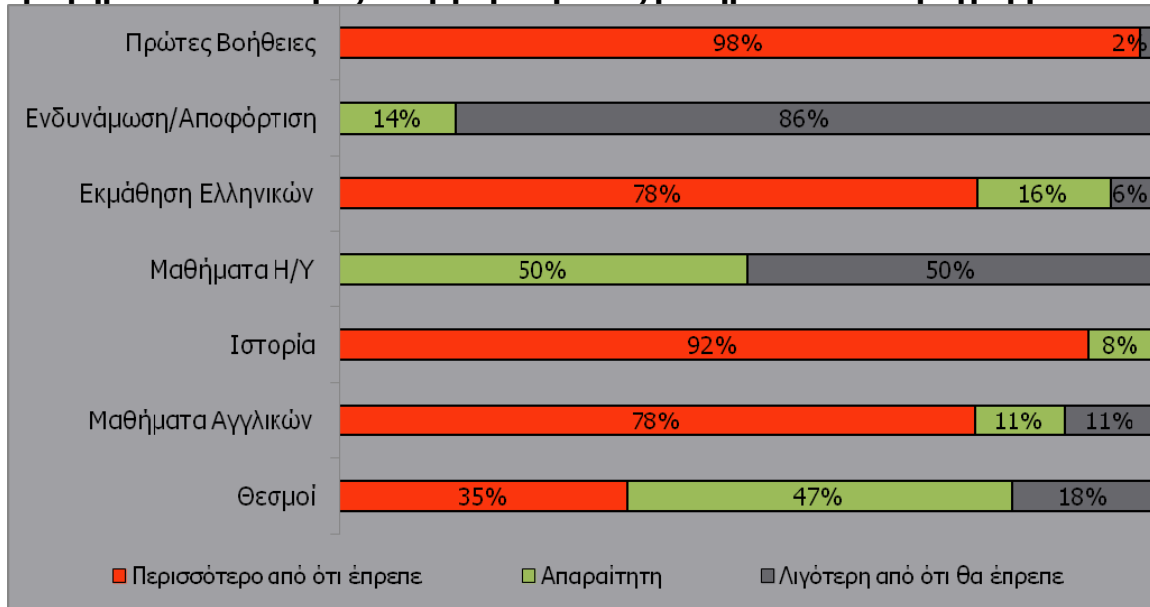
Γράφημα 4: Συνολικό ποσοστό αξιολόγησης Διάρκειας Εκπαιδευτικού Προγράμματος

Σύμφωνα με το Γράφημα 5 από τα επτά μαθήματα του εκπαιδευτικού προγράμματος οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν ότι τέσσερα μαθήματα είχαν περισσότερη διάρκεια από ότι θα έπρεπε σε ποσοστά: πρώτες βοήθειες 98%, ιστορία 92%, και αμφότερα τα μαθήματα της ελληνικής και αγγλικής γλώσσας 78%. Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν δυο μαθήματα ότι είχαν την απαραίτητη διάρκεια σε υψηλά ποσοστά, το μάθημα Η/Υ σε ποσοστό 50%, αν και για το ίδιο μάθημα σε ποσοστό επίσης 50%, θεωρήθηκε ότι η διάρκειά του ήταν λιγότερη από ότι θα έπρεπε. Το άλλο μάθημα που αξιολογήθηκε σε υψηλό ποσοστό ότι είχε την απαραίτητη διάρκεια ήταν αυτό των θεσμών (47%). Το μάθημα που θεωρήθηκε

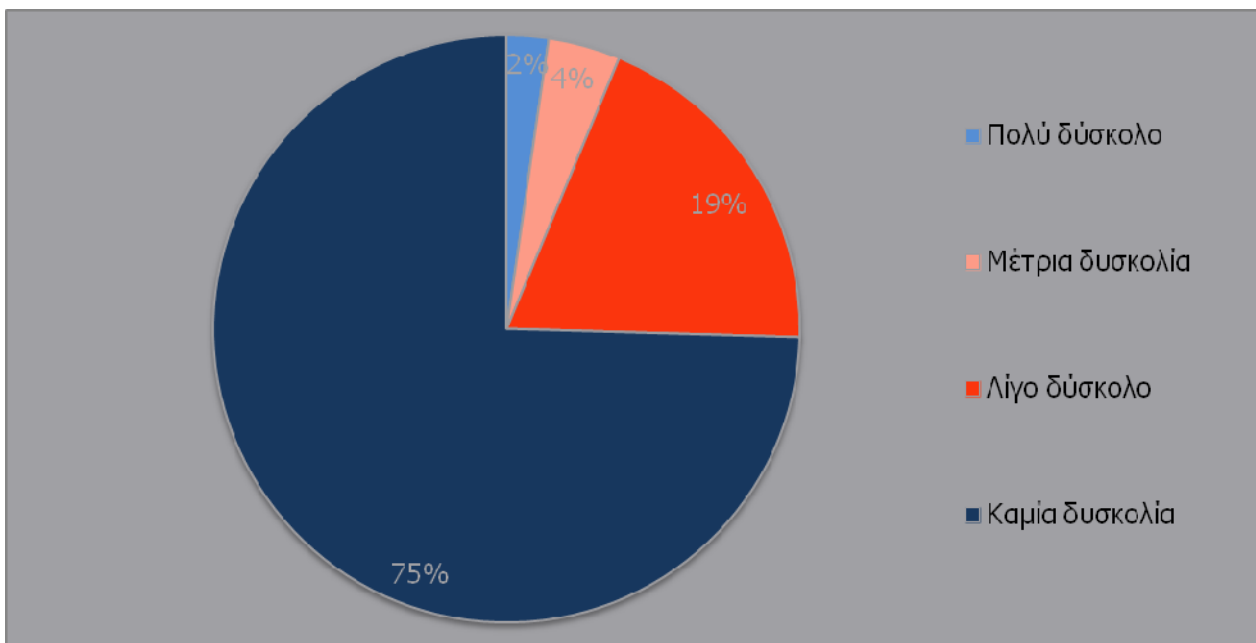
με το υψηλότερο ποσοστό για λιγότερη διάρκεια από ότι θα έπρεπε ήταν αυτό της ενδυνάμωσης/αποφόρτισης (86%).

Γράφημα 5: Συνολική αξιολόγηση διάρκειας μαθημάτων ανά Πρόγραμμα

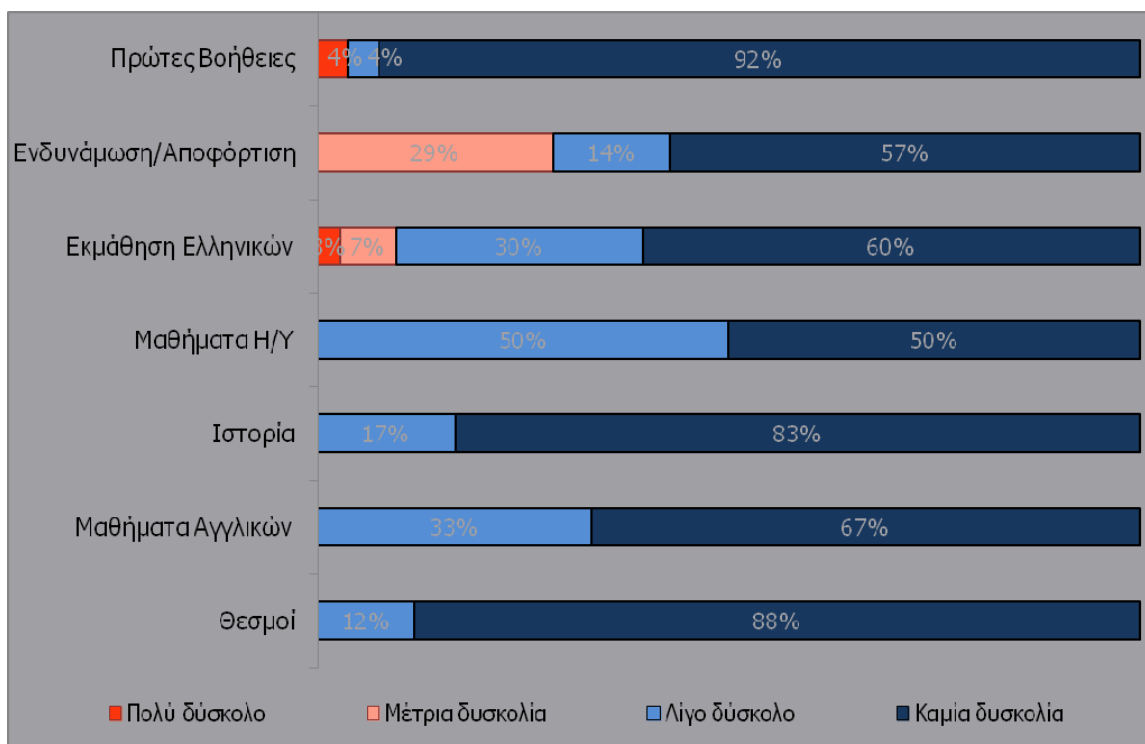
Δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν σε ποσοστό 75% ότι δεν είχαν καμία δυσκολία παρακολούθησης του εκπαιδευτικού προγράμματος, 19% θεώρησαν ότι αντιμετώπισαν λίγη δυσκολία, και το υπόλοιπο 6% από μέτρια (4%) ως πολύ δυσκολία (2%) (Γράφημα 6). Αυτό αποτελεί πολύ καλό αποτέλεσμα.

Γράφημα 6: Συνολικό ποσοστό δυσκολίας παρακολούθησης Εκπαιδευτικού Προγράμματος

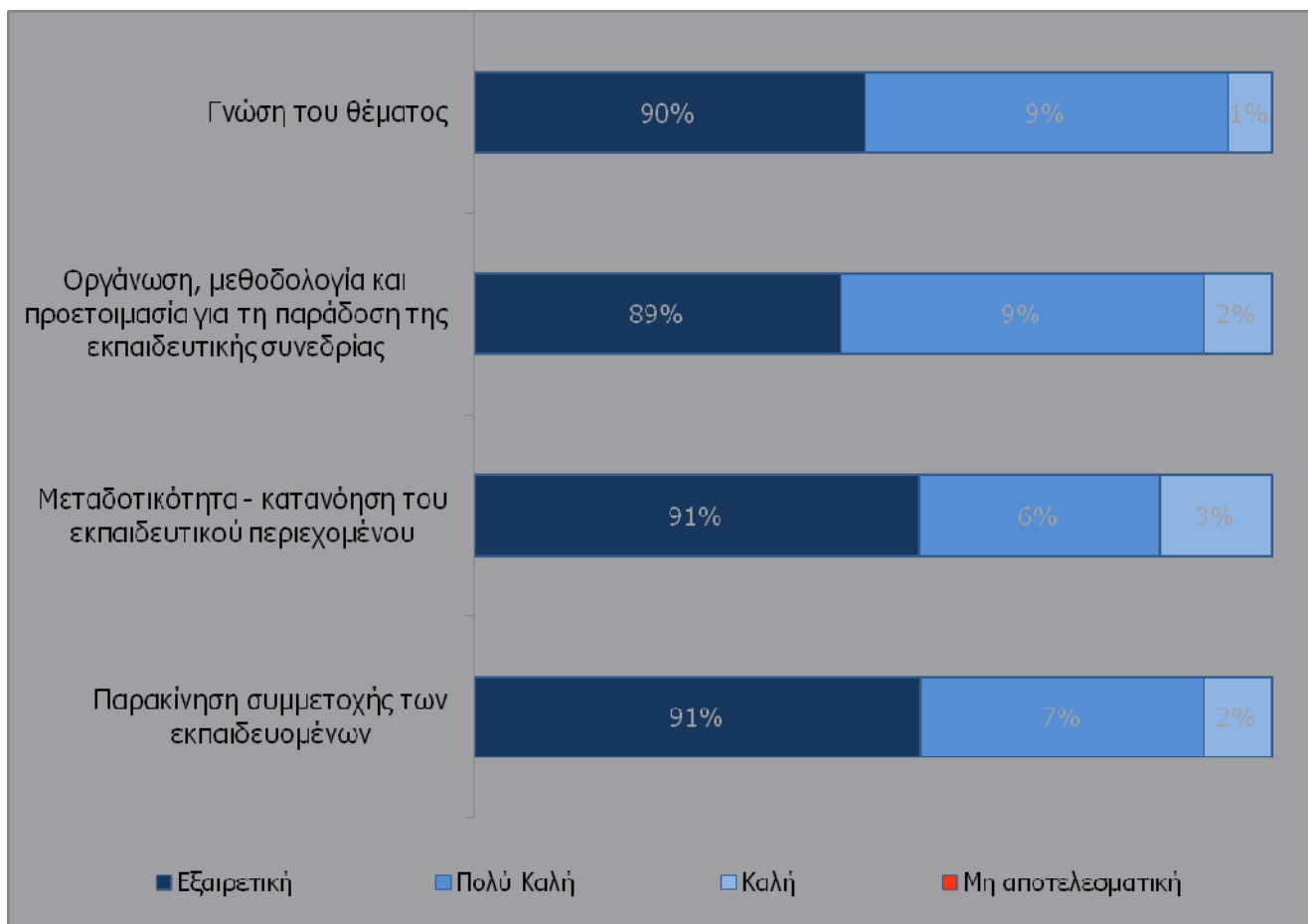
Σύμφωνα με το Γράφημα 7 τα τρία μαθήματα με το υψηλότερο ποσοστό αξιολόγησης «Καμίας δυσκολίας» παρακολούθησής τους ήταν αυτά των πρώτων βοηθειών 92%, των θεσμών 88% και της ιστορίας 83%. Τα μαθήματα που αξιολογήθηκαν σε ποσοστό πάνω από 30% ότι ήταν «Λίγο δύσκολα» στην παρακολούθησή τους ήταν τα μαθήματα της ελληνικής γλώσσας 30%, τα μαθήματα της αγγλικής γλώσσας 33% και τα μαθήματα Η/Υ 50%. Το μάθημα με το υψηλότερο ποσοστό «Μέτριας δυσκολίας» παρακολούθησης ήταν αυτό της ψυχολογίας σε ποσοστό 29%.

Γράφημα 7: Συνολικό ποσοστό δυσκολίας παρακολούθησης Εκπαιδευτικού Προγράμματος ανά Πρόγραμμα

Αξιολόγηση των Εκπαιδευτών του Προγράμματος - Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τους εκπαιδευτές του προγράμματος και στις τέσσερις κατηγορίες γνώσεων και δεξιοτήτων που αναφέρονται στο ακόλουθο Γράφημα 8 ως «Εξαιρετική» σε μέσο όρο 90,2%, και ως «Πολύ καλή» σε μέσο όρο 7,7% μέσο όρο ανά κατηγορία. Αυτό αποτελεί εξαιρετικό αποτέλεσμα.

Γράφημα 8: Συνολική αξιολόγηση των εκπαιδευτών του Προγράμματος

Η αξιολόγηση των ερωτώμενων ως προς τις γνώσεις, τη μεταδοτικότητα, την οργάνωση και των μεθόδων διδασκαλίας των εκπαιδευτών ανά μάθημα κυμάνθηκε γενικά σε πολύ υψηλά επίπεδα, με μέσο όρο 4,73 στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5) σε έξι από τα επτά μαθήματα (Πίνακας 36). Στα μαθήματα των πρώτων βοηθειών και της ενδυνάμωσης/αποφόρτισης η αξιολόγηση ήταν άριστη (5). Όσον αφορά το μέσο όρο αξιολόγησης ανά κατηγορία γνώσεων και δεξιοτήτων των εκπαιδευτών ήταν γενικά πολύ υψηλός, η υψηλότερη βαθμολογία αφορούσε τη γνώση του θέματος (4,84) ενώ οι άλλες τρεις κατηγορίες αξιολογήθηκαν κοντά στο ίδιο επίπεδο (4,79).

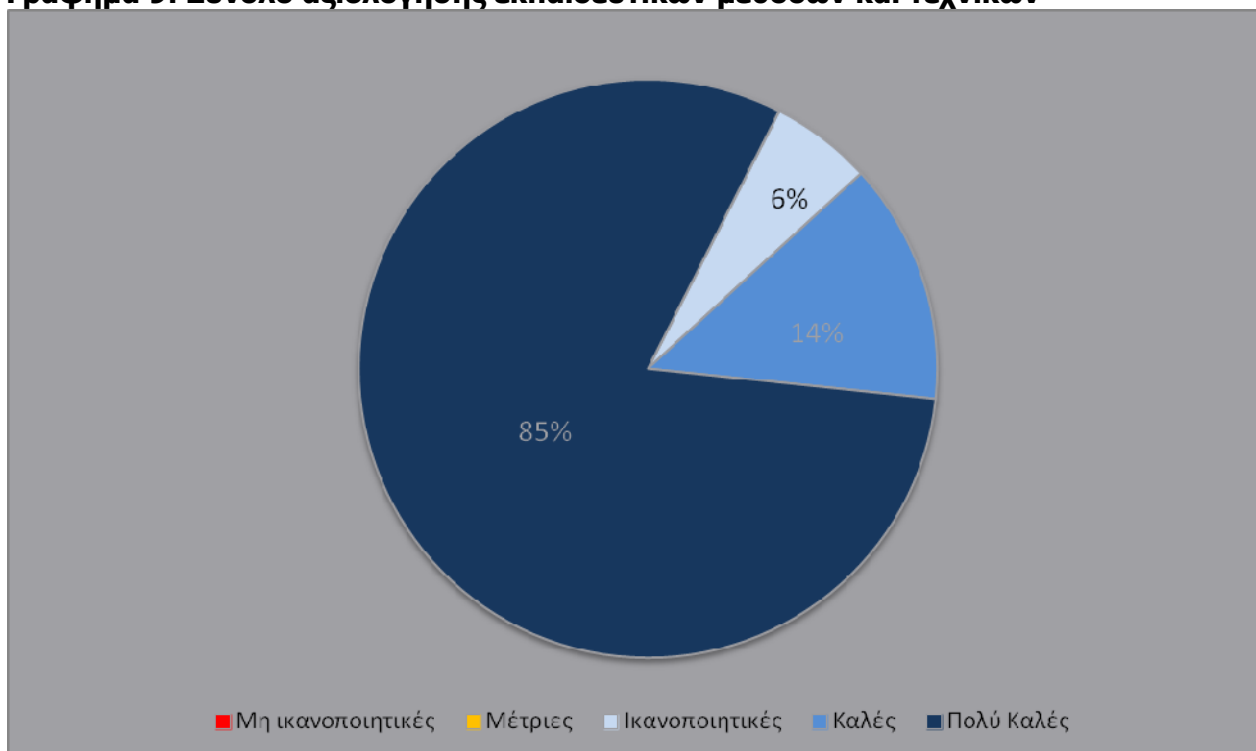
Πίνακας 35 : Συνολική αξιολόγηση εκπαιδευτών ανά μάθημα

Μάθημα	Γνώση θέματος	Οργάνωση, μεθοδολογία & προετοιμασία για την παράδοση της	Μεταδοτικότητα – κατανόηση του εκπαιδευτικού περιεχομένου	Παρακίνηση συμμετοχής των εκπαιδευομένων	Μέσος όρος

	εκπαιδευτικές συνεδρίες				
	Μέση τιμή				
1.Πρώτες Βοήθειες	5	5	5	5	5
2.Ενδυνάμωση/Αποφόρτιση	5	5	5	5	5
3.Μαθήματα ελληνικής γλώσσας	4,83	4,82	4,81	4,82	4,82
4.Μαθήματα αγγλικής γλώσσας	4,81	4,89	4,72	4,67	4,77
5.Θεσμοί	4,76	4,65	4,71	4,82	4,73
6.Μαθήματα Η/Υ	4,75	4,69	4,75	4,75	4,73
7.Ιστορία	4,75	4,50	4,50	4,42	4,54
Μέσος όρος	4,84	4,79	4,78	4,78	4,79

Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Μεθόδων και Τεχνικών - Σε ποσοστό 85% οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν τις εκπαιδευτικές μεθόδους και τεχνικές στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5) ως «Πολύ Καλές», ενώ 14% ως «Καλές» και 6% ως «Ικανοποιητικές» (Γράφημα 9).

Γράφημα 9: Σύνολο αξιολόγησης εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών

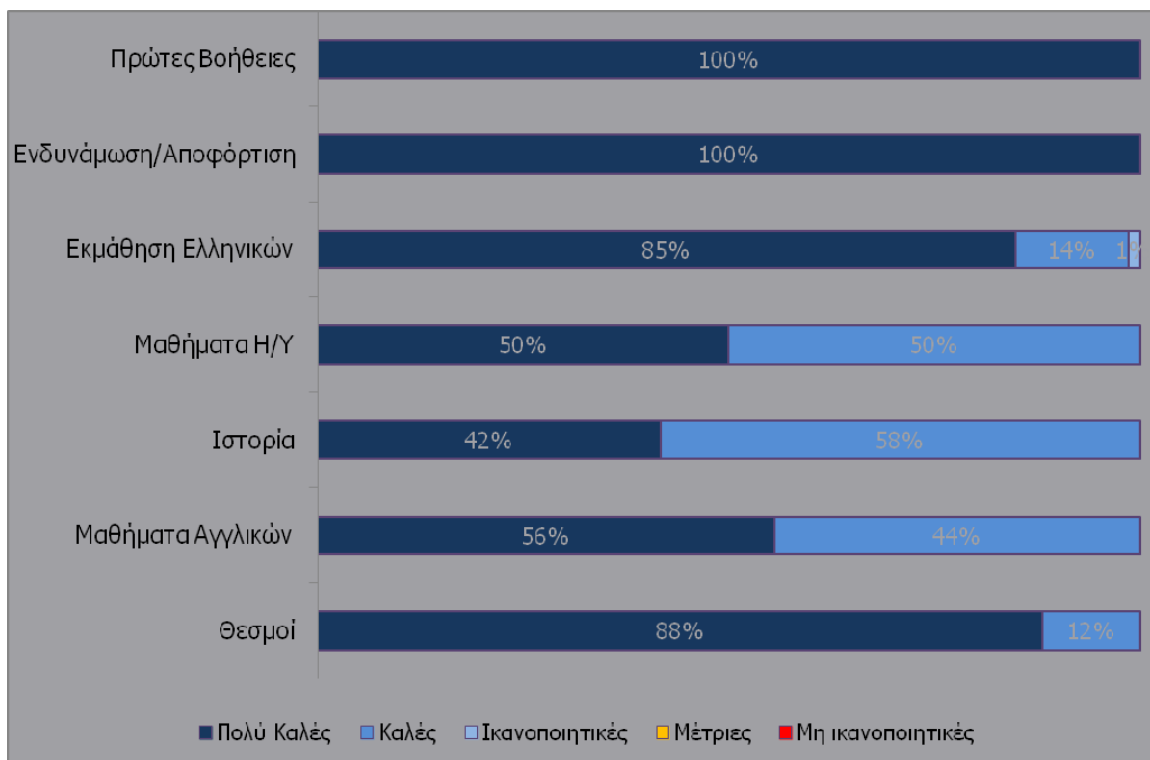

Αναφορικά με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών σε όλα τα μαθήματα οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν αυτές μόνο στις δυο υψηλότερες κλίμακες

ικανοποίησης (4 και 5) από «Καλά» ως «Πολύ καλά» (Γράφημα 10). Σε δυο μαθήματα (πρώτες βοήθειες και Ενδυνάμωση/Αποφόρτιση) οι εκπαιδευτικές μέθοδοι και τεχνικές αξιολογήθηκαν ως «Πολύ καλές» σε ποσοστό 100%, το μάθημα των θεσμών σε ποσοστό 88% και το μάθημα της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε ποσοστό 85%. Σε τρία μαθήματα (Η/Υ, ιστορίας και εκμάθησης της αγγλικής γλώσσας) οι εκπαιδευτικές μέθοδοι και τεχνικές αξιολογήθηκαν ως «Καλές» σε ποσοστά από 44% ως 58% με μέσο όρο 35,6%.

Γράφημα 10: Συνολική αξιολόγηση εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών ανά πρόγραμμα

Συμπεράσματα: Η γενική αξιολόγηση του προγράμματος ως προς την αξία του περιεχομένου (90%) και τη χρησιμότητα (89%) στην υψηλότερη κλίμακα ικανοποίησης (5) είναι εξαιρετική. Υπήρξαν μερικές διαφορές ως προς την αξιολόγηση της χρησιμότητας και της αξίας περιεχομένου συγκεκριμένων μαθημάτων, που σε γενικές γραμμές δεν ήταν μεγάλες, με εξαίρεση αυτή των μαθημάτων Η/Υ όπου η χρησιμότητά τους αξιολογήθηκε 25% επάνω από την αξία του περιεχομένου. Πρέπει να γίνεται κάθε δυνατή προσπάθεια εξισορρόπησης της αξίας του περιεχομένου και της χρησιμότητας των μαθημάτων που διδάσκονται.

Το πολύ υψηλό ποσοστό (76%) των ερωτώμενων που αξιολόγησαν «Περισσότερη από ότι θα έπρεπε» τη διάρκεια μαθημάτων αποτελεί ένα προβληματικό σημείο του προγράμματος κατάρτισης και προσανατολισμού και αποτελεί μία σημαντική παρατήρηση που πρέπει να ληφθεί υπόψη σε μελλοντικό σχεδιασμό. Ταυτόχρονα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το υψηλό ποσοστό των ερωτώμενων που αξιολόγησαν «Περισσότερη από ότι θα έπρεπε» τη διάρκεια μαθημάτων, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι αυτή την αξιολόγηση έκαναν όλοι οι ερωτώμενοι από το Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού, δηλαδή 62% του συνόλου, και ως εκ τούτου υπάρχει σημαντική στρέβλωση στο στατιστικό αποτέλεσμα.

Η αξιολόγηση των ερωτώμενων ως προς τις γνώσεις και τις δεξιότητες των εκπαιδευτών ανά μάθημα, καθώς και των μεθόδων και τεχνικών ήταν πολύ υψηλή και συνάδει επίσης σε πολύ μεγάλο βαθμό με την γενική αξιολόγηση της αξίας του περιεχομένου και χρησιμότητας του εκπαιδευτικού προγράμματος.

2.7. Άλλες δραστηριότητες στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου, στο ΚΙΣΑ και στο Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού

Το Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου παρείχε κοινωνικές υπηρεσίες και μια σειρά βιωματικών δραστηριοτήτων ενώ η ΚΙΣΑ υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης.

Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου – Κοινωνικές υπηρεσίες (Διάρκεια: Ημερομηνίες από 25/02/2013 έως 30/06/2013)

Τα άτομα που εξυπηρετήθηκαν από τον Κοινωνικό Λειτουργό στο σύνολο ήταν 25. Από τα 25 άτομα που εξυπηρετήθηκαν μόνο τρία (3) άτομα είχαν καθεστώς νόμιμης διαμονής. Η πλειοψηφία των υπολοίπων ατόμων που επισκέφτηκαν τον κοινωνικό λειτουργό είχαν ως κύριο αίτημα την διερεύνηση της άδειας παραμονής τους γιατί αντιμετώπιζαν προβλήματα με τη διαδικασία ανανέωσης καθώς και άλλα κοινωνικά προβλήματα. Μέχρι να διερευνηθούν τέτοιου είδους ζητήματα λάμβαναν υπηρεσίες από

το πρόγραμμα χωρίς να γίνεται άμεση εκπροσώπηση και διαμεσολάβηση, αλλά πληροφόρηση, συμβουλευτική και δικτύωση. Η συλλογή και τεκμηρίωση δεδομένων σε σχέση με το καθεστώς διαμονής για να διαπιστωθεί κατά πόσο ήταν δικαιούχοι για συμμετοχή τους στο πρόγραμμα, αποτέλεσε μια χρονοβόρα διαδικασία. Τα τρία (3) άτομα εξυπηρετήθηκαν με τις ανάλογες κοινωνικές υπηρεσίες.

Κέντρο Πληροφόρησης Νέων του Δήμου Αγίου Δομετίου – Βιωματικές δραστηριότητες

Το Κέντρο διοργάνωσε τις περισσότερες βιωματικές δραστηριότητες, έξι (6) όπου συμμετείχαν συνολικά 85 άτομα. Στο περιθώριο των ομάδων κατάρτισης, των βιωματικών εργαστηρίων τέχνης, γευσιγνωσίας και εκδηλώσεων γινόταν ενημέρωση για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ΥΤΧ, περιλαμβανόμενων και αυτών από το ΚΕΠΛΥΜ. Ο επιστημονικός συνεργάτης συμμετείχε στην προσέγγιση στα βιωματικά εργαστήρια και στη πολυπολιτισμική εκδήλωση, κατανέμοντας συγκεκριμένες ώρες για τη προετοιμασία των συναντήσεων και δραστηριοτήτων.

Υπήρχαν άτομα τα οποία συμμετείχαν σε κάποιες δραστηριότητες των οποίων η άδεια παραμονής έληξε κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος και βρισκόνταν στη διαδικασία ανανέωσης. Οι συμμετέχοντες παρακολούθησαν ανελλιπώς τα μαθήματα προσανατολισμού και τις άλλες δραστηριότητες και δεν υπήρχε διακοπή και διαρροή κατά την υλοποίηση του προγράμματος. Στα βιωματικά εργαστήρια και στην πολυπολιτισμική εκδήλωση (δηλ. γευσιγνωσία, ζωγραφική κλπ), μεγαλύτερος αριθμός ΥΤΧ και άλλων μεταναστών από Ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και Κυπρίων και άλλων προσκεκλημένων από διάφορους σχετικούς με το πρόγραμμα φορείς.

Οι δραστηριότητες που έλαβαν μέρος ήταν οι εξής:

Τίτλος προγράμματος	Αριθμός εξυπηρετούμενων	Σχόλια
----------------------------	--------------------------------	---------------

Αθλητικές Δραστηριότητες – Γυμναστική	12	<p>Η ομάδα λειτούργησε κανονικά με τα ίδια μέλη, χωρίς δυσκολίες σχετικά με την προσέλευση και το χώρο διεξαγωγής του, που ήταν η κλειστή Αίθουσα Αθλητικών Δραστηριοτήτων του Γυμνασίου Αγίου Δομετίου.</p> <p>Volley ball τεχνικές και πρακτική.</p> <p>Διάρκεια: Ημερομηνίες από 17/02/2013 έως 29/06/2013</p>
Μακιγιάζ προσώπου για παιδιά και ενήλικες	20	<p>Η δραστηριότητα χρησιμοποιήθηκε στη διαδικασία προσέγγισης για προβολή και διάχυση του προγράμματος. Ο σκοπός αυτής της δραστηριότητας ήταν να δημιουργήσει ένα περιβάλλον ασφάλειας και δημιουργικής ενασχόλησης /ψυχαγωγίας για να προσελκύσει πιθανούς συμμετέχοντες. Χρησιμοποιήθηκε επίσης για τα βιωματικά εργαστήρια γευσιγνωσίας και το καλλιτεχνικό πρόγραμμα της πολυπολιτισμικής εκδήλωσης.</p> <p>10 δράσεις από 3 μέχρι 5 ώρες, ανάλογα με τις ανάγκες του προγράμματος</p> <p>Διάρκεια: Ημερομηνίες από 17/02/2013 έως 26/05/2013</p>
Εργαστήρια Ζωγραφικής	20	<p>Σκοπός της δραστηριότητας: Ως άνω.</p> <p>6 Σεμινάρια από 2 έως 4 ώρες ανάλογα με τις ανάγκες του προγράμματος</p> <p>Διάρκεια: Ημερομηνίες από 17/02/2013 έως 26/05/2013</p>
Χειροτεχνεία	5	<p>Σκοπός της δραστηριότητας: Ως άνω.</p> <p>5 εργαστήρια από 2 ώρες</p> <p>Διάρκεια: Ημερομηνίες από 17/02/13 έως 26/05/13</p>
Βιωματικά Εργαστήρια Γευσιγνωσίας	23	<p>Συνολικός αριθμός και για τα τέσσερα εργαστήρια που συμμετείχαν στη μαγειρική. Στο πλαίσιο των βιωματικών εργασιών συμμετείχαν και άλλα άτομα από το περιβάλλον των ΥΤΧ και τοπικοί παράγοντες, συνεργάτες και δημότες.</p> <p>Διάρκεια: Ημερομηνίες 31/03/2013, 21/04/2013, 12/05/2013, 26/05/2013</p>

		Διάρκεια: 5 έως 6 ώρες το κάθε βιωματικό εργαστήριο
Μάθημα Χορού (Πολυδύναμο Αγίου Δομετίου)	5	Η δραστηριότητα χρησιμοποιήθηκε στη διαδικασία προσέγγισης για προβολή και διάχυση του προγράμματος. Ο σκοπός αυτής της δραστηριότητας ήταν να δημιουργήσει ένα περιβάλλον ασφάλειας και ευχαρίστησης για να προσελκύσει πιθανούς συμμετέχοντες. Διάρκεια: Ημερομηνίες από 31/03/2013 έως 25/06/2013

ΚΙΣΑ - Υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης

Η ΚΙΣΑ παρείχε προγράμματα ψυχοκοινωνικής στήριξης όπου συμμετείχαν συνολικά 25 ΥΤΧ:

Ψυχοκοινωνική στήριξη ΥΤΧ - Η διάρκεια του προγράμματος ήταν από 1/2 – 30/6/2013. Συμμετείχαν συνολικά 25 ΥΤΧ. Οι συναντήσεις με ΥΤΧ πραγματοποιούνταν στη διάρκεια των εργάσιμων ημερών της εβδομάδας αλλά και τα Σαββατοκύριακα. Υπήρξαν πολλές περιπτώσεις εξυπηρετούμενων που τα δικαιολογητικά (άδεια παραμονής ή συναφή) τα είχε η αστυνομία ή οι εργοδότες τους

Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού

Το Κέντρο Πληροφόρησης Νέων Λεμεσού παρείχε δυο (2) προγράμματα ψυχοκοινωνικής στήριξης όπου συμμετείχαν συνολικά 213 ΥΤΧ:

Πρόγραμμα Παρέμβαση στο Δρόμο – Κοινωνική Στήριξη: Κατά την διάρκεια του Προγράμματος Ένταξης ΥΤΧ στην Τοπική Κοινωνία εξυπηρετήθηκαν 63 άτομα που διαμένουν νόμιμα στην Κύπρο και τα περισσότερα εργάζονται ως οικιακοί βοηθοί σε σπίτια. Η βοήθεια που τους προσφέρθηκε ήταν ανάλογη με το πρόβλημα του κάθε ατόμου μετά από εξέταση της περίπτωσης του/της. Οι κοινωνικοί λειτουργοί του προγράμματος μέσα από την κοινωνική έρευνα, ατομική συμβουλευτική και στήριξη ενημέρωσαν και παρέπεμψαν τα άτομα σε διάφορους φορείς, κοινωνικές υπηρεσίες, προγράμματα στήριξης από τοπικές αρχές για να επωφεληθούν από τις υπηρεσίες που προσφέρει το καθένα.

Ενημέρωση, πληροφόρηση και παραπομπή – Τα 150 άτομα που επωφεληθήκαν από το πρόγραμμα στο σύνολο, έτυχαν ενημέρωσης πληροφόρησης αλλά και που είχαν εξατομικευμένο χειρισμό από τους λειτουργούς του προγράμματος.

2.8. Αξιολόγηση του πιλοτικού Κέντρου Πληροφόρησης και Υποστήριξης Μεταναστών (ΚΕΠΛΥΜ)

Το Κέντρο Πληροφόρησης και Υποστήριξης Μεταναστών (ΚΕΠΛΥΜ) λειτούργησε από το Πολυδύναμο Κέντρο του Δήμου Λευκωσίας στην Παλιουριώτισσα . Στόχος του Κέντρου ήταν η παροχή πληροφόρησης και εξυπηρέτησης ειδικά για μετανάστες στο οποίο προσφέρονταν κοινωνικές υπηρεσίες, συμβουλευτική, πληροφόρηση, πληροφορίες για δικτύωση με οργανώσεις μεταναστών και άλλους ΜΚΟ, πληροφορίες για συμμετοχή εθελοντών σε τοπικές δράσεις ένταξης ΥΤΧ και άλλες πληροφορίες. Τα στελέχη του κέντρου υποστηρίχθηκαν από έμπειρους εξωτερικούς Συμβούλους για την τεχνική υποστήριξη στην οργάνωση της λειτουργίας του Κέντρου και την επιστημονική υποστήριξη σχετικά με την νομοθεσία που διέπει την διαμονή και εργασία ΥΤΧ στην Κύπρο.

Το ΚΕΠΛΥΜ λειτούργησε πιλοτικά για τρεις μήνες (Μάρτιος-Ιούνιος 2013) και προσέφερε τις προαναφερόμενες υπηρεσίες σε ενήλικες άνδρες και γυναίκες ΥΤΧ, άνεργους, εργαζόμενους και φοιτητές.

Η λειτουργία του ΚΕΠΛΥΜ αξιολογήθηκε από την υπεύθυνη της δράσης στο Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας. Η αξιολόγηση καλύπτει τις υπηρεσίες παροχής πληροφόρησης και εξυπηρέτησης όπως κοινωνικές υπηρεσίες, συμβουλευτική, πληροφόρηση και πληροφορίες για συμμετοχή εθελοντών σε τοπικές δράσεις ένταξης ΥΤΧ.

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση του προγράμματος και τις δραστηριότητες του προγράμματος, παραθέτουμε την αξιολόγηση της υπεύθυνης σε μορφή πίνακα για να τονιστούν τα προβλήματα, οι δυνατότητες και ιδιαίτερα οι επιπτώσεις τους.

(α) Χρηματοδότηση του Προγράμματος (Αναφέρατε προβλήματα και δυνατότητες σε σχέση με τους πόρους του Προγράμματος π.χ. ανεπάρκεια εσόδων, ασυνέχεια στην χρηματοδότηση, προβλεπόμενες περικοπές επιχορηγήσεων, δυνατότητες χρηματοδοτήσεων από συγκεκριμένες πηγές κ.λπ.) (Πίνακας 37).

Πίνακας 36: Προβλήματα και δυνατότητες χρηματοδότησης του Προγράμματος

Υπηρεσία	Πρόβλημα	Επιπτώσεις
Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας και Δήμος Αγίου Δομετίου	-Μικρή διάρκεια υλοποίησης προγράμματος	- Περιορισμένος χρόνος για την πλήρη λειτουργία των προσφερόμενων υπηρεσιών και την αξιολόγησή τους - Η λήξη της χρηματοδότησης σταματά το Πρόγραμμα που καθιστά δύσκολη τη λειτουργία του, έστω και αν γίνει δυνατή η ανανέωσή του, γιατί οι εξυπηρετούμενοι σταματούν να εξυπηρετούνται, τα αιτήματά τους μπορεί να μην ολοκληρωθούν και δύσκολα επανακινείται η όλη λειτουργία και χρήση της υπηρεσίας.
Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας	- Η εργοδότηση της Συμβούλου του ΚΕΠΛΥΜ με σύμβαση μερικής απασχόλησης	- Εξυπηρετούμενοι που μπορούν να κλείσουν ραντεβού μόνο συγκεκριμένες ώρες και δε συμπίπτουν με τις ώρες που εργάζεται ο/η Σύμβουλος τότε μπορεί να μην εξυπηρετηθούν. Επομένως χάνεται και ο αριθμός των ατόμων που δε θα συμπεριληφθούν στην τελική καταμέτρηση των εξυπηρετούμενων. Το ίδιο ισχύει και για τα άτομα που προσέρχονται στην υπηρεσία χωρίς ραντεβού.
	- Έλλειψη κονδυλίων για την αγορά υπηρεσιών μεταφραστών.	- Σε προγράμματα όπου εξυπηρετούνται αλλοδαποί πρέπει να υπάρχουν τέτοια κονδύλια.
	- Σύνδεση της παροχής χρηματοδότησης με τον αριθμό εξυπηρετούμενων.	- Αυτό περιορίζει την ποιοτική παροχή υπηρεσιών και τη μετατρέπει σε ποσοτική.
	Δυνατότητες	Επιπτώσεις
Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας	- Διοργάνωση εκδηλώσεων συλλογής χρημάτων σχετικά με τις δράσεις του Κέντρου (fundraising events), π.χ. πώληση λαχνών, εκδήλωση ψυχαγωγίας κα).	- Τα έσοδα από αυτές τις δραστηριότητες μπορούν να διατεθούν για τις ανάγκες του ΚΕΠΛΥΜ.

(β) Δραστηριότητες του Προγράμματος (Αναφέρατε προβλήματα και δυνατότητες σε σχέση με τις δραστηριότητες του Προγράμματος, π.χ. ανάγκη αύξησης του όγκου των δραστηριοτήτων για την κάλυψη της ζήτησης από ΥΤΧ, ανάγκη βελτίωσης της ποιότητας των υπηρεσιών, δυνατότητα αξιοποίησης νέων μεθόδων / εργαλείων κ.λπ.) (Πίνακας 38).

Πίνακας 37: Προβλήματα και δυνατότητες στις δραστηριότητες του Προγράμματος

Υπηρεσία	Πρόβλημα	Επιπτώσεις
----------	----------	------------

<p>Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας και Δήμος Αγίου Δομετίου</p>	<p>- Η μικρή διάρκεια υλοποίησης προγράμματος</p>	<p>- Τρεις μήνες δεν είναι αρκετοί για να στηθεί το Πρόγραμμα, να ενημερωθεί ο σχετικός πληθυσμός, να γίνει διάχυση και να εξυπηρετηθεί ο πληθυσμός ποιοτικά. Χρειάζεται περισσότερος χρόνος για να ενημερωθεί το κοινό και ειδικά για να χτιστεί εμπιστοσύνη με τον ενδιαφερόμενο κόσμο και να προσελκύσει εξυπηρετούμενους το Πρόγραμμα.</p>
<p>Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας και Δήμος Αγίου Δομετίου</p>	<p>- Η μη παροχή υπηρεσιών τις Κυριακές</p>	<p>- Ο/η Σύμβουλος πρέπει να εργάζεται και τις Κυριακές επειδή πολλοί αλλοδαποί μόνο εκείνη την ημέρα έχουν ελεύθερη. - Δυσκολία με εργοδότες σε σχέση με την υλοποίηση κατά τη διάρκεια της εβδομάδας και όχι μόνο την Κυριακή.</p>
<p>Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας</p>	<p>- Έλλειψη εμπιστοσύνης από τους μετανάστες ΥΤΧ</p> <p>- Μη ή ελλιπή προσκόμιση των κατάλληλων δικαιολογητικών από τους μετανάστες</p> <p>- Δυσκολία προσέλευσης ΥΤΧ</p>	<p>- Υπάρχει έλλειψη εμπιστοσύνης από τους αλλοδαπούς προς τις προθέσεις του Προγράμματος. Φοβούνται ότι αν λάβουν υπηρεσίες θα τύχουν παρενόχλησης στο μέλλον από τις Αρχές, λόγω παλαιότερων αρνητικών εμπειριών που έχουν από συνεργασία τους με Κυβερνητικές Αρχές. - Γενικά οι αλλοδαποί δεν πιστεύουν ότι θα λάβουν ποιοτική και πραγματική βοήθεια από προγράμματα που έχουν σχέση με την Κυβέρνηση. - Δεν παρέχουν την άδεια παραμονής τους (pink slip). Είτε ξεχνούν να το φέρουν, είτε δε μπορούν να έλθουν άλλη φορά για να το φέρουν, είτε δε θέλουν να το παρουσιάσουν. Επομένως χάνεται έτσι αριθμός ατόμων που δε θα συμπεριληφθούν στην τελική καταμέτρηση των εξυπηρετούμενων. - Δε δίνουν όλες τις πληροφορίες (π.χ. διεύθυνση, τηλέφωνο κλπ), είτε γιατί δεν τις γνωρίζουν, είτε γιατί δε θέλουν να τις δώσουν. - Πολλοί εξυπηρετούμενοι μπορεί να ορίζουν συναντήσεις αλλά δεν εμφανίζονται, είτε λόγω του ότι η ζωή τους είναι χαοτική, είτε λόγω δυσκολίας μετακίνησης (π.χ. δεν έχουν μεταφορικό μέσο), είτε λόγω του ότι εργάζονται και δεν έχουν</p>

		ελεύθερο χρόνο.
	Δυνατότητες	Επιπτώσεις
Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας	<ul style="list-style-type: none"> - Μείωση των περιορισμών του υφιστάμενου σχεδιασμού και ομάδων στόχων του Προγράμματος 	<ul style="list-style-type: none"> - Για να είναι αποτελεσματικό το Πρόγραμμα και να είναι ελκυστικό στον πληθυσμό που προτίθεται να εξυπηρετήσει, πρέπει να δίνει ένα πακέτο υπηρεσιών που να μη μπορεί να το παρέχει άλλο παρόμοιο Πρόγραμμα ή άλλη Υπηρεσία. - Οι εξυπηρετούμενοι δεν χρειάζονται μόνο πληροφορίες – που μπορούν να τις βρουν είτε από έρευνα στο διαδίκτυο είτε από άλλους αλλοδαπούς που βρίσκονται περισσότερο καιρό στην Κύπρο – αλλά κυρίως πρακτική και πραγματική βοήθεια (π.χ.) βοήθεια να βρουν εργασία, Νομική αρωγή κλπ). - Οι αλλοδαποί που έχουν πολιτογραφηθεί Κύπριοι μπορεί να χρειάζονται τις υπηρεσίες του ΚΕΠΛΥΜ. Δεν παύουν να είναι μετανάστες κι αυτοί. Όπως επίσης και τα άτομα που έχουν συνάψει γάμο με Κύπριους πολίτες. - Ο μέσος Κύπριος και το κοινό γενικότερα πρέπει να δέχεται ενημέρωση για την κατάσταση των μεταναστών στην Κύπρο και για τις σχετικές Νομοθεσίες. Αυτό πρέπει να ενταχθεί στους στόχους και τις αρμοδιότητες του ΚΕΠΛΥΜ.
	<ul style="list-style-type: none"> - Αξιοποίηση του γεγονότος ότι η Σύμβουλος έκτισε γερές σχέσεις με Φορείς/Οργανισμούς/Υπηρεσίες και έθεσε γερά θεμέλια για τη συνεργασία με άλλους Φορείς/Οργανισμούς/Υπηρεσίες. - Πολλοί εξυπηρετούμενοι έκαναν παραπομπές στο ΚΕΠΛΥΜ, επομένως αποδεικνύεται ότι οι Υπηρεσίες είναι ποιοτικές. - Σε μικρό χρονικό διάστημα βρέθηκε αρκετός πληθυσμός που αποτάθηκε για να λάβει υπηρεσίες. - Η αξιοποίηση του γεγονότος ότι το προσωπικό είναι πολύ δεμένο, επαγγελματίες, υπάρχει αλληλοϋποστήριξη και ενδιαφέρονται για την υλοποίηση των δικαιωμάτων των μεταναστών 	<ul style="list-style-type: none"> - Συνέχιση λειτουργίας του ΚΕΠΛΥΜ

(γ) Στρεβλώσεις του Προγράμματος (Υπήρξε κάτι που σας δυσαρέστησε ή σας απογοήτευσε κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Προγράμματος; Εάν ναι, παρακαλούμε αναφέρετε) (Πίνακας 39).

Πίνακας 38: Στρεβλώσεις του Προγράμματος

Υπηρεσία	Πρόβλημα	Επιπτώσεις
Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας	- Αργοπορία λήψης χρηματοδότησης	- Δεν ήταν δυνατό να λειτουργήσει το ΚΕΠΛΥΜ 6 μήνες αντί 3 όπως λειτούργησε

Οι σημαντικότερες παρατηρήσεις της αξιολόγησης:

Χρηματοδότηση του Προγράμματος: Μικρή διάρκεια υλοποίησης προγράμματος, πολυπληθής συλλογή παραστατικών και καθορισμός κριτηρίων για τη διαδικασία συλλογής για κάθε περίπτωση, επικάλυψη παραστατικών, έλλειψη κονδυλίων για την αγορά υπηρεσιών μεταφραστών, **αλλά και δυνατότητα** διοργάνωσης εκδηλώσεων συλλογής χρημάτων σχετικά με τις δράσεις του Κέντρου (fundraising events) και δυνατότητα επέκτασης του προγράμματος για μεγαλύτερη διάρκεια.

Δραστηριότητες του Προγράμματος: Η γραφειακή εργασία είναι αρκετή σε σχέση με το χρονικό διάστημα υλοποίησης και δεν είναι ισορροπημένη, η μη παροχή υπηρεσιών τις Κυριακές, η έλλειψη εμπιστοσύνης από τους ΥΤΧ, μη ή ελλιπή προσκόμιση των κατάλληλων δικαιολογητικών από τους μετανάστες, δυσκολία προσέλευσης ΥΤΧ λόγω του ωραρίου απασχόλησής τους, **αλλά και δυνατότητα** συνέχισης του ΚΕΠΛΥΜ λόγω της θετικής ανταπόκρισης του προσωπικού του Πολυδύναμου Δημοτικού Κέντρου Λευκωσίας και των εξυπηρετούμενων.

Δίκτυο Μεταναστευτικών Οργανώσεων και ΜΚΟ (Cooperation Network of Local Authorities with Immigrant Organisations (Third Country Nationals) and Non-Governmental Organisations).

Η ιδρυτική συνάντηση του Δικτύου Μεταναστευτικών Οργανώσεων και ΜΚΟ, που αποτελεί μέρος των δράσεων του ΚΕΠΛΥΜ, έγινε την 21^η Απριλίου 2013 με την επωνυμία «*Η Τοπική Αυτοδιοίκηση συναντά τις μεταναστευτικές κοινότητες*» στο Δήμο Λευκωσίας, όπου παρευρέθηκαν ο Δήμαρχος Λευκωσίας, κ. Γιωρκάτζης, η κ. Μαρία Μαύρου, Επικεφαλής του Γραφείου Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, που διετέλεσε, και συνεχίζει να διατελεί τον ρόλο της συντονίστριας του φόρουμ, καθώς και εκπρόσωποι Κυπριακών και μεταναστευτικών (ΥΤΧ) ΜΚΟ. (δείτε πρακτικά συναντήσεων).

Το Δίκτυο Μεταναστευτικών Οργανώσεων και ΜΚΟ αποσκοπεί στην επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

1. Οργάνωση ενός φόρουμ δημοσίου διαλόγου, ανταλλαγής ιδεών και πληροφοριών.
2. Κατανόηση των θεμάτων των ερωτώμενων, ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών και εκμετάλλευση των ευκαιριών που θα προκύψουν από το Δίκτυο για αντιμετώπιση αυτών των θεμάτων.
3. Όσο γίνεται περισσότερη αξιοποίηση των προγραμμάτων και υπηρεσιών που παρέχει η Ενέργεια «Προγράμματα Ένταξης Υπηκόων Τρίτων Χωρών από Τοπικές Αρχές», καθώς και αξιοποίησης άλλων διαθέσιμων πόρων και τοπικών δομών κοινωνικής προστασίας.
4. Διατήρηση τακτικής επικοινωνίας ανάμεσα στους ερωτώμενοι στο Δίκτυο, συζήτηση τρεχόντων θεμάτων, αντίληψη εκ μέρους του Δικτύου των θεμάτων που προβληματίζουν ώστε να επιτραπεί στην τοπική αυτοδιοίκηση να θέσει και να παρακολουθήσει τις εισηγήσεις και ιδέες των Μεταναστευτικών Οργανώσεων και ΜΚΟ με την Κεντρική Κυβέρνηση.

Οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι μεταναστευτικές κοινότητες των ΥΤΧ, όπως διατυπώθηκαν και στη πρώτη συνάντηση του Δικτύου και τη δεύτερη, στις 16 Ιουνίου 2013, είναι:

- ⇒ Η εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας για τους ΥΤΧ από όλους τους κρατικούς φορείς σε επίπεδο το Κεντρικής Κυβέρνησης όσο και τοπικής αυτοδιοίκησης.
- ⇒ Περιστατικά επιθετικότητας, ξενοφοβίας και ρατσισμού.

- ⇒ Παραβίαση των νόμων και καταπάτηση των δικαιωμάτων στον τόπο εργασίας
- ⇒ Γραφειοκρατικά εμπόδια που δημιουργούν περιορισμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες και δικαιώματα
- ⇒ Οι ελλείψεις στην αρχή ίσης μεταχείρισης εμποδίζουν την πλήρη και ίση συμμετοχή στην ζωή της χώρας.
- ⇒ Πρακτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες με την επικοινωνία τους με τις αρχές λόγω της ανικανότητας να λάβουν άδεια από την εργασία τους.

Οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι τοπικές αρχές είναι:

- ⇒ Η τοπική αυτοδιοίκηση στην Κύπρο δεν έχει την ευθύνη για την υλοποίηση των πολιτικών ένταξης, αλλά προγράμματα που υλοποιούνται μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ένταξης, αποτελούν σημαντικά βήματα να αποδείξουν οι τοπικές αρχές την ικανότητα τους να αναλάβουν την ευθύνη μιας ευρύτερης μεταρρύθμισης στο χώρο υπηρεσιών προς τους ΥΤΧ.
- ⇒ Η παρούσα οικονομική κρίση περιορίζει τις χρηματοδοτικές δυνατότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Στη 2^η συνάντηση του Δικτύου παρουσιάστηκαν οι προτεραιότητες και η ατζέντα για το 2013-2014, καθώς επίσης δημιουργήθηκαν δυο Ομάδες Εργασίας. Η μια Ομάδα Εργασίας θα αναλάβει τον τομέα Ανάπτυξης του Δικτύου και η άλλη τη Στρατηγική.

Ως προτεραιότητες και ατζέντα για το 2013-2014 τέθηκαν:

- ⇒ Η Ανάπτυξη στρατηγικής για αντιμετώπιση θεμάτων κοινωνικής ενσωμάτωσης σε μεταναστευτικές κοινότητες.
- ⇒ Συνεργασία σε κοινά προγράμματα, περιλαμβανόμενου του παρόντος προγράμματος (ΚΕΠΛΥΜ) προς όφελος της μεταναστευτικής κοινότητας.
- ⇒ Ενδυνάμωση των οργανισμών για δικτύωση, συμμετοχή των πολιτών και προβολή από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας (ΜΜΕ), περιλαμβανόμενων των τοπικών μεταναστευτικών και διεθνών ΜΜΕ.

⇒ Ανάπτυξη στρατηγικής επικοινωνίας αξιοποιώντας το διαδικτυακό τόπο του έργου και/ή με σύνδεση σε παρόμοιους διαδικτυακούς τόπους, ώστε να γίνουν πιο εύκολα προσβάσιμες οι δραστηριότητες και οι πόροι του Δικτύου στους ενδιαφερόμενους του προγράμματος και στο γενικό κοινό.

Συμπέρασμα: Η δημιουργία του Δικτύου Μεταναστευτικών Οργανώσεων και ΜΚΟ μπορεί να θεωρηθεί ως ιδιαίτερα επιτυχημένη αφού όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς συμφώνησαν ότι το Δίκτυο: (α) παρέχει ένα αναγκαίο φόρουμ δημόσιας συζήτησης και ενημέρωσης μεταξύ μεταναστευτικών οργανώσεων ΥΤΧ, ΜΚΟ και τοπικών αρχών· (β) υφίσταται η ανάγκη δημιουργίας ενός τέτοιου συλλογικού άτυπου οργάνου για την προώθηση θεμάτων και πρακτικών λύσεων ένταξης των μεταναστών ΥΤΧ σε τοπικό επίπεδο· και (γ) σε διάστημα δύο συναντήσεων οι εμπλεκόμενοι φορείς συμφώνησαν σε προτεραιότητες και ατζέντα για το 2013-2014 και την δημιουργία δυο Ομάδων Εργασίας.

4. Οι καινοτομικές διαστάσεις της Δράσης

Α. Το μεθοδολογικό υπόβαθρο της καινοτομίας

Οι καινοτομικές διαστάσεις των δράσεων ένταξης διακρίνονται συνήθως σε δύο δέσμες:

α) Σχεδιασμός και εφαρμογή μιας μεθόδου που αναπτύσσεται για την αντιμετώπιση ενός συγκεκριμένου προβλήματος ή την κάλυψη μιας αντίστοιχης ανάγκης ομάδων στόχου του κοινωνικού αποκλεισμού

β) Ανάπτυξη εργαλείων που επιτρέπει στους χρήστες να υλοποιήσουν την καινοτόμο μέθοδο (π.χ. τεχνικές προσέγγισης, εγχειρίδια, οδηγούς διαδικασιών, μεθοδολογίες ενδυνάμωσης κλπ).

Για τη διερεύνηση της ανάπτυξης διαστάσεων καινοτομίας στο πλαίσιο του συγκεκριμένου έργου, επιλέχθηκαν σύνθετοι δείκτες αξιολόγησης που εφαρμόζονται στους ακόλουθους άξονες:

- ⇒ στόχοι της Δράσης
- ⇒ διάρθρωση της εταιρικής σχέσης
- ⇒ μεθοδολογικές προσεγγίσεις
- ⇒ περιεχόμενο και εσωτερική συνοχή των παρεμβάσεων

⇒ συμμετοχή / ενεργοποίηση των επωφελουμένων.

Οι δείκτες αυτοί αποτελούν ιδιαίτερο αντικείμενο επεξεργασίας με βάση τα στοιχεία που προέρχονται από τους Οδηγούς Συνέντευξης και από τις επισκέψεις που πραγματοποιήθηκαν στους φορείς υλοποίησης. Το πρωτογενές υλικό που συγκεντρώθηκε, εξετάστηκε διεξοδικά ώστε να προσαρμοσθεί ακριβώς στις ανάγκες της εξωτερικής αξιολόγησης της Δράσης.

B. Οι παραστάσεις των φορέων της εταιρικής σχέσης

Σύμφωνα με τις απόψεις των εκπροσώπων των φορέων της εταιρικής σχέσης, οι διαστάσεις καινοτομίας του έργου εντοπίζονται στις ακόλουθες ενότητες:

Καινοτομία σε σχέση με:	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Αιτιολογία
Την προώθηση των συμμετοχικών διαδικασιών για την ένταξη ΥΤΧ	X		ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΦΟΡΟΥΜ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΚΟ
τη μεθοδολογία υλοποίησης των δράσεων	X		ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ
τα προϊόντα / εργαλεία του Προγράμματος	X		ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΚΑΙ ΤΗΝ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΚΟ
Εξειδικευμένες υπηρεσίες για μετανάστες	X		ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΕΠΛΥΜ
τους μηχανισμούς διάδοσης και κοινωνικής δικτύωσης	X		ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΦΟΡΟΥΜ ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΚΟ

Γ. Παράγοντες εξασφάλισης των καινοτομικών διαστάσεων

Η ανάλυση των δεδομένων που προκύπτουν από τα ερωτηματολόγια, τις εκθέσεις προόδου των δράσεων και από τα πρακτικά συναντήσεων αποδεικνύουν ότι η επίτευξη ανάπτυξης καινοτομικών διαστάσεων στο πλαίσιο της συγκεκριμένης Δράσης εξαρτήθηκε από τους ακόλουθους παράγοντες:

- ⇒ την ουσιαστική εμπλοκή όλων των εταίρων στο επίπεδο της λήψης αποφάσεων για τις προτεραιότητες και τους μηχανισμούς δράσης
- ⇒ το επίπεδο ευαισθητοποίησης των εταίρων σε θέματα ίσων ευκαιριών
- ⇒ τη συνάφεια των δράσεων με τις ανάγκες των επωφελουμένων ΥΤΧ.

Δ. Η αξιολόγηση της καινοτομίας

Η μεθοδολογία της αξιολόγησης επιβεβαιώνει τον συνδυασμό καινοτόμων κοινωνικών παρεμβάσεων και επιστημονικής τεκμηρίωσης που οδήγησαν με επιτυχία στην αποτελεσματικότητα των υλοποιημένων παρεμβάσεων της Δράσης.

Η δημιουργία του **Δικτύου Μεταναστευτικών Οργανώσεων και ΜΚΟ** αποτελεί την πιο καινοτόμο δράση τόσο ως προς το σχεδιασμό και εφαρμογή μεθόδου, όσο και ως εργαλείο, γιατί έχει δημιουργήσει ένα χώρο δημόσιας συζήτησης, προγραμματισμού, συμμετοχικότητας και δράσης που έχει τη δυνατότητα ευαισθητοποίησης και σταδιακής πρακτικής αντιμετώπισης της πρόσβασης και αντιμετώπισης κοινωνικών προβλημάτων των ΥΤΧ σε επίπεδο τοπικών αρχών. Αποτελεί επίσης εξαιρετικό παράδειγμα **καλής πρακτικής**, και ως εκ τούτου πρότυπο υλοποίησης από άλλες μεταναστευτικές οργανώσεις, ΜΚΟ και τοπικές αρχές Παγκύπρια. Επίσης αποτελεί και τη δράση με τη μεγαλύτερη πιθανότητα βιωσιμότητας.

Επίσης η εφαρμογή της **υπηρεσίας κοινωνικής φροντίδας παιδιών και γονέων** παρουσιάζει καινοτομία ως προς τον σχεδιασμό διότι παρέχει ταυτόχρονη παρουσία των παιδιών που τελούν υπό φύλαξη, δημιουργική απασχόληση και βοήθεια σχολικές εργασίες και των γονέων που μπορούν απρόσκοπτα να παρακολουθήσουν μαθήματα κατάρτισης και προσανατολισμού με τα οποία μπορούν να ενισχύσουν την αυτοεκτίμηση να ανοίγουν διαύλους επικοινωνίας και κοινωνικοποίησης.

5. Η Διαχείριση της Δράσης

Το μοντέλο παρακολούθησης των παρεμβάσεων από τον Συντονιστή Εταίρο (Δήμος Λευκωσίας) συνέβαλε στην εκπλήρωση των στόχων της Δράσης, καθώς εξασφάλισε την ορθολογική διαχείριση των ενεργειών στο πλαίσιο του γενικότερου πλαισίου που προβλέπεται στο σύστημα διαχείρισης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ένταξης Υψηκών Τρίτων Χωρών. Από μεθοδολογική άποψη, η εφαρμογή του μοντέλου στο επίπεδο των υπευθύνων δράσης υλοποίησης περιλάμβανε τις ακόλουθες φάσεις:

- ⇒ Συναντήσεις υπευθύνων δράσης με επιμορφωτικό και αξιολογικό χαρακτήρα
- ⇒ Συμμετοχή των κοινωνικών λειτουργών που παρείχαν δράσεις ένταξης σε σεμινάρια καλών πρακτικών
- ⇒ Τακτικές ομαδικές συναντήσεις των υπευθύνων δράσης ένταξης ανάλογα με το είδος των ενεργειών στις οποίες εμπλέκονται.

Όσον αφορά την οριζόντια παρακολούθηση της Δράσης, το μοντέλο διαχείρισης προωθήθηκε μέσω της λειτουργίας της Συντονιστικής Επιτροπής του Προγράμματος.

Από την ανάλυση της εφαρμογής του μοντέλου προκύπτει ότι η ανάπτυξη του επέδρασε θετικά στην αποτελεσματική υλοποίηση του Έργου, καθώς συνέβαλε:

- ⇒ στην ορθολογική παροχή υπηρεσιών προς ΥΤΧ
- ⇒ στην τήρηση των υποχρεώσεων όλων των εμπλεκομένων στη διαδικασία υλοποίησης της Δράσης
- ⇒ στην επίλυση των διάφορων προβλημάτων των επωφελουμένων, ώστε να συμμετέχουν απρόσκοπτα στα προγράμματα της Δράσης
- ⇒ στο συντονισμό των παρεμβάσεων και την εξασφάλιση της αλληλουχίας των ενεργειών
- ⇒ στην κάλυψη άλλων αναγκών που παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια υλοποίησης της Δράσης.

6. Η λειτουργία της Εταιρικής Σύμπραξης

Η διάρθρωση της εταιρικής σχέσης σχεδιάστηκε με τέτοιο τρόπο, ώστε να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ όλων των φορέων υλοποίησης σε όλα τα στάδια

της Δράσης. Οι φορείς συνεργάστηκαν τόσο κατά την υποβολή της πρότασης όσο και κατά τη διάρκεια υλοποίησης της Δράσης.

α) Όσον αφορά το σχεδιασμό του ολοκληρωμένου Προγράμματος και την υποβολή της αίτησης, ο κάθε φορέας χωριστά κατέγραψε τις δεξιότητες και ανάγκες της ομάδας στόχου που θα επικέντρωνε τις δράσεις του. Στη συνέχεια έγινε αλληλοτροφοδότηση των βάσεων δεδομένων και σύμφωνα με τα αποτελέσματα που προέκυψαν έγινε ο σχεδιασμός του Προγράμματος και υποβλήθηκε η πρόταση.

β) Όσον αφορά τις παρεμβάσεις υλοποίησης του Προγράμματος, οι φορείς δεν περιορίστηκαν στην εφαρμογή των ενεργειών που είχαν αναλάβει, αλλά συνεργάστηκαν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο με στόχο τόσο την καταγραφή και παρακολούθηση των αναγκών της ομάδας στόχου, όσο και την κατοχύρωση συνέργειας μεταξύ των τεχνικών ενδυνάμωσης και υποστήριξης των εξυπηρετούμενων. Ο Δήμος του Αγίου Δομετίου παρατήρησε ότι η εποικοδομητική συνεργασία με τους Εταίρους αλλά ιδιαίτερα με τον επικεφαλής της κοινοπραξίας, το Δήμο Λευκωσίας (Προϊστάμενη και προσωπικό του Γραφείου Ευρωπαϊκών Υποθέσεων), που είχαν τη γενική ευθύνη της Δράσης Β1, συνέβαλαν στην εύρυθμη λειτουργία και ολοκλήρωση του προγράμματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Η ανάπτυξη των κριτηρίων εξωτερικής αξιολόγησης και η εφαρμογή τους μέσω των ειδικών εργαλείων που σχεδιάστηκαν οδηγεί στα ακόλουθα συμπεράσματα:

- (1) Η Δράση «Προγράμματα Ένταξης Μεταναστών από Τοπικές Αρχές» υλοποιήθηκε σύμφωνα με τους όρους της προκήρυξης και τις ρυθμίσεις του Συστήματος Διαχείρισης (Οδηγός Εφαρμογής) του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ένταξης Υπηκόων Τρίτων Χωρών
- (2) Οι δείκτες εκρών του Έργου για κάθε δραστηριότητα επιτεύχθηκαν και ήταν ήταν πολλαπλάσιοι της βάσης (20) που αναφέρονται στο Δελτίο Υποβολής Πρότασης και **συνολικά επωφελήθηκαν 725 ΥΤΧ από τη Δράση**. Το αποτέλεσμα αυτό αποτελεί εξαιρετική επιτυχία του Έργου.

- (3) Όλοι οι Δείκτες Αποτελέσματος με βάση το Δελτίο Υποβολής Πρότασης επιτεύχθηκαν και μάλιστα σε σημαντικό βαθμό πάνω από τη βάση.
- (4) Το περιεχόμενο και η διάρθρωση των προγραμμάτων της Δράσης ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της εγκριτικής του απόφασης.
- (5) Όλοι οι φορείς της Εταιρικής Σύμπραξης συνεργάστηκαν απρόσκοπτα τόσο κατά τη διάρκεια προετοιμασίας υποβολής της πρότασης όσο κυρίως κατά την εξέλιξη των προγραμμάτων της Δράσης .
- (6) Οι δράσεις που επιλέχθηκαν αντιστοιχούν σε παραδοσιακά εργαλεία ατομικής και ομαδικής υποστήριξης και καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού των ΥΤΧ.
- (7) Προώθηση του προγράμματος από όλους τους συμμετέχοντες φορείς μέσω των διαδικτυακών τόπων τους, ενημερωτικών φυλλαδίων, χρήσης των ΜΜΕ, των δικτύων συνεργασίας που λειτουργούν στις περιοχές των φορέων και με άλλους φορείς, υπηρεσίες και οργανώσεις των περιοχών και ευρύτερα.
- (8) Οι καινοτομικές διαστάσεις της Δράσης εντοπίζονται τόσο στο επίπεδο της συλλογικής δράσης και επικοινωνίας των αναγκών ενσωμάτωσης των ΥΤΧ μέσω της ίδρυσης και λειτουργίας του Δικτύου Μεταναστευτικών Οργανώσεων και ΜΚΟ, όσο και σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο μέσω των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας και γονέων.
- (9) Η μη προσκόμιση ή η καθυστερημένη προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών εκ μέρους μεταναστών ΥΤΧ σε ορισμένες υπηρεσίες της Δράσης, καθώς και η έλλειψη εμπιστοσύνης τους μερικές φορές προς αυτές τις υπηρεσίες, είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση της συμμετοχής τους και τη μείωση επίτευξης των ποσοτικών στόχων του Προγράμματος.
- (10) Οι φορείς της Εταιρικής Σύμπραξης υιοθέτησαν ένα σχετικά απλό σύστημα παρακολούθησης και εσωτερικής αξιολόγησης των παρεμβάσεων, που συνέβαλε στην ορθολογική υλοποίηση της Δράσης. Το σύστημα αυτό περιλάμβανε, μάλιστα, την εκπόνηση ενδιάμεσης και τελικής Έκθεσης, το περιεχόμενο των οποίων χρησιμοποιήθηκε και για την εξωτερική αξιολόγηση.
- (11) Η επίδραση του Προγράμματος στους άμεσα επωφελούμενους ΥΤΧ κρίνεται ιδιαίτερα θετική, καθώς εφαρμόστηκαν τεχνικές ατομικής, ομαδικής και συλλογικής

2. Εισηγήσεις επιχειρησιακής φύσης

Με βάση τα παραπάνω συμπεράσματα, οι **τελικές προτάσεις** που προσανατολίζονται στην ενίσχυση των διαδικασιών υλοποίησης αντίστοιχων προγραμμάτων από τους φορείς της Εταιρικής Σύμπραξης, επικεντρώνονται στα ακόλουθα πεδία:

- ⇒ επέκταση σε άλλους Δήμους της Κυπριακής Δημοκρατίας της τεχνογνωσίας που συσσωρεύτηκε από την υλοποίηση της Δράσης
- ⇒ υιοθέτηση συστήματος τυπικής επικοινωνίας μεταξύ των φορέων της εταιρικής σχέσης υλοποίησης δράσεων ένταξης ΥΤΧ (τυποποίηση μεθόδων επικοινωνίας σε τακτά χρονικά διαστήματα)
- ⇒ διάχυση και τυποποίηση των καινοτομικών διαστάσεων της Δράσης ώστε να μπορέσουν να αποτελέσουν αντικείμενο ευρύτερης μεταφοράς σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο
- ⇒ αποτελεσματικότερες διαδικασίες διάθεσης των πόρων από το Ταμείο Αλληλεγγύης με έμφαση τη συνεχή επικοινωνία και διαβούλευση με τους φορείς υλοποίησης, ώστε να αποφεύγονται καθυστερήσεις που μειώνουν την αποτελεσματικότητα των υλοποιούμενων δράσεων.

2. Εισηγήσεις στρατηγικής φύσης

Η έρευνες και μελέτες που διενεργήθηκαν κατά την υλοποίηση της Δράσης «Προγράμματα από Τοπικές Αρχές» της περιόδου Φεβ-Ιούνιος 2012 και Φεβ-Ιούνιος 2013 όπως και η εμπειρία που αποκτήθηκε, καταδεικνύουν την αναγκαιότητα να καταστρώσουμε ένα μακροχρόνιο σχέδιο εξειδικευμένων παρεμβάσεων που θα αποτελεί μέρος της στρατηγικής για την κοινωνική ένταξη των μεταναστών στην τοπική κοινωνία.

Προτεραιότητα σύμφωνα με τα αποτελέσματα του ερευνητικού / μελετητικού έργου που έχει διενεργηθεί και της αποκτηθείσας εμπειρίας έχουν τα εξής πεδία παρέμβασης:

A. Συνέχιση και περαιτέρω διεύρυνση των προγραμμάτων κορμού που υλοποιήθηκαν κατά την τελευταία διετία:

- φύλαξη και επιμέλεια παιδιών μεταναστών
- κοινωνικές υπηρεσίες (συμβουλευτική, κοινωνικός λειτουργός στο δρόμο)
- ενημέρωση και υποστήριξη μεταναστών σε θέματα εργασίας, στέγασης, πρόσβαση σε υπηρεσίες, δικαιώματα
- επιμορφωτικά προγράμματα ελληνικής και αγγλικής γλώσσας χρήσης Η/Υ και των πολυμέσων
- ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων στην φροντίδα ηλικιωμένων
- ψυχοκοινωνική στήριξη σε άτομα που φροντίζουν ηλικιωμένους
- πολιτιστικές δραστηριότητες με την ενεργό συμμετοχή των μεταναστών
- βιωματικά σεμινάρια για την εξοικείωση με τους θεσμούς και την ιστορία της Κύπρου και της ΕΕ

Β. Δημιουργία εστιών κοινωνικής οικονομίας και τοπικής ανάπτυξης για την εξυπηρέτηση των αναγκών των μεταναστών π.χ. φύλαξη βρεφών, κοινωνικές υπηρεσίες, υποστηρικτικές υπηρεσίες, εκμάθηση/διατήρηση μητρικής γλώσσας και παραδόσεων, κάλυψη ιδιαίτερων πολιτισμικών αναγκών.

Η παρέμβαση στοχεύει στην βελτίωση της απασχολισιμότητας όλων των πολιτών, μέσω της διευκόλυνσης πρόσβασης και της επανόδου στην αγορά εργασίας, την ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος και την ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας. Προκρίνονται σημαντικά στοιχεία καινοτομίας και ευελιξίας καθώς οι προτεινόμενες παρεμβάσεις λειτουργούν συμπληρωματικά ή και αυτόνομα από άλλες δραστηριότητες παρόχων υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο. Θα χρηματοδοτηθεί η παροχή υπηρεσιών από πιστοποιημένους επαγγελματίες (Κύπριοι πολίτες, πολίτες κρατών μελών της ΕΕ και ΥΤΧ) σε ένα πλέγμα δραστηριοτήτων υποστήριξης ΥΤΧ οι οποίοι είναι οι επωφελούμενοι της Δράσης. Πιστοποιημένοι επαγγελματίες όπως βρεφοκόμοι, δάσκαλοι, εκπαιδευτές, οικογενειακοί σύμβουλοι, καλλιτέχνες και άλλες ειδικότητες μπορούν να συμβληθούν με τοπικές δομές κοινωνικής προστασίας, ΜΚΟ ή και ιδιωτικές εταιρίες για την παροχή αυτών των υπηρεσιών. Ενδεικτικές δράσεις:

- Εκπόνηση Μελέτης Σκοπιμότητας για την προώθηση δράσεων κοινωνικής οικονομίας στην εξυπηρέτηση αναγκών ένταξης μεταναστών
- Καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στην Κύπρο

- Οργάνωσης και λειτουργία των δομών κοινωνικής οικονομίας (θεσμικό πλαίσιο, διοίκηση και οργάνωση, μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης, πηγές χρηματοδότησης)
- Κατάρτιση στελεχών
- Λειτουργία σχημάτων κοινωνικής οικονομίας για την υποστήριξη μεταναστών
- Δημοσιότητα των σχημάτων κοινωνικής οικονομίας
- Εξωτερική αξιολόγηση της Δράσης.

Γ. Ενίσχυση της ικανότητας των συντελεστών του Δικτύου Συνεργασίας Μεταναστευτικών Οργανώσεων και ΜΚΟ για αποτελεσματική λειτουργία, συστηματική δικτύωση άλλους φορείς της (δημόσιους, ιδιωτικούς και εθελοντικούς) που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της ένταξης των μεταναστών ανάδειξη και προβολή θεμάτων που σχετίζονται με την ένταξη:

- Ενίσχυση της ικανότητας των συλλόγων μεταναστών για αυτό-οργάνωση, διαχειριστική και επιχειρησιακή επάρκεια και προώθηση συμμετοχικών διαδικασιών.
- Ενίσχυση της ικανότητας για ενεργητική συμμετοχή τους στις διαδικασίες κοινωνικής διαβούλευσης, λήψης αποφάσεων και σχεδιασμού μέτρων δημόσιας πολιτικής στο πεδίο της ένταξης των μεταναστών
- Βελτίωση της ικανότητας παραγωγής ενημερωτικού υλικού γύρω από τις δραστηριότητες των Μεταναστευτικών Οργανώσεων και διάδοσης του υλικού σε μέλη της κοινότητας αλλά και στο ευρύτερο κοινό με την χρήση των πολυμέσων, των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των παραδοσιακών ΜΜΕ.
- Ανάδειξη και προβολή της συμβολής των συλλόγων μεταναστών στην κάλυψη αναγκών και την βελτίωση της ποιότητας ζωής των μελών τους αλλά και στην επίτευξη της ευρύτερης κοινωνικής συνοχής της χώρας.
- Βελτίωση της ικανότητας στρατολόγησης και ένταξης εθελοντών στην υποστήριξη δραστηριοτήτων των Οργανώσεων.

- Βελτίωση της ικανότητας και εξασφάλιση των προϋποθέσεων άντλησης πόρων χρηματοδότησης για την υλοποίηση προγραμμάτων (Ταμεία Αλληλεγγύης, ΕΚΤ, άλλες χρηματοδοτικές πηγές διεθνών οργανισμών, οικονομικές εξορμήσεις, ιδιωτικοί φορείς).
- Ενθάρρυνση των μεταναστών και των κοινοτήτων τους για συμμετοχή σε συλλογικές μορφές δράσης και δίκτυα αλληλοβοήθειας με στόχο την επίλυση κοινών προβλημάτων ή την κάλυψη κοινών αναγκών που αναμένεται να ενταθούν στην παρούσα μακροοικονομική και κοινωνικοπολιτική συγκυρία

Δ. Αναμόρφωση θεσμικού πλαισίου για την στήριξη της ενεργητικής εμπλοκής των συλλόγων μεταναστών ως θεσμικών εταίρων στην ευρύτερη Εθνική Στρατηγική Ένταξης των μεταναστών:

Δ1. Σύσταση Τοπικών Συμβουλίων Μεταναστών

Η Δράση αφορά τη διερεύνηση σύστασης Τοπικού Συμβουλίου Μεταναστών στην Λευκωσία με την συμμετοχή των τοπικών αρχών και των οργανώσεων των μεταναστών, με στόχο την συστηματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών σε τοπικό επίπεδο και την διευκόλυνση της διαδικασίας ένταξης ΥΤΧ. Το Τοπικό Συμβούλιο Μεταναστών θα συμβάλει στην καταγραφή, ανάδειξη και παρακολούθηση των αναγκών και των προβλημάτων των μεταναστών σε τοπικό επίπεδο, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες για την ένταξη και τη συμμετοχή των μεταναστών στην τοπική ζωή της πόλης. Κυρίαρχος στόχος θα είναι η αλληλοκατανόηση και ο εποικοδομητικός διάλογος μεταξύ όλων των πολιτών της πόλης καθώς και η λήψη αποφάσεων με σκοπό τη βελτίωση και εναρμόνιση των σχέσεων μεταξύ των μεταναστών και των αρμόδιων φορέων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Τα πεδία της έρευνας αφορούν:

- ο Το θεσμικό και επιχειρησιακό πλαίσιο των μηχανισμών διαβούλευσης με τους μετανάστες στην Κύπρο – η υφιστάμενη κατάσταση (καταγραφή και αξιολόγηση)
- ο Οι παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανάπτυξη τοπικών Τοπικών Συμβουλίων Μεταναστών

- ο Οι παρεμβάσεις Διεθνών Οργανισμών (ΟΗΕ, Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης, Συμβούλιο της Ευρώπης) για την ανάπτυξη Τοπικών Συμβουλίων Μεταναστών
- ο Καλές πρακτικές χωρών της ΕΕ για την ανάπτυξη και λειτουργία Τοπικών Συμβουλίων Μεταναστών
- ο Το νέο καθεστώς οργάνωσης και λειτουργίας Τοπικών Συμβουλίων Μεταναστών από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης στην Κύπρο (θεσμικό πλαίσιο, διοίκηση και οργάνωση, μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης, πηγές χρηματοδότησης).

Δ2. Μητρώο Πιστοποίησης Συλλόγων Μεταναστών

Θεσμοθέτηση ενός «**Μητρώου Πιστοποίησης Συλλόγων Μεταναστών**» ως βασικού μηχανισμού καταγραφής και πιστοποίησης των συλλογικών μορφών οργάνωσης της συγκεκριμένης ομάδας στόχου. Οι νέες διατάξεις θα επικεντρώνονται στα ακόλουθα πεδία:

Στους **στόχους** του Μητρώου που είναι αφενός η ακριβής αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και η συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων _σε επίπεδο συλλογικής εκπροσώπησης των μεταναστών, αφετέρου η διασφάλιση των ελάχιστων προδιαγραφών που αποτελούν εχέγγυα για την αποτελεσματική αντιπροσώπευση των μεταναστών στο πεδίο της διαμόρφωσης της στρατηγικής ένταξης (π.χ. βαθμός αντιπροσωπευτικότητας, εμβέλεια και συνάφεια δραστηριοτήτων, ύπαρξη τεχνογνωσίας και εμπειρίας για συμμετοχή σε διαδικασίες διαβούλευσης και συνεργασίας με δημόσιους φορείς αλλά και σε διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης δράσεων ένταξης, διαχειριστική και υλικοτεχνική επάρκεια που επιτρέπει την συμμετοχή σε επιδοτούμενες δράσεις κλπ.),

Στο **βασικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας** του Μητρώου (ανάθεση αρμοδιότητας τήρησης του Μητρώου, θεσμοθέτηση των βασικών διαδικασιών ένταξης)

Στις **έννομες συνέπειες** (δικαιώματα και υποχρεώσεις) που συνεπάγεται η ένταξη ενός συλλόγου μεταναστών στο Μητρώο (π.χ. δικαίωμα επιχορήγησης για υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο προγραμμάτων του Ταμείου Ένταξης, δικαίωμα συμμετοχής στην Εθνική Επιτροπή για την Κοινωνική Ένταξη των Μεταναστών ή σε άλλα συλλογικά

όργανα διαβούλευσης, υποχρέωση ενημέρωσης των αρμόδιων υπηρεσιών για ενδεχόμενες αλλαγές στην οργάνωση ή την λειτουργία του συλλόγου, υποχρέωση αποδοχής περιοδικού ελέγχου για διαπίστωση της συνέχισης τήρησης των αρχικών προδιαγραφών που αποτέλεσαν όρους αρχικής πιστοποίησης κλπ.).

Συστηματική **διαδικασία κοινωνικής διαβούλευσης** που θα αξιοποιήσει τις τεχνικές **Ανοικτής Διακυβέρνησης** και θα διαρθρωθεί στα ακόλουθα στάδια:

- Εκπόνηση από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών ενός βασικού κειμένου διαβούλευσης που θα φέρει τον τίτλο «**Ο ρόλος των συλλόγων μεταναστών στην προώθηση της Εθνικής Στρατηγικής Ένταξης**»
- Εφαρμογή τεχνικών διάδοσης και ενημέρωσης του κειμένου (ανάρτηση στην κεντρική ιστοσελίδα του Υπουργείου, οργάνωση ειδικών ημερίδων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο)
- Διεξαγωγή ειδικής έρευνας πεδίου σε οργανώσεις και συλλόγους μεταναστών για την καταγραφή των απόψεών τους επί του περιεχομένου του κειμένου
- Κωδικοποίηση και σύνθεση των πορισμάτων της διαβούλευσης
- Επεξεργασία σχεδίου νόμου, αποστολή στη Βουλή των Αντιπροσώπων προς ψήφιση και δημοσίευση.

Ε. Ανάπτυξη υπερεθνικού δικτύου συνεργασίας μεταξύ εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και εκπροσώπων οργανώσεων μεταναστών σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Η Δράση αφορά στην ανάπτυξη τεχνικών και διαδικασιών συστηματικού διαλόγου μεταξύ των εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των οργανώσεων μεταναστών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, που θα ενδυναμώσει την τυποποίηση, ανταλλαγή και αξιοποίηση καλών πρακτικών για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών σε τοπικό επίπεδο. Επιδιώκεται η συγκρότηση ενός συνεκτικού πλαισίου δικτύωσης που θα επιτρέπει την ανάπτυξη συστηματικού διαλόγου μεταξύ των Οργανισμών Τοπικής

Αυτοδιοίκησης και των Συλλόγων Μεταναστών με αντικείμενο τις διαφορετικές όψεις (και πολιτικές) της κοινωνικής ένταξης.

Τα πεδία της Δράσης αφορούν:

- ⇒ Εκπόνηση Μελέτης Σκοπιμότητας για τη δημιουργία των δομών υποστήριξης
  - ⇒ Καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στην Κύπρο
  - ⇒ Το νέο καθεστώς οργάνωσης και λειτουργίας των δομών υποστήριξης στην Κύπρο (θεσμικό πλαίσιο, διοίκηση και οργάνωση, μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης, πηγές χρηματοδότησης)
  - ⇒ Κατάρτιση στελεχών
  - ⇒ Πιλοτική λειτουργία των δομών υποστήριξης
  - ⇒ Δημοσιότητα των δομών υποστήριξης
  - ⇒ Εξωτερική αξιολόγηση της Δράσης.
-
- ⇒ Εκπόνηση Μελέτης Σκοπιμότητας για τη δημιουργία του Δικτύου
  - ⇒ Εκστρατεία ενημέρωσης-πληροφόρησης-προσέγγισης Δήμων και συλλόγων μεταναστών
  - ⇒ Δημιουργία ηλεκτρονικής διαδραστικής πλατφόρμας επικοινωνίας
  - ⇒ Δημιουργία συστήματος αξιολόγησης των διαδικασιών δικτύωσης
  - ⇒ Διοργάνωση Εργαστηρίων στην Κύπρο και σε τρεις άλλες επιλεγμένες χώρες της ΕΕ
  - ⇒ Διεξαγωγή Επιστημονικού Συνεδρίου στην Κύπρο
  - ⇒ Δημοσιότητα-προβολή της Δράσης
  - ⇒ Εξωτερική αξιολόγηση της Δράσης.

ΣΤ. Ανάπτυξη συμπράξεων σε τοπικό και διακρατικό επίπεδο για την προώθηση της εκούσιας επιστροφής μεταναστών, προσφύγων, και δικαιούχων διεθνούς προστασίας στις χώρες καταγωγής τους, ή και την αναγκαστική επιστροφή σε ΥΤΧ που έχουν εισέλθει στην χώρα χωρίς άδεια εισόδου (VISA) ή έχει λήξει ή/και δεν είναι σε ισχύ η άδεια παραμονής τους στην χώρα.

Η παρέμβαση στοχεύει να διευκολύνει τον ομαλό επαναπατρισμό ΥΤΧ στις χώρες καταγωγής ιδιαίτερα τις κατηγορίες εκείνες που έχουν δυσκολία στην εύρεση εργασίας και την εξασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών διαβίωσης, καθώς επίσης και των ΥΤΧ που δεν κατέχουν έγγραφα εισόδου και παραμονής. Για τον σκοπό αυτό θα αναπτυχθούν συμπράξεις οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των τοπικών δομών κοινωνικής προστασίας, προξενικών αρχών, και Υπηρεσιών της Κεντρικής Διοίκησης προκειμένου να αναλάβουν δράση στα ακόλουθα πεδία:

- Έρευνα για την καταγραφή αναγκών ατόμων που θα επέλεγαν τον επαναπατρισμό ή που οφείλουν να εγκαταλείψουν την χώρα, και τις απαραίτητες διαδικασίες που απαιτούνται για να ωριμάσουν οι συνθήκες ομαλής επιστροφής π.χ. ταξιδιωτικά έγγραφα, ιατρικές εξετάσεις, χρηματική συνδρομή, πληροφόρηση για τις συνθήκες επανα-εισοχής στη χώρα καταγωγής τους, κλπ
- Εκπόνηση Σχεδίου Δράσης για την ενίσχυση της επιχειρησιακής συνεργασίας στην εφαρμογή μέτρων επιστροφών, περιλαμβανομένης της συνεργασίας μεταξύ του ΤΑΠΜ, των οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των δομών κοινωνικής προστασίας και των προξενικών αρχών.
- Εφαρμογή δράσεων για την προετοιμασία ΥΤΧ στην ομαλή επανένταξη στην χώρα καταγωγής τους πχ επαγγελματική κατάρτιση, εύρεση εργασίας, στήριξη επιχειρηματικότητας, στέγαση κλπ. Ειδική συνδρομή για ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Οι εφαρμογή των παραπάνω δράσεων αποκτούν ιδιαίτερη σημασία σε μια περίοδο παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης που παρατηρείται στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια, ενώ μετά τις τελευταίες εξελίξεις στον τραπεζικό τομέα οι ύφεση αναμένεται να βαθαίνει

ακόμη περισσότερο και οι επιπτώσεις στην αφορά εργασίας και την κοινωνική συνοχή θα είναι ραγδαίες.